UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Index Baldi Pervsini. I. V. D. In prælectiones in totum Codicem Iustinianeum locupletißimus

... In Primvm Codicis Praelectiones / Annotarunt, Alexander Imol. Celsus, Barbatias, Philippus Decius. Matthævs Antonianvs Recensvi

Baldus

Lugduni, M.D.LXI.

Jnofficioso testamento.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96035

Visual Library

tur q̄s ad abſoluēdū, eodē officio cogit̄ ille ꝓ quo
ſoluit̄. h.d. Ja.bu. Hec lex eſt ſolēnis. facit ꝙ fi-
a deiuſſor q ſoluit ꝓ ꝯdēnato, poſſit implorare of-
ficiū iudicis maleficioꝝ vt ꝯſeruet̄ indēnis ab eo
q2 venit incidenter in eodē officio ⁊ iudicio ⁊ per
modū cuiuſdā ſequele. ⁊ ita ſentit Guil. tñ gl. ſen
tit contrariū ac procedit diuinādo, ⁊ ideo prima
1 opi. eſt verior. ☙ † In tex. ibi neceſſario ſoluere.
Not. ergo ꝙ licet in contractu fiſcali ſit habita
b fides[b] de pretio, nō eſt contractus nullus: imo eſt
efficax q̄tum ad obligationez, lz non inducatur
tranſlatio dñij: vt. l. ſi procurator. ff. de iure fiſci.

☙ Lex nona.

Vniuerſi. ☙ In text. ibi certis. Nota pbatiōes debe-
re eſſe certas. Itē no. in fi. de pena ignis.

☙ Quando liceat vnicuiq; ⁊c. Rub.

1 ☞ Vindicta vbicunq; permittitur priuato, di
citur permiſſa, non iuſſa.
2 Minans mortē alteri, an poteſt in ipſo actu occi
di, vel an debet expectare ſe prius percuti.

☙ Lex prima.

Liberam. ☙ Noctur nū depopu
latorē agroꝝ, ⁊ eggreſſorē itine
rū, licet occidere ꝓpria authori-
tate, idē in milite deſertore. nec
eſt pmiſſa defendendi facultas:
vbi offendēdi ē data libertas. h.d. cū. l. ſe. Facit
ad iſtū vltimū. l. ſi ſeru⁹. j. de his qui ad ec. ꝯfug.
1 ☙ † No. tex. in ꝟ. pmiſſa. ꝙ vbicūq; priuato per
mittit̄ vindicta, dr̄ pmiſſa non iuſſa. Et facit ad
qōnē, nūq̄d ſit ſeruāda pax ex bānito qui ex for-
ma ſtatuti pōt impune occidi: nā iuri pmiſſiuo vr̄
poſſe renunciari: ſed iuri pceptiuo nō. facit. ſ. qđ
met. cā. l. accuſatiōis, in gl. ibi poſita. dñs Old.
⁊ Bar. dixerūt qđ iſta pax nō v3, nec ſeruāda eſt
ex bānito: q2 ꝙ poſſit impune offendi, eſt introdu
ctū ob quietē cōez: vt. j. l. proxi. Vñ cū ſit ius itro
ductū ꝓpter publicā vtilitatē, nō pōt renūtiari.
Preterea iſte vr̄ bon⁹ dol⁹ recipere hoſtē. ff. de
dolo. l. i. ſ. nō fuit. Dicunt̄ eñ hoſtes bāniti, qb⁹
eſt indictū bellū: vt. ff. de capi. di. l. amiſſione. ſ. q
deficiūt. ſm Bar. qđ verū credo, q̄tū ad penam
publicā: q2 nō eſt delictū puníbile, ex quo ſtatutū
permittit. Sed quo ad penā cōuētionalē ſtat qđ
in hoc vtrū ꝯct⁹ fact⁹ cū bānito, ⁊ fides pacti d-
beat ei obſeruari necne. de quo hic aliquid nō di
co: q2 eſt qđ diſputata per Ja. d bel. Old. ⁊ Bar.
2 ☙ † No. in ver. minabat̄. ꝙ ille qui minat̄ mortē
alteri pōt in ipſo actu ab illo occidi: q2 non debet
expectare ſe percuti, meli⁹ eſt eñ occurrere ī tpe,
q̄ poſt tp̄s vindicare. Adde quod not. extra de
homi. c. ſignificaſti. q2 illata percuſſio non pōt re
parari. ☙ No. text. ibi, quod ſeruum eſt punire iu
dicio, ſubiugamus edicto, quod lex fert ſentētiā
ipſo iure: vbi expectare ſententiam iudicis eſſet
ſerotinum. ☙ Vltimo no. tex. nullus parcat mili
ti cui obuiare telo oporteat vt latroni.

☙ Lex ſecunda.

Opprimēdorum. No. ibi pro quiete cōi, ꝙ vbicūq; lex
permittit aliquem occidi, vel offendi
non permittit hoc niſi propter bonu3 publicum.
Sed aliquando lex permittit capi. ſed non occi
di: vt. j. de maleſi. ⁊ mathe. l. fi. Bal.

☙ De inofficioſo teſtamento. Rub.

1 ☞ Querela noffi. teſta. datur filio a matre pre
terito, vel expreſſe exheredato contra fideicom-
miſſarium vniuerſalem, qu poſſidet bona.
2 Et an contra fideicommiſſarium vniuerſalez poſ
ſit intentari querela, vt teſtamentum reſcinda-
tur.
3 Querela intentata contra fideicommiſſarium,
quare reſcindit directum ius heredi

a ☙ Ds fideiuſſor. No. ꝙ incidēter et in cōſequentiā pōt iudex maleficioꝝ cognoſcere de cauſa ciuili. vide Bar. l. interdū. ſ. qui furcem. ff. de fur. l. iiij. ſ. ſi dicantur. ff. ſi. reg. l. ſolennis. ſ. latrunculator. ff. de iudi. Bald. in. l. ea quidem. j. de accuſa. ff. de ac. inu. Jo. an. in. c. cum oporteat de accu. Bar. in. l. interdu3. ff. de publi. iu. ſm Bal. l. ſi quis ad ſe fundu3. j. ad. l. iuli. de vi pub. verſi. ſexto queritur vtrū dānatus de crimine poſſit ex eodem pceſſu compelli ad reſtitutionem rei. ⁊ arguit ꝙ ſic per d. ſ. qui furem. ⁊ p no. per doc. in. d. c. cu3 oporteat. dein de condeſcendit cōtra. ⁊ ita dicit tenere doct. q2 ſunt neceſſarij duo proceſſus. allegauit. d. ſ. latrunculato. Nec ob. ſ. qui furem. q2 ibi fuit proceſſum de facto. vide Cy. ibi Sali. An. bar.

b ☙ Fides de pretio. Vide plenius in. l. inciuile. j. d rei vē.

c ☙ Querela. Vide d. l. facta. ſ. heres. ff. ad tre. ⁊ qđ not. Bald. in. l. j. in vlt. col. in verſic. quero quid ſi pcu. j. quādo prouoc. non eſt neceſ.

d ☙ Bonorum poſſeſ. Vide in. l. fina. j. vnde cogn. et ibi Bal. in vltima co. poſt Barto. ⁊ Ange. in. l. gallus. ſ. ⁊ quid ſi tm̄. ff. de libe. ⁊ poſthu.

☙ Lex prima.

1 Cum de inofficioſo. ☙ † Contra fideicommiſ
ſarium vniuerſalē qui bona poſſidet, datur filio a matre
pterito, vel expſſe exhr̄dato inofficioſi teſtamēti q̄rela,
⁊ exinde petitio hr̄ditatis. h.d. Intellige ꝙ iſte fideicō
miſſarius vniuerſalis poſſidebat bona ex reſtitutione fa
cta ex trebelliano. ☙ In tex. vt pinde. op. ⁊ vr̄ ꝙ iſta actio ñ poſſit dirigi
cōtra fideicōmiſſariū vniuerſalē: q2 h3 titulū. ergo non tenet̄ peti. here. vt
l. hr̄des. j. in qb. cau. ceſ. lon. tem. pſcri. Hui⁹ timore ſunt hic opi. Vna ꝙ
in prin. l. nō fuit intētata petitio hereditatis, ſ3 q̄rela. ⁊ poſtq̄ exhereda
tus obtinuit in q̄rela, pōt agere ꝯ fideicōmiſſariū petitione hr̄ditatis: q2
titul⁹ fideicōmiſſarij hr̄ pro nō titulo. cū teſtamentū ſit reſciſſum, vt. ff. de
cōdi. indebi. l. ij. ⁊. iij. Alij dicūt ꝙ intētādo q̄relā vr̄ intētari petitio here
ditatis: ⁊ iō pōt hec intētari ꝯtra fideicōmiſſariū vniuerſalē: q2 h3 titu-
lū vniuerſalē, ⁊ ſciuit teſtamentū eſſe inofficioſum, vt. l. nec illā. ſ. ſi q ſci
ens. ff. de pe. here. Prima lec. verior eſt. Iſta aūt ſecūda eſt falſa: q2 pri⁹
oportet pnūtiari in q̄rela, q̄ orat̄ petitio hr̄ditatis, ⁊ ſi nō eſt orta: ergo
non pōt intētari, vt plene legit̄ ⁊ no. ff. e. l. q de inofficioſo. ⁊ hoc per Gui.
⁊ Ja. bu. ☙ Contra hoc op. ꝙ hodie fideicōmiſſum vniuerſale remaneat
firmū p aut. ex cā. ⁊ p no. ff. ad trebel. l. ita tñ. ſ. quoties. Sol. dicunt qdā
ꝙ hodie p q̄relā nō reſcindit̄ fideicōmiſſum vniuerſale. pone ergo ꝙ he-
res ex trebelliano reſtituit totā hr̄ditatē, ſi non reſcidit̄ fideicommiſſum
ergo fili⁹ exheredatus nihil habebit, qđ ē abſurdū. Rñ. imo habebit le
gitimā vt reſcindat̄ vſq; ad legitimā, ac ſi ipſe filius eſſet de reſtituendo
2 rogatus. ar. j. e. aut. vnde ſi parēs. ☙ † Quero hic vtrū contra fideicom-
miſſariū vniuerſalē poſſit intētari q̄rela, vt reſcindatur teſtm̄: dic ſcđm
Gui. ꝙ aut fuit intentata contra heredem anteq̄ hereditatem reſtitue-
ret. ⁊ poteſt proſequi contra fiadicommiſſarium: q2 ius inſtantie tranſit
ad eum, vt. l. j. circa prin. ⁊. l. ita tamen. ſ. actiones. ff. ad trebel. Si vero
fuit hereditas ante litē ceptā reſtituta: tunc aut fuit tota reſtituta abſq;
aliqua detractione certe rei, ⁊ contra fideicommiſſarium poteſt intētari
querela inſolidum: vt hic. Si vero fuit facta detractio quarte trebellia-
nice, querela non poteſt intentari niſi pro dodrante, ſi non eſt intentata
contra heredem. j. e. l. cum duobus. ⁊. ff. eo. l. circa. Si vero intentetur cō
tra heredem poſt reſtitutam hereditatem, nullo modo noceret fideicom
3 miſſario, vt. l. facta. ſ. heres. ff. ad treb. Idem tenet Cy. ⁊ Bar. ☙ † Sed
queritur, quare intentata contra fideicommiſſarium reſcindit ius dire-
ctum heredis. Rñ. q2 fideicommiſſarius per reſtitutionē factus eſt pro-
curator in rem ſuam: ⁊ ideo ſentētia cū eo lata habet plenū effectū, vt. ſ.
de pcur. l. qui ſtipend. a. ⁊. ff. fami. er. l. plane. Sed pone ꝙ filius egit que
c rela[c] contra heredem, ignorans de reſtitutione: nūquid iſta ſententia no
cet fideicommiſſario: ar. ꝙ ſic. ff. de tranſac. l. fi. j. de noua. l. iij. ⁊ qđ no. ff.
de pac. l. ſi cum emptore. In contrarium videtur: quia iudicium factum
eſt cum eo qui non poteſt fideicommiſſario preiudicare: nam ſolum no-
men heredis remanſit apud heredem, ſed omnis effectus tranſlatus erit
in fideicommiſſarium: ergo ⁊c. ar. ff. de pig. l. ſi ſuperatus.

☙ Lex ſecunda.

Quamuis. ☙ Bonorū poſſeſſio cā litis agnoſcen-
de non tribuit ius: ⁊ ideo eius virtute
ſcriptis heredibus non poteſt poſſeſſio auferri. h.d. ☙ Opp.
⁊ videtur ꝙ agnita ⁊ decreta bono. poſſeſſione detur bonorū
poſſeſſoria hereditatis petitio: nec alia querela ſit opus: vt. ff. de bo. poſ.
he. pet. l. j. Sol. ibi loquitur in bonorum poſſeſſione, que tribuit ius: hic
loquitur in bonorum poſſeſſione cauſa litis agnoſcende: que non tribuit
ius ſed eſt preparatoria ad querelam. Iſta autem bono. poſ. erat neceſſa
ria filio emancipato exheredato: nam non poterat proponere querelam,
niſi pretor prius ſibi decerneret hanc bono. poſ. Aliter enim erat de iure
ciuili incognitus, ſed per iſtam bono. poſ. redditur cognitus: ⁊ ideo non
habetur pro mortuo. Iſta ergo bono. poſ. eſt preparatoria: non autem iu
1 ris hereditarij translatoria. ⁊ ſic non obſt. ☙ † Quero, nunquid hodie
d iſta bonorum poſſeſſio[d] ſit neceſſaria. ⁊ videtur ꝙ nō: quia ſublata eſt dif
ferentia emancipationis, ⁊ patrie poteſtatis, vt in authen. de here. ab in
teſt. ſ. nullam vero. Contrarium determinauit Guil. q2 illa differētia nō
eſt ſublata ex teſtamento. ⁊ ideo dicit ipſe ꝙ fuit caſſatus quidam proceſ
ſus: quia iſta bono. poſſeſſio non fuerat agnita. allegat ipſe quod no. ⁊ le
gitur. ff. de libe. ⁊ poſthu. l. gallus. ſ. ⁊ quid ſi tantum. facit tex. de min. l.
ſi filius. Bal.

1 ☞ Poſthumus preteritus a matre, ſuperuiuente matre natus, ita ꝙ
mater potuit teſtamentum mutare, ⁊ non mutauit, habetur pro exhere-
dato: ideo habet locum querela inofficioſi teſtamenti. nu. 2. ⁊. 3.
4 Quid ſi filij ſint inſtituti ex portionibus diſparibus.
5 An contra preſumptionē. l. ſi mater. de inof. teſta. admittatur probatio.
6 Et qua fictiōe aget iſte poſthumus preteritus, ⁊ an teneatur ad legata.

☙ Lex tertia.

Si mater. Iſta lex eſt ſingularis, ⁊ non eſt alibi. ⁊ breui
ter hoc intēdit. Poſthumus preterit⁹ a ma
tre, que mutādi teſtamēti nō habebat facultatē: q2 in puerperio
deceſſit:

rio deceſſit,videt̃ cū alijs viriliter inſtitutꝰ:⁊ iō teſtamētū nō rumpitur.
ſed ſi eſſent extranei inſtituti,q̄rela agere dꝫ,⁊ rūpit̃ in totum teſtm̄.h.d.
¶In tex.potuiſſet.q: poſt natiuitatē poſthumi ſuperuixit mater.¶In
tex.neglectus.ſ.a matre.cuius preteritio habet̃ pro exheredatione,⁊ per
conſequens hꝫ locum querela inofficioſi teſtamenti contra quēlibet in-
1 ſtitutum.¶†No.primo ꝙ poſthumus preteritus a matre,ſuperuiuente
matre natus,ita qd̄ mater potuit teſtamentum mutare,⁊ non mutauit,
a habetur pro exheredatoᵃ,⁊ per conſequens habet querelam inofficioſi
teſtamenti contra quemlibet inſtitutum.¶Scd̄o no.ꝙ poſthumus pre
teritus a matre,que deceſſit in puerperio,fingitur inſtitutus viriliter v-
na cum fratribus inſtitutis.⁊ non rumpitur teſtamētum.¶Tertio no.
ꝙ quando ſolus extraneus eſt inſtitutꝰ,iſta fictio ceſſat:q: iſta fictio eſt
introducta,ne teſtamentum rumpatur,ſꝫ hoc eſt nunc impoſſibile iſtum
poſthumum ſuccedere ſine teſtamenti ruptura:⁊ ideo neceſſaria eſt que-
2 rela.¶†Opp.Natiuitate poſthumi ipſo iure rumpiturᵇ teſtamentum.
b nec eſt opus querela.inſti.de exhe.lib.§.j.Solu.ibi loquitur in ſuo prete
rito,in quem continuatur dominiū ipſo iure,vt.ff.de li.⁊ poſth.l.in ſuis.
hic vero in preterito.i.matre que non pōt habere filiū in poteſtate:quia
non eſt ſuus.hodie idē in matre,vt no.in aut.de he.⁊ fal.§.exheredatos.
3 ¶†Secundo opp.aut iſte poſthumus fuit preteritus a matre ignoran
te:⁊ tunc non videtur exheredatus,vt.j.de mili.teſta.l.ſicut certi.⁊ per
conſequens non habet querelam,aut a matre ſciēte:⁊ tunc nō hꝫ locum
coniectura huius.l.quia in incertis,non certis locus eſt coniecturis.Ex
quo enim ſciebat ſe pregnantem,⁊ ventris non habuit mentionem,taci-
te videtur ventrē voluiſſe a ſucceſſione excludere.nō ergo videt̃ procede-
re hec.l.que cōſiderat potentiā vel impotētiā teſtamenti ſm tp̄s natiui
tatis poſthumi:q: imo videt̃ conſiderāda ſcientia,vel ignorantia a prin-
cipio tempore teſtamenti per legē contrariā.facit.ff.eo.l.cū mater militē
4 cogita.¶†Quero,quid ſi filij ſunt inſtituti ex partibus diſparibus.
Rñ.iſte preteritus ſemper habet virilē:q: ta.dt tex.hic,facit de vul.ſub.
l.qui cū plures.⁊.j.cōia vtri.iu.l.fi.⁊.j.de colla.l.illud.§.fi.¶Scd̄o que-
ro quid ſi in eodē teſtamēto erāt inſtituti filij ⁊ extranei.Rñ.ad huc fin-
gitur iſtitutus pro virili parte:⁊ ideo nō rūpit teſtamentū ſm gl.⁊ idem
tenēt alij doc.q: ficta inſtitutio operatur qd̄ inſtitutio vera.idem tenent
5 Bar.⁊ alij.¶†Tertio quero,vtrum cōtra preſumptionē huius.l.admit
tat̃ probatio,in cōtrariū videt̃:q: mater erat iſtius intentionis opinans
ꝙ poſthumus nullo modo ſuccederet.dicit Guil.de cug.ꝙ ſic:q: iſta.l.
fundatur ſe in quadā coniectura equalis erga liberos pietatis.Sꝫ in in
certis,non certis locus eſt cōiecturis,vt.ff.de verb.ob.l.cōtinuus.§.cū
6 ita.ſm Guil.idē tꝫ Bar.¶†Quero,vtrum iſte filius qui preſumit̃ inſti
tutus,aget cōdictione ex lege iſta authoritate huius.l.vel qua actione.
dicit gl.Guil.ꝙ dꝫ agere actione ex teſtamento,cum authoritate huius
l.videatur inſtitutus.diſponit enim iſta.l.vt inſtitutus videat̃.vnde iſta
lex non concedit hereditatem immediate,ſꝫ per mediū inſtitutionis,ſeu
teſtamenti,vt.l.lege obuenire.ff.de verb.ſig.Idē tꝫ Bar.⁊ vterꝙ ma-
le dicit:q: heredi inſtituto nō cōpetit actio ex teſtamēto,ſed petitio here
ditatis,vt not.ſ.de iur.⁊ fac.ig.l.ſi poſt diuiſionem.heres enim directo
inſtitutus non habet coheredem obligatum ex teſtamento.ergo non hꝫ
actionem ex teſtō.credo ꝙ errauerint in voce,nō in intellectu:q: ſenſerūt
7 de peti.here.vtili,que datur ex preſumpta inſtitutione.¶†Quero,nun
quid iſte habeat beneficiū.l.edicto.j.de edic.diui adr.tol.cum non repe
riatur deſcriptus in teſtō.Rñ.ſic:q: lex vr̃ eum deſcribere.⁊ eſt notoriū
8 iuris ⁊ de iure.ergo tanꝙ ex notorio fit miſſio.¶†Quero,nunquid iſte
preteritus agens q̄rela teneat̃ ad legata.Ia.de ra.dt ſimpliciter ꝙ nō.
de hoc no.in.l.j.j.de poſth.he.inſti.vbi videas.In caſu vero quo nō agi
tur querela,ſed fingitur iſtitutus pro virili,puto ꝙ preſtet virilem partē
legatorum,vt iſta ficta inſtitutio operetur idem qd̄ inſtitutio vera.

¶Lex quarta.

Cum ex cauſa. Reſciſſo teſtamento per querelam, non reſcinduntur libertates diu obtente.h.d.

¶Lex quinta.

Si pater. Querela preparata tranſmittitur ad heredem hoc dicit.

¶Lex ſexta.

Cum queritur. Filius cui eſt relicta legitima, que erat olim quarta,non habet querelam inofficioſi.h.d.

¶Authentica.

1 ☞ Filio non ſufficit relinquere quoquo titulo.
2 Et que ſit ratio,quod requiritur titulus.
3 Liberi,an poſſint defraudari vſufructu legitime.
4 Quid in aſcendentibus.
5 Quarta trebelia.aut falcidia,an hodie ſit aucta.
6 Teſtator habens plures filios,vnum exheredauit,alterum in legitima
inſtituit,extraneum vero inſtituit heredem vniuerſalem:quant a erit le-
7 gitima inſtituti in legitima.
8 Quid ſi teſtator habet duos filios,vnum fratrem minorem,quanta erit
legitima eius qui remanſit in ſeculo.
Quid ſi ſunt quinꝙ filij,vnus de ordine minorum, vel eſt exheredatus,
an iſti quatuor habebunt trientem.
9 Frater fecit ſororē renuntiare hereditati p̄n̄e eo a
qd̄ fuit dotata,quanta erit legitima iſtius fr̄is.
10 Filius habens matrem,⁊ duos fratres,inſtituit
matrem in.xx.⁊ inſtituit extraneum heredem v-
niuerſalem,que erit legitima matris.
11 Legitima,eſt tertia vel dimidia eiꝰ qd̄ quis eſſet
habiturus ab inteſtato,rebus ſic ſe habentibus
ab inteſtato,prout ſe habent in teſtamento.
12 Mater ſuccedit ab inteſtato cum fratribus de-
functi,quanta erit eius legitima.

Nouiſſima. Dictum eſt in l.C.quod legitima eſt quarta,ſꝫ q: hodie legitima eſt
tertia,vel dimidia,ſm numerū libero-
rū:ideo ponitur hic aut.nouiſſima.⁊.h.d.Si ſunt
quatuor liberi vel.j.legitima oim eſt tertia pars
totius aſſis.Si aūt ſunt plures quatuor,legiti-
ma eſt dimidia,inter eos equaliter diuidēda quā
iam relinqui ſufficit quoquo relicti titulo:⁊ eius
vſufructu liberi a parentibus non poſſunt priua-
ri.h.d.In tex.ex ſubſtātia.hoc intelligit̃ ere alie
no deducto,vt.ff.eod.l.Papinianus.§.quarta.
¶In tex.diuidenda.ſ.triens vel ſemis ſcd̄m nu
1 merū liberorū.¶†Op.⁊ vr̃ ꝙ nō ſufficiat relin-
qui quoquo relicti titulo,ſꝫ requiratur titulꝰ inſti
tutiōis,vt in aut.vt cū de appel.co.§.aliud quoꝙ
capl̄m.So.cōcedo ꝙ iſtud hodie eſt correctū.nō
intelligas ꝙ totā legitimā debeat hr̄e iure inſtitu
tiōis,ſꝫ ꝙ dꝫ eſſe inſtitutꝰ ſaltem in vno minimo
vt.ff.ad tre.l.ſi quis priore.⁊.ff.de mino.l.deniꝙ
§.ſꝫ vtrū.in fi.vbi gl.dt inſtitutionē fiedā in qnꝙ
2 imperialibꝰ.¶†Sꝫ q̄ro hic.q̄ eſt rō ꝙ requirit̃
c titulꝰ inſtitutionisᶜ,dicit gl.qd̄ eſt titulꝰ hono-
rabilis magis q̄ titulꝰ legati,pater ergo dꝫ pſeq
filios honore,ita no.ff.de leg.p̄ſtā.l.filiū.Doc.di
cūt ꝙ eſt iſtud introductum ꝓpter ius accreſcen
di.ita dt Cy.hic,⁊ Bar.in.l.ex facto.ff.de her.in
ſti.nā filiꝰ inſtitutꝰ in re certa,habet accreſcendi,
ſi heres vniuerſalis repudiat,ſicut ſi ipſe ab initio
eſſet ſolus heres inſtitutus in re certa,vt.ff.de he
re.inſti.l.j.§.ſi ex fundo.ſꝫ ſi eſſet ſimplex legata
rius,nō haberet ius accreſcendi,nā filius inſtitu-
tus in re certa,hꝫ ius accreſcendi,ſed deficeret le
gatū vniuerſali herede repudiante,vt.j.de fidei-
3 cō.l.eā quā.¶†Scd̄o op.dicit̃ hic ꝙ liberi non
poſſunt defraudari vſufructu legitime.ↄtra.ff.d d
vſufr.le.l.vxori mee.Sol.ibi filiꝰ erat heres vni-
uerſalis,⁊ ſic habebat tm̄ in ꝓprietate,ꝙ excede
bat legitimam,⁊ fructus legitime.Id ergo quod
plus hꝫ in ꝓprietate compenſat̃ cū eo qd̄ minꝰ hꝫ
in vſufructu.Vel dic,⁊ verius,ꝙ illa in hoc cor-
rigit̃:q: dꝫ habere legitimā,⁊ fructꝰ legitime,nec
hꝫ locū cōpenſatio proprietatis cū fructibꝰ,ita tꝫ
gl.hic ⁊ Azo in ſum.huius ti.Venio ad.q.dicit̃
4 hic ꝙ iſta quarta eſt aucta in liberis.¶†Que-
d ro,qd in aſcēdētibusᵈ:Rñ.idem,attenta natura
li rōne:q: nō minus parētibus q̄ liberis pie relin-
qui debet,vt.ff.e.l.nā ⁊ ſi parētibus.ſm gl.Guil.
5 ⁊ alios.¶†Scd̄o querit̃,nunqd quarta trebel-
lianica,vel falcidia ſit hodie aucta.Dic ꝙ nō:q:
ius antiquum in hoc non reperitur mutatū.arg.
ff.de le.preſtan.l.Saluius.⁊.j.de appel.l.precipi
mus.Tertio quero,nūquid ſit generale in omni
quarta,vt veniant fructus quarte.Rñ.ſic:quia
quarta debetur pleno iure,ideſt quo ad ꝓprieta-
tem ⁊ vſumfructum,vt.ff.ad legem falcidiā.l.qd̄
de bonis.§.fructus.⁊.ff.ad trebel.l.mulier.§.ſi he
6 res.¶†Quarto quero.quidam habebat plures
filios.vnū exheredauit,alterum filium in legiti-
ma heredem inſtituit:extraneū vero inſtituit he-
redem vniuerſalē.Quero,q̄ta erit legitima iſtiꝰ
inſtituti in legitima,nūquid erit triens,an dimi-
dia trientis:dicit Gui.de cu.hic ꝙ eſt triens:q:
exheredatus habetur ꝓ mortuo,vt.ff.de cōiun.
cum emāci.li.l.j.§.ſi pater.ideo iſte inſtitutus in
legitima hꝫ integrum triētem,ac ſi ſolus eſſet in
7 rerum natura.¶†Quinto queritur.Pone qui-
dam hꝫ duos filios,quorum vnus eſt frater mi-
nor.quero,q̄ta ſit legitima illius qui remanſit in
ſeculo,an triēs,an dimidia:Rñ.triens:q: frater

a ¶Exheredato.vide Raph.in.l.cōmodiſſime.ff.de li.⁊ poſth.
b ¶Rumpitur.Vide Bald.in.l.ſicut certi.j.de te.mili.⁊ aut.ex cā.in.iiij.q.j.de li.preteri.
c ☞ Requiritur titulus inſtitutiōis.Add Bar.in.l.cū pater.§.pater certam.in fin.⁊ qd̄ ibi poſui ꝑ.ad iſtm in ver.iure inſtitutionis.ff.de le.ij.⁊ l.l.qui rogatus.in pri.ver.ff.ad treb.⁊ Math.ↄſ.ciiij.inci.No.ꝙ illa vulgaris doc.vbi addit ad hanc reg.vltra Bar.ponentē ſex limi.tres alias Et an valeat inſtitutio,ſi teſtator dixerit relinquo filie ⁊c.ex.pro ſua legitima, vel pro ſua falcidia,ſi non ſubdiderit iure inſtitutiōis:vid.d.Ale.in.l.nam qd̄.§.nō omnes.ff.ad treb.vbi allegat Matthe.ſil.ↄſ.cxix.in.c.No.ꝙ ſi pater.vbi tranſit cū eo ꝙ ſic.⁊.d.meuꝫ do.Iama.in.l.ſi tibi.tol.ij.ver.adde ꝙ predicta regula.⁊ co.ſe.x.alibi ēt Bal.ff.ſi cer.pet.Cel.
d ¶Aſcendētibus.Add Bar.in.l.nā ⁊ ſi parentibus.ff.eo.⁊ qd̄ ibi dixi.⁊ gl.in aut.de triē.⁊ ſe.§.hec nos:in x.accedere:col.iiij.⁊ gl.in aut.de nō elī.ſec.§.cū igit̃.co.ſ.d quo plene ꝑ bar.j.l.ſi a milite.§.pātri eius.ff.de teſt.mi.Bar.tamē hic ſimpliciter tꝫ opi.antiquorū,ꝙ ſit aucta in parētibus.⁊ idem videtur tenere in.d.l.nā ⁊ ſi parentibus.ſed Bal.l aut.ex cauſa.j.de li.pret.tenet cōtra Bart.videlicet ꝙ parētibus iure inſtitutionis debeatur.⁊ idē ponit.j.l.omnimodo.j.co.ſꝫ an debeat̃ iure inſtitutiōis,videtur ꝙ nō,per tex.in.l.ſꝫ cum patrono.ff.de bo.poſ.cōtra tn̄ tenet Bal.de quo vide per eū in.l.j.j.de bo.poſ.ↄtra.lib.que pa.datur.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

mino: habetur pro mortuo.facit.ff.de bo.libe.l.
8 ſi necē.§.ſi deportatus.ſm gl.ꝛ Gui. ¶ † Sexto
queritur.pone ꝙ quinq; ſunt filij,ſed vnus eſt in
ordine minorū vel eſt exheredatus:nunquid iſti
quatuor habēt trientē vel ſemiſſem.videt ꝙ ha-
beāt ſemiſſem:qꝛ portio exheredati,vel exiſtētis
in ordine eis accreſcit.ar.in auť.de na.li.incuria
deportatis.§.qđ ſi legitimorū.col.iiij. Cōtrariū
eſt verū,qꝛ portio iſtius. nulla eſt,cū habeať pro
mortuo,ꝛ ideo quatuor debet habere trientē.et
nō ſemiſſem.per rōnem.l.ſ.alle.ſm Gui. Ex hoc
apparet ꝙ numerus liberorū non naturaliter,ſ3
ciuiliter appellatur ꝛ dinumeratur referēdo nos
ad intellectū iuris.ad hoc facit in rōne ſui.l.j.in
fi.de cōtrarabu.ꝛ.ff.de lib.ꝛ poſthu.l.gallus.§.ꝛ
9 qđ ſi tm̄. ¶ † Septimo queritur.frater habens
a ſororē,facit eam renūciare[a] hereditati paterne,eo
qđ ſe tenuit de ſua dote contenta. Modo queriť
q̄ta eſt legitima iſtius fratris:an triēs,aut dimi
dia triētis.ꝛ videť ꝙ triens:qꝛ portio ſororis re-
pudiātis ſibi accreſcit,vt no.p Dy.i.l.plane.§.ſi
duobus.de leg.j. In cōtrariū videť:qꝛ frater ꝛ ſo
ror in legitima ꝯiuncti ſunt ꝯiunctiōe legali.Itē
ſuccedere in legitima,nō eſt ſuccedere vniuerſali
ter:qꝛ legitima intelligiť deducto ere alieno.tūc
arguo ſic.Inter ꝯiunctos ꝯiunctione legali in p
ticulari ſucceſſione nō h3 locū ius accreſcēdi:vt
ff.de le.ij.l.ꝛ proculo.Breuiter prima opi.verior
eſt.Na3 vt dictū eſt.ſ.legitima filij habet ius ac
creſcendi,nedū reſpectu alteri⁹ legitime,ſ3 reſpe-
ctu toti⁹ hereditatis. Propterea veritas eſt qđ
pars repudiātis alteri accreſcit:merito huic fra-
tri debeť tot⁹ triēs nōie legitime.ar.ff.de inoffi.
teſt.l.qui repudiātis. ¶ Non ob.l.ꝛ pculo.qꝛ lo
quitur in particularibus ſucceſſionibus:qꝛ erant
particulares ſucceſſores actualiter ꝛ potentiali-
ter.ſed rōne legitime fili⁹ eſt potentialiter ſucceſ
ſor vniuerſalis.ꝛ ideo pcedit ei ius accreſcēdi.fa
10 cit qđ no.in.l.j.j.de nat.lib. ¶ † Octauo queriť
b de tali.q.qdā habēs duos fratres[b],ꝛ matrem,fe
cit teſtm̄ in quo matrē ſibi heredē inſtituit in.xx.
fratres preterijt,ꝛ extraneū non turpem perſonā
iſtituit:agit mater vt ſuppleať ei⁹ legitima. Mō
queriť q̄ ſit ei⁹ legitima.an erit tertia oi3 bonorū
an tertia tertie quā ab inteſtato cū fratribus de-
functi ſuccedēdo erat habitura. Hāc.q.diſputa
uit Ja.bu.ꝛ determinauit ꝙ eſſet tertia omniu3
bonorū.Rō mouēs eū eſt iſta,qꝛ ſi iſti fratres re
exiſtēte in cā inteſtati excluderētur legitima ma
tris eſſet tertia pars oīm bonorū, idē ergo debet
eſſe in propoſito,cū per cām teſtati fratres exclu
dantur,ꝛ credo qđ dicat veritatem,et ita teneo.
11 ¶ † Ex hoc collige hāc regulam,ꝙ legitima eſt
tertia vel dimidia eius qđ quis eſſet habiturus
ab inteſtato,rebus ſic ſe habētibus ab inteſtato
12 putſe habēt in teſtō. ¶ † Nono queritur,mater
ab inteſtato ſuccedit ſimul cō fratrib⁹ defuncti,
quāta erit legitima matris.Rň.tertia tertie:qꝛ
fratres q admittunť ad partē,faciunt ptē.Et li-
cet fratres non veniāt ſub noie legitime,vt no.in
auť.de here.ꝛ fal.§.j.tñ ſufficit ad hoc vt faciant
partē,ꝙ qnocūq; iure admittātur:vt.s.§.ſi duo
bus.ꝛ per hoc in q̄ſtione Jac.but.dicerē ꝙ ſi illi
fr̄es nō eſſent pteriti,ſ3 eſſent iſtituti etiā in vno
nūmo,ꝙ admittunť ad pte3:qꝛ legitima matris
non eſſet niſi tertia tertie,nō em̄ ſunt exheredati
tacite vel expſſe,vñ nō habenť p mortuis. Iſtō
tñ idiget maiori indagine,ꝛ ideo non firmo mō.

¶ Authentica.

1 ☞ Donatio facta per patrem filio emancipa-
to valeat.
2 Pater poteſt donare filio ſecundi matrimonij,
pluſq̄ dederit filijs primi matrimonij.
3 Donatio inofficioſa etiam re ꝛ conſilio, collata
in aliquem liberorum, non reuocatur per alios,
niſi vſq; ad debitum bonorum ſubſidium.
4 Teſtator dixit relinquo filie mee centum pro ſua
falcidia, ꝛ non adiecit,ꝛ in his eam heredem
inſtituo,an teſtamentum valeat.
5 Legitima,ſeu bonorum ſubſidium,quo iure petatur.
6 Pater ſi recepit emphyteuſim pro ſe ꝛ quodā filio ſuo,ille repudiando
hereditatem patris,an habebit emphyteuſim.

V Nde ſi parens. Immenſa donatio in vnum
ex liberis collata, per alios
1 vſq; ad legitimā reuocatur.h.d. † No.in hac auť.ꝙ valet do-
natio quā pater facit filio.ꝛ certū eſt hoc in emancipato,ſed in
filio in ptāte diſtinguitur:aut donat vt filio,motus ſola pietate paterna,
tūc nō valet a principio,ſ3 morte cōfirmať,ſi fuit proceſſum ad traditio-
nē:vt.ſ.de inoffi.dona.l.ij. Aut donauit vt extraneo.ſ.pcedētibus meri-
tis:tūc ſtati3 v3,ꝛ ita intelligiť hic. Debet tñ de iſtis meritis liquere,vt
no.j.de colla.l.ſi donatiōe.qꝛ niſi qualitas meritoꝝ apparet:non pſumū
tur merita pceſſiſſe.facit.ff.de dona.l.aquili⁹ regulus.ergo qñ pater do-
nat filio vt extraneo,d3 ſpecificare q̄ ꝛ qualia merita interuenerūt:nā in-
certa merita nl operanť.vt no.in.d.l.ſi donatiōe. ¶ Ex hoc apparet ꝙ
c qñ eſt dubiū[c] an ſit donatū vt filio,vel vt extraneo,ꝙ in dubio preſumiť
vt filio:qꝛ efficacia merita non pſupponūt.Nō em̄ merita debent eſſe per
functoria.ſ3 arbitrio boni viri tali renuntiatione cōdigna,vt.ff.de man.
2 vin...illud. ¶ † Secūdo no.ponēdo hic caſum ſm Odof.ꝙ pater poteſt
d donare filio[d] ſecūdi matrimonij plus q̄ ꝯferat filijs primi matrimonij.ꝛ
3 eſt expreſſum in auť.de nup.§.pe. ¶ † Tertio not.ꝙ donatio inofficioſa
etiā re ꝛ cōſilio,collata in aliquē liberorū,nō reuocať p alios,niſi vſq; ad
debitū bonorū ſubſidiū.ꝛ ita teneas. Materiam lati⁹ examina,vt no.in
e l.titia.§.imperator.de le.ij. ¶ Op.diciť hic noie falcidie[e] ꝛc.ſ.imo d3 di
ci noie legitime:qꝛ falcidia pprie debetur iure inſtitutionis,ſed hic ha-
betur iure nature,vt plene no.j.fami.erc.l.filiū quē habētē. Sol.hoc no-
4 mē falcidia,ponitur hic improprie.ꝛ ſic nō ob. ¶ † Facit ad queſtionem,
f teſtator dixit relinquo filie mee centū p ſua falcidia[f].nec adiecit,ꝛ in his
eā heredē inſtituo.an valeat teſtamentum:dicit Bar,ꝙ ſic,ꝛ iure inſtitu
tionis reliquiſſe videtur.Nā cū hoc verbū falcidia,accipiať p legitima,
vt hic,videtur teſtator pro legitima reliquiſſe.Itē cū hodie legitima nō
pōt relinqui niſi iure inſtitutionis,cū dico relinquo p legitima,intelligi
tur iure inſtitutionis.ff.de ver.ob.l.ſciēdū.cū ſimilibus ſm Bar.qui re-
mittit ad dicta p eundē in.l.filiū.de leg.pſtan.Secus ſi nō adiecīſſet illa
vba p ſua legitima,vel falcidia,que deſignant ꝙ voluit ſolēniter teſta-
ri:qꝛ tūc verbum relinquo,adiectū certe rei vel q̄titati,eſt mere obliquū
vt no.in.l.cogi.§.generaliter.ff.ad tre.p Dy.ſecus ſi vniuerſitati.ff.d he
re.inſti.l.his verbis.ꝛ in auť.de here.ꝛ fal.§.ſi vero nulla.colla.j.ꝛ addo
gl.vnā in.c.ſi pater.de teſta.li.vj. ¶ Scđo op.qđ inter patrē ꝛ filiū nō v3
donatio,vt.l.donationes.j.d don.inter virū ꝛ vxorē.So.dic qđ hic fili⁹
erat emācipat⁹,vel dic veri⁹,qđ ēt in ſilio in poteſtate h3 locū,in quo v3
donatio,ꝛ quelibet obligatio in cā aduētitia.ita t3 gl.hic,ꝛ in.l.frater a
fratre.ff.de ꝯdi.inde.ꝛ in.l.pactū.j.de pac.ꝯuen.ꝛ.j.ad treb.l.iubem⁹.ſe
5 cundū qđ pleni⁹.ſ.declaraui. ¶ † Quero.quo iure petať iſtud debitum
bonorū ſubſidiū.quidā dicūt qđ p ꝯdictionē ex hac auť.Alij dicūt qđ p
querelā inofficioſe donationes.Vel dic qđ cū iſti alij filij aliquid habeāt
ex hereditate,qđ iſta eſt actio ad ſupplemētū,ꝛ nō pprie querela.ꝛ ideo
prima opi.videť verior,qđ iſto caſu agatur ad ſupplemētū conditione ex
6 iſta auť.facit.l.libert⁹.§.j.de bo.li. ¶ † Ultimo inducit hec auť.ad qōnē
g ſi pater recepit[g] emphyteuſim[h] p ſe ꝛ quodā filio ſuo,ꝙ ille repudiando
h hereditatem patris,poteſt tamen petere emphyteuſim:qꝛ venit iure con
tractus,nō iure hereditario.ꝛ ad hoc ſpecialiter allega iſtā auť.pro ca-
ſu.Uides etiam hic qđ liberi qui ſunt heredes tamē impugnant cōtra-
ctū paternū ratione legitime eorū.adde qđ no.j.de reivē.l.cum a matre.
ꝛ.j.ſi quid in frau.pat.l.ij.Ratio eſt:qꝛ pater nō potuit eos fraudare.vñ
ex contractu paterno non deſcendit in eis obligatio circa legitimam eo
rum:ꝛ ideo poſſunt venire contra contractum.hic non ſunt alia.

¶ Lex ſeptima.

N Eptem. Neptis exheredata,etiam ex filio emancipa-
to nata,habet querela3.breuiter hoc intēdit.

¶ Lex octaua.

P Arentibus. Pater poteſt hereditatem inter fi-
lios diuidere, dum tamen aſſignet
cuiq; legitimam.ꝛ ille qui iudicium defuncti approbat,per-
dit querelam.h.d. ¶ No.qđ ille qui conſentit teſtamento,nō
poteſt infringere teſtamentum. ¶ No.ꝙ querela inofficioſi habet locum
contra inofficioſam diuiſionem.

¶ Lex nona.

D E inofficioſo. Querela teſtamenti inofficioſi
non habet locum in militis te-
ſtamento.hoc dicit.

¶ Lex decima.

S I heredum. Querela inofficioſi competens cōtra
heredem ſcriptum,poteſt proponi cō-
tra ſiſcum,qui ſucceſſit in bonis heredis ſcripti.h.d.

1 ☞ Infamis an poſſit opponere teſti quod ſit infamis.
2 Mater meretrix non poteſt exheredare filiam meretricem.

Lex vndeci

---

a ¶ Renūciare. Uide Bal.in.l.papi.§.vnde ſi quis.ff.e quid ſi filia dotata excluditur a ſtatuto,q̄ta erit legitima auorū,vide per Bal.ꝛ doc.in.l.huiuſmodi.§.ſi titio.ꝛ in.l.plane.la.j.§.ſi duob⁹.ff.de le.j.ꝛ Bal.in.l.ſi duobus.e.ti.ꝛ in.l.j.in fi.vj.q.ſ.quādo nō peten.par.pe.accr.

b ¶ Duos fr̄es.Uid Bar.i.l.pater filiū ff.e.ꝛ.j.i ſi.q.ad ſi.

c ¶ Dubium.Uide Bal.in.l.illud.ſ.d ſac.ſan.ec.ꝛ q̄ ſcripſi poſt Bar.in.l.aqli⁹.ff.d donatio.

d ¶ Donare filio. Adde idē de infer: vt no.Bal.in.l.j.j.de inoffi.dona.

e ¶ Falcidie.Uide Bal.in.l.humanitatis.j.de impub.ꝛ ali.ſubſti.

f ¶ Pro ſua falcidia. Adde de hac q.qđ notaui.ſ.in addi.ad iſtum in auť.nouiſſima.nu.ij.ver,ſ3 quero.hic in apoſt.in ver.requiritur titulus in ſtitu,de quo etiam vide oīno.d.meu3 d.Jaſ.may.in.l.ſi tibi.co.ij.ver.alibi etia3.Bal.ff.ſi certū pet.ꝛ Mathes.ſin.ſuo.clix.incip.no.ꝙ ſi pater.ꝛ qđ ibi habetur i apoſ.Celſus,

g ¶ Si pater recepit.ꝯtra tenet Ange.ꝯſ.clxxxj.Bal.in.l.liberti.j.d op.li.l.ex facto.d vul.ꝛ pu.ꝛ in auť.ſi q̄s ruinas.de ſac.ſan.eccle.And.Barb.

h ¶ Emphiteuſim. Adde Bal.in.l.liberti.liberteq;.j.de oper.lib.ꝛ plane in.l.iuriſiuran.§.ſi liberti.ff.de ope.li.
☞ Ego limito,niſi acquiſita fuiſſet illa emphyte.p ſe.item pro ſuis filijs heredibus.qꝛ hoc caſu renuntiando hereditati paterne,vel ſi alias nollent filij, aut non poſſent eſſe heredes ipſius accipiētis:tūc non poſſent acceptare emphyteuſim illā vt plene no.p.Bar.i.l.iuriſiurandi.ſ.alleg.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

¶ Lex vndecima.

Arenaz.
¹Mores quos quis in ſe approbat nõ po
teſt in alio reprobare. h. d. ¶ † Querit
1 hic[a] Guil. nunquid infamis poſſit opponere teſti, quod ſit
infamis: Glo. in. l. iij. §. lege iulia. ff. de teſti. videtur dicere ꝙ
non Iudex tñ ex officio ſuo põt eũ repellere: vt. ff. de poſtu. l. quos prohi-
bet. ſecundum Guil. et Barto. Poteſt etiam dicere quod exceptio etiã
procedat: nam licet non concludat parti. propter equalem īfamiam: cõ
cluditur tamen iudici, cui debet fieri fides, que non fit per teſtem infa-
2 mem. ¶ † Iſta. l. facit, ꝙ ſi mater eſt meretrix, non poteſt exheredare
b filiam propter meretricatum, ſecundum Bart.
1 ☞ Fideicõmiſſum ſi ſit factũ reciprocũ, an neuter intelligatur grauari.
Donatio reciproca inter maritum ⁊ vxorem tenet quia nõ videtur me
ra liberalitas.

¶ Lex duodecima.

Si pater.
propter fideicom miſſum inuicẽ inter filios
relictũ. neuter filiorum vr grauatus: quia oẽs
ſunt in pari ſpe: ⁊ iõ non hz locum qrela. h. d. facit. ſ. de traſ-
1 l. de fideicõmiſſo. ⁊ vide. j. eo. l. filijs matrẽ, ¶ † Quero, nun-
quid ſit hoc hodie verũ, ꝙ per iſtud fideicommiſſum reciprocũ neuter in
telligatur grauari. Rñ. nõ eſt verũ hodie, imo eſt correctũ, ⁊ ideo heres
iſtius precedẽtis tanquã heres grauati detraheret legitimã ⁊ trebellia
nicã. Nõ ob. hec. l. quia hec. l. procedit fingẽdo ꝙ nõ ſit grauamẽ: tñ in reive
ritate eſt grauamen, ſicut pz ab effectu: ⁊ ideo hodie eſt ſublatũ per iura
nouiſſima. ita dicit gl. ⁊ ita ſeruat cõſuetudo: lz quidã dicãt cõtra, ⁊ ma-
2 le. Et hãc gl. tenet Bar. ⁊ ita credo ꝙ ſit ipſa veritas. ¶ † Inducitur hec[c]
c lex in ar. qđ reciproca donatio inter virũ ⁊ vxo. tenet: quia nõ vr mera libe-
3 ralitas ſm Petr. ¶ † Itẽ eſt hec lex in arg. ꝙ aliquis poteſt, emere fru
d ctum[d] rei ad vitã ſuam ſine peccato vſurarum, pro quo facit. j. de vſur. l. ea
3 lege ⁊ hoc eſt verũ: dũ ille qui emit ad vitã, dederit pretiũ: ſecundum qđ
veriſimile eſt ꝙ viuere poſſit: alr̃ ſi iuuenis homo emeret mille libratas
pro. c. non procedit ſecure iſte cõtractus: ſed debet taxari ſecundum eta
tes: vt. ff. ad. l. fal. l. hereditatum. ⁊ ita determinãt theologi. Cy. facit ex
tra. de vſur. c. nauiganti. Bal.

¶ Lex decimatertia.

Cum duobus.
Teſtamento reſciſſo ꝓ parte
legata diuidua pro parte pre
ſtant. Indiuidua vero pro ſolido ſunt preſtãda. h. d. Not. te-
ſtamentũ poſſe ꝑ ſniam ꝓ parte reſcindi, pro parte cõfirmari.
1 ☞ Succumbens in querela inofficioſi teſtamẽti, poteſt redire ad que
relam falſi, ⁊ econtra.
2 Adde diſtinctionem ſuper hoc. nu. 3.
4 Sententia abſolutoria non firmat teſtamẽtum contra nullitatem: ſed
contra non entitatem.

¶ Lex decimaquarta.

Eum qui.
¶ † Qui ſuccũbit in qrela inofficioſi te-
ſtamenti. põt redire ad querelã falſi. ⁊ cõ
tra. h. d. Iac. bu. ¶ No. ꝙ ſnia abſolutoria lata in qrela inof
ficioſi, nõ parit exceptionẽ rei iudicate in querela falſi. Scđo
no. idẽ ecõtra qđ ſentẽtia abſolutoria lata in querela falſi, nõ parit exce
ptionẽ rei iudicate ĩ qrela inofficioſi. ¶ Tertio ex vtroq; notabili ſimul
ſũcto no. ꝙ cõtraria remedia poſſunt ſucceſſiue ꝓponi: nec electione to-
luntur. ¶ Opp. ⁊ videtur ꝙ ille qui ſuccubuit, patiatur exceptionẽ rei iudi-
cate: quia eedẽ ſunt perſone, ⁊ eadẽ hereditas de qua queritur: vt. ff. de excep.
rei iudi. cũ queritur. Sol. hic ſunt diuerſe cauſe agẽdi: ⁊ ideo cauſa im-
mediata mutata, nõ ob. exceptio: ff. de peti. hered. l. hereditas mater-
tere. Scđo cõtra hoc opp. qđ videatur eandẽ cauſam agẽdi ꝓſequi: quia ſicut
qui ꝓponit realẽ actionẽ videtur omne ius ⁊ omne iudiciũ deducere: vt. l.
ſi mater. §. eãdẽ. de excep. rei iudi. ita cũ quis ꝓponit petitionẽ heredit.
que realis eſt. Sol. vt gl. quia aliud eſt ꝓponere querelã: aliud ꝓponere pe
titionẽ hereditatis: vt plene no. l. j. ſ. eo. ⁊. ff. eo. l. qui de inofficioſo. ad
2 de tñ qđ no. ff. de bon. poſſ. l. cũ quidã. ¶ † Ex predictis cõclude: aut eſt
ꝓpoſita querela, aut petitio hereditatis, ⁊ ſi petitio hereditatis: aut eſt
coarctata petitio per cauſam: aut eſt indefinite ꝓpoſita vt. d. l. heredi-
tas matertere. ⁊. d. §. eandẽ. ¶ Tertio opp. ꝙ lz ibi nõ preiudicet in ab
ſolutoria, debet ꝑiudicare ſibi electio: vt. l. ſi patronus de bo. liber. Sol.
ibi ĩ patrono, hic in filio: ⁊ ratio no. ff. de. fal. l. ſi quis legatũ. ij. §. Vel ibi
nõ repellitur patronus electionẽ: ſed quia erat inſtitutus. priuatur inſtitutiõe:
quia in teſtamẽto fuerat. inſtitutus: quaſi dicat ille qui ſuccubuit in falſo:
agebat ex eodẽ teſtamento: hic agebat extraneus ſm Bar. Sed non eſt
verũ ꝙ patronus ꝗ intẽtat ꝯtrab. nitatur ex teſtamẽto, ſed ꝯ teſtm̃. vt. l.
filiũ. §. oĩbus. ff. de leg. ꝓſta, Ideo dic ſm Dy. ꝙ hic erãt cõtraria reme
dia in origine, ſed nõ in effectu: quia ille agit qrela, tendit ad finẽ inteſta-
ti: ⁊ ille qui dicit falſum ſimiliter. Sed in lege cõtraria, erat ꝯtrarietas in
origine ⁊ in effectu: ⁊ ideo ꝑiudicat ſibi eligẽdo ſz: Dy. Sz certe ipſe nõ
videtur bñ dicere: quia. l. j. j. de fur. nõ vr cõtrarietas in origine: ⁊ tñ electio
ne tolluntur. ⁊ qđ nõ ſit ꝯtrarietas in origine, pz quia ambo iura naſcuntur.
qđ nõ eſſet, ſi in origine eſſet ꝯtrarietas quia contraria ꝑ ſe contraria ſunt,
nõ poſſunt cõcurrere: vt. l. ſz ⁊ ſi pupillus. §. ſi inſtitoria. ff. de inſtitu. niſi
dicas ſubſtinẽdo Dy. qđ aut eſt cõtrarietas in origine ⁊ in effectu: tunc
per electionẽ vnius preiudicat in alio: vt in ꝯtrio.
Aut eſt ꝯtrietas in effectu, ſz nõ in origine. ⁊ idẽ:
vt. d. l. j. de furt. Aut ecõtra: eſt cõtrarietas in ori
gine, ſed nõ in effectu: tũc nõ ꝑiudicat, vt hic. Sz
Iac. bu. dicit ꝙ aut plura iura ſunt in eſſe produ
cta: ⁊ tunc per electionẽ vnius preiudico mihi in
alio: vt. d. l. j. de fur. Aut eſt tm̃ vnũ ius productũ
in eſſe: ⁊ tũc ſi eligo ius cõpetens mihi nõ preiu-
dico in iure cõpetenti, vt hic. qđ eſt verũ ſm Ia.
de are. ſi ignorãter viã incompetentẽ elegi. ſecus
ſi ſciẽter: vt. ff. de pe. here. l. poſtquã. Cy. no. ff. de
3 acqui her. l. clodius. ¶ † Quarto op. ad idem de
l. fi. j. de codi. Sol. ſm Dy. ibi eſt contrarietas in
origine ⁊ effectu, hic in origine tãtũ. Iſtud vide
tur cõtra. l. recuſare. §. titius. ff. ad tre. ⁊ ideo dic
melius, ꝙ ibi ſunt duo iura in eſſe ꝑducta: ⁊ ideo
per electionẽ vnius mihi ꝑiudico in alio, hic tã-
tum eſt vnũ ius in eſſe ꝑductũ: ⁊ ideo per electio
nẽ incõpetentis iudicis mihi nõ preiudico in iu-
re cõpetẽti; quia electio nulla, omnis enim electio dz
cadere inter plura ſm Ia. bu. Ue. ſm Ia. de are.
ibi elegit ſciẽter, hic ignorãter. ſed quantũ ad. d. l.
vlt. de codicil. ibi teſtamẽtũ tale eſt ſine figura te
ſtamenti: ſi nõ vz iure teſtamẽti, valeat iure codi
cillorũ. Nõ dicit verũ, ꝙ vtrũq; ius ſit ĩ eſſe ꝑdu
ctũ: quia quoties duo iura ſic ſe habẽt vt ex defectu
vnius oriatur alterũ, illa in origine cõcurrũt: vt. ff.
de cõdi. inde. l. iulia. de ver. ſig. l. hec verba. Sz ibi
ſermo eſſet ita cõceptus, ſubſtituo directo ⁊ ꝑ fi
deicõmiſſum: tũc poſſet eſſe verũ qđ dicit Iac. ꝑ
4 l. recuſare. §. titius. ad trebel. ¶ † Ultimo no. ꝙ
ſnia abſolutoria non firmat teſtm̃ ꝯ nullitatẽ, ſed
cõtra nõ entitatẽ. Teſtm̃, enim falſũ eſt: vt. l. pau
lus. de ver. ſig. quãdo eſſet falſum in ſubſtãtia. ſz
ſi eſſet falſum quantũ ad ſolennitatẽ: tũc aliquid
eſt quãtũ ad veritatẽ materie: ſed nõ quantũ ad
veritatẽ ſolẽnitatis: vt. l. j. in fi. quẽad. teſta. ape.
adde poſt Iac. de are. quod no. clarius Cy. ſecun
dum Dyn. ⁊ Pet. j. eo. l. contra maiores. in. j. q.
vbi omnino videas. Bal.

¶ Lex decimaquinta.

Filiam.
Preteritio matris ha
betur pro exhereda-
tione. h. d. hodie dic vt not. in aut. de
here. ⁊ fal. §. exheredatos. colla. j.

1 ☞ Iura contraria poſſunt ſucceſſiue proponi.
2 Diligentia in vno, an proſit in alio.
3 Quidam vult admitti ad cauſam tanquam pro-
curator, ⁊ ſi non poteſt admitti tanquam defen-
ſor cum ſatiſdatione ⁊c. vide.
4 Agens quedam dicit ſententiam nullam an inte
rim currat tempus appellandi.

¶ Lex decimaſexta.

Contra maiores.
Diligentia circa vnũ auxilium, pro-
deſt circa aliud auxilium, qđ cũ primo
non potuit cõcurrere. h. d. Iac. bu. Uel ſic. Do
nec vẽtilatur queſtio ſuper ſolẽnitate, ſeu nullita
te teſtamẽti, nõ currit tẽpus ſuper querela inoffi
cioſi. h. d. ¶ In tex. īferẽtes. i. ſucceſſiue. ¶ No.
1 j. qđ dixi in ſummario. ¶ † Scđo not. ꝙ iura con
traria poſſunt ſucceſſiue ꝓponi. ¶ Tertio no. ꝙ
pẽdente lite ſuper vno iudicio cõtrario, nõ currit
tp̃s in reliquo. ¶ Quarto ⁊ vlt. no. ꝙ nõ eligẽti
nõ currit preſcriptio. ¶ Oppo. ad hanc. l. de. l. ſi
ſeruus. ff. vi bo. rap. gloſſ. non ſoluit. Sed tu dic,
aut queris an diligentia circa vnum auxilium,
proſit circa aliud. ⁊ loquitur hec lex. Aut queris
vtrum diligentia circa vnum preiudicet in alte-
2 ro. ⁊ loquitur. l. contraria. ¶ † Contra hoc oppo.
quod diligentia in vno non proſit in alio: vt inſti
tu. de excuſa. tuto. §. qui autem. Solu. vt in glo.
quia non potuit hic duo iura ſimul proponere:
in contrario ſit. Unde vt hec materia plene li-
queat, ſic diſtingue. Quia aut queris an diligen-
tia circa vnum proſit in alio: tunc dic quod aut
erant alia iura que non patiebãtur concurſum: ⁊
tũc prodeſt, vt hic. Aut patiebãtur concurſum: ⁊

Idẽ Ang. ⁊ Imo.
in. l. gallus. §. qui
dã recte. ff. de libe.
⁊ poſth. Iſte in. c.
j. co. iij. ver. ſed qđ
ſi filius. in titu. an
agna, vel fil. defũ.
in vſi. feid. Paul.
de ca. in. l. ex facto
§. fi. ff. ad trebell. ⁊
oĩno do. meũ Iaſ.
may. in. l. ſi nõ ſor-
tem. §. libertus. cir
ca fi. ff. de cõdi. in-
debi. Celſus.

a ¶ Querit hic. Ui
de. c. de teſtibus. ⁊
qđ ibi no. de teſti.
Pe. de anch. ⁊ ibi
dixi. And. Barb.
b ¶ Exheredare. Ui
de Bal. in. l. filiũ. j.
eo. doc. in. c. quin-
tanallis. extra de
iureiuran.
c ¶ Inducitur hec.
⁊c. An teneat reci
proca donatio in-
ter vir ⁊ vxo. vide
Lud. ro. in rub. ad
ſi ſol. matr. And.
Barba.
d ☞ Fructũ. Adde
Bal. in. l. ſi ea pa-
ctione. j. de vſur.

tũc aũt erãt alia iura que concernunt eundẽ effe-
ctũ: ⁊ ſic ꝓ vno reputant: ⁊ tũc diligẽtia pro vno,
ꝓdeſt in alio: vt.l.fi.de anna.excep.⁊.l.fi.de duo.
reis. aut nõ cõicabãt eundẽ effectũ: ⁊ tunc diligẽ-
tia in vno nõ prodeſt in alio: vt inſti.de excu.tut.
§.qui aũt. Aut queris ecõtra, an negligẽtia circa
vnũ preiudicat circa aliud: ⁊ tũc aut ſunt duo iu-
ra principalia, ⁊ nõ preiudicat: aut vnũ ſe habet
per modũ principalis, aliud per modũ acceſſorij:
tũc negligẽtia in principali preiudicat in acceſſo-
rio ſine aſſecutiuo: vt.l.fi.j.de his qui a nõ domi
no.⁊.l.ſi ſeruus.vi bo.rap.⁊ ita procedit gl.j.§.ꝺ
alie.iud. Aut queris vtrũ ſentẽtia lata in vno no-
ceat in alio, dico ꝙ nõ: vbi mutatur agẽdi cauſa:
3 vt hic,⁊.§.eo.l.cũ qui. † ¶ Et predicta faciũt ad
queſtioné. Quidã vult admitti ad cauſam tanꝙ
ꝓcurator: ⁊ ſi nõ poteſt admitti virtute procura-
torij, vult admitti vt defenſor cũ ſatiſdatiõe. aſſi-
gnatur terminus. ⁊ iudex interloquitur quod mi-
nus legitime cõparuit: nunquid perinde eſt, ac ſi
nõ cõparuiſſet, ⁊ retro dñs ſuus cõtumax videa-
tur: videt lex expreſſa ꝙ ſic.ff.de admini.tu.l.tu-
tor vel curator. Pet. dicit ꝙ aut ꝓcurator crede-
bat ꝓbabiliter valere procuratoriũ: ⁊ tũc nõ cur-
rit ſibi terminus pro dño. Aut improbabiliter
a credebat[a]: ⁊ tunc retro fingitur dominus contu-
b max. ¶ Ecce aliã queſtioné[b]. Iudex aſſignat mi-
hi ſex dies, duos pro primo, duos ꝑ ſcdo, ⁊ reli-
quos duos pro tertio, ⁊ peremptorio termino ad
ꝯparendũ: modo in primis duobus cõparuit ꝓ-
curator meus. Et diu diſputatũ eſt de mandato
ſuo, ⁊ finaliter repulſus eſt. modo queritur nũqd
interim cucurrit peremptoriũ' hec.l.eſt ar. ꝙ nõ:
vt.ff.de mino.l.intra vtile. Cõtrariũ determinat
Bar.in.l.ij.ff.ad tertu. Tu potes dicere vt dictũ
c eſt precedenti[c] qõne. Ecce aliã qõnẽ: conſuetudo
eſt qꝺ ꝓximior agnatus reuocare põt intra annũ
alienatã. modo intra illũ annũ eſt orta qõ: qꝛ ille
qui alienauit dicebat ſe nõ alienaſſe. Querit vtrũ
d huic proximiori[d] interim currat tp̃s. determinat
Ja.de ra. ꝙ nõ: qꝛ nõ dꝛ ſcire alienatũ eſſe, eo qꝺ
nõ hꝫ ſcientiã firmã añ exitũ ꝯtrouerſie. argu.j.q
4 admit.ad bo.poſ.ꝗdiu. qꝺ eſt no. ¶ † Ecce aliã
qõnẽ: quidã principaliter agẽdo dixit ſniam nul-
lã: querit vtrũ interim currit tp̃s appellãdi. Rñ.
aut ꝓbabili rõne motus dixit nulla, ⁊ non currit
tp̃s appellãdi. Aut iprobabili ⁊ temerario mõ.
⁊ tũc currit tp̃s appellãdi: qꝛ temeritas ſua non
dꝫ ſibi ꝓdeſſe. arg.ff.de re iudi.l.fi.j.de execu.rei
iud.l.ſi longi'.⁊.ff.de vſu.l.tutor.in prin. ⁊ idẽ di-
co ꝙ proponẽti vnã exceptionẽ etiã nõ currit in
terim terminus ſuper alia ꝯtraria, ſi probabili ra-
tiõe excepit, ſecus ſi temere, qꝺ declarabitur per
e interlocutoriã[e] ſententiam ſuper exceptione fien-
dam ſiue latam: vt.§.de iud.l.rem non nouaz. in
fin.cum ſimilibus.

¶ Lex decimaſeptima.

CUm filium. Filius preteri-
ens matrẽ, vi-
detur eã exheredare. h.d. vt no. in aut.
de hered.⁊ falſid.§.exheredatos.

¶ Lex decimaoctaua.

CUm te. Non dicitur ingratitu-
dinem committere, qui
non vult diuertere a marito. h.d.

¶ Lex decimaoctaua.

SI filiam. Filia turpiter[f] vi-
f uens, põt a patre
exheredari. h.d. ¶ In text. liberũ ar-
bitriũ. i. querele inofficioſi nõ ſubmiſ-
ſum. ¶ Not. qꝺ dixi in ſumario. ¶ Scdo not. ꝙ
exheredatio facta calore iracundie non tꝫ: vt hic
a contrario ſenſu huius litere. ¶ Tertio not. illa
verba, nõ incõſulto calore: ſed ob merita eius ad
id odiũ incitatus eſt. ¶ Quarto no. ꝙ illud iudi-
ciũ dicitur eſſe liberũ, qꝺ nõ eſt reſtrictioni ſubie-
1 ctũ. ¶ † Quero hic pone ꝙ filia eſt turpis vite,
⁊ mater exheredat eã. agit filia cõtra teſtamẽtũ,
heredes ſcripti opponũt quod ipſa eſt meretrix.
g Ipſa replicat mater mea erat eiuſdẽ ꝯditionis[g],
queritur quid iuris, Reſpon. Guil. ꝙ iſta replicatio ꝓcedit de iure arg.
§.eo.l.in arenam. ⁊ ibi dixi: facit quod no.j.eo.l.fratres. ¶ Sed quid ſi
mater erat tẽpore mortis correcta, ⁊ ad honeſtã vitã redacta: Reſpon.
h non debet tunc reputari turpis perſona: quia poſtrema[h] conſuetudo in-
ſpicienda eſt: vt.ff.de adi.leg.l.mela.§.j.

¶ Authentica.

SEd ſi poſt. No. ꝙ pater videtur preſtare quandaz
occaſionem impudicitie, ſi filiã nõ tra-
i dat vſqꝫ ad.xxv. annos nuptui[i]. ¶ Deinde not. ꝙ nõ poteſt
quis inculpare mores quorum ipſe eſt occaſio.

¶ Lex vigeſima.

FIlia. Nõ intelligit filia ingrata eo qꝺ cõtra matris vo-
luntatẽ collit cõcordiã cũ marito. h.d. ¶ In text.
nõ preſtat. ſ. mater. ¶ No. primo de cultu concordie. ¶ Scdo
k no. de iſto verbo, cõcordia[k], ⁊ facit ad ſtatuta loquentia de cõ
cordia. ¶ Tertio not. quod filia non obediens matri in illicitis, ⁊ inho-
neſtis, non dicitur matrem offendere. Idem in patre: vt.§.eod.l.cum te.
¶ Quarto no. ꝙ proprium eſt mulierum habere conſilium momenta-
neum, ⁊ inſtabile, ſeu varium.

¶ Lex vigeſimaprima.

FRatris. Hoc dicit. Filij fratrũ, vel ſororũ, nõ habẽt
querelã inofficioſi teſtamenti. h.d. ¶ Not.
ꝙ querela inofficioſi teſtamẽti in linea tranſuerſali nõ reperit
1 niſi in primo gradu linee trãſuerſalis. cõcor.l.j.ff.eo. ¶ † Que-
ro quid ſi iudex admiſit eos, ⁊ lata eſt ſnia ꝓ eis: vtrũ teſtm̃ ſit ruptuz. et
vr ꝙ ſic: vt.ff.eo.l.poſthum'.§.ſi quis ex his. ⁊ arg.ff.fa.ercif.l.cũ puta-
l rẽ. Sol. ſi quidẽ eſt error[l] expreſſus in ſentẽtia: ſententia eſt nulla, ⁊ ꝑ hoc
tex.ff.eo.l.j. vbi tex. dicit: cum obtinere ſpem non habeant, ſi autem non
eſt error expreſſus: tunc valet ſententia: vt.ll.alleg. ⁊ arg.ff. de pecu.l.eo
tempore. in prin. facit ad primum membrum.ff.de excuſ.tuto.l. qui teſta-
mento. in verbo, propter vitium pronuntiationis.
1 ☞ Aditio hereditatis ſi ſit reſciſſa per querelam, reuiuiſcunt actio-
nes confuſe per aditionem.
Et an iſte actiones reſtitute ſint directe.
2 Conſuetudo eſt quod proximior de genere poſſit retractare venditionez
intra annum. vendiſti mihi fundum in quo habebam vſumfructum, pro-
ximior retrahit, an poſſim retinere vſumfructum.

¶ Lex vigeſimaſecunda

1 SI maritus. ¶ † Reſciſſa aditione hereditatis
per querelã, reuiuiſcunt actiones per
aditionẽ cõfuſe. h.d. ¶ In tex. ibi, tibi. ſ. vxori. ¶ In text. ab
ea. ſ. filia. ¶ No. hic qꝺ dixi in ſummario. Et ratio eſt: qꝛ ceſ-
ſante cã confuſionis, ceſſat cõfuſio. Cauſa autẽ quare cõfundantur actio-
nes eſt aditio hereditatis. ſed iſta aditio hereditatis reſcindit per quere
lam: vt.ff.de condi.inde.l.ij.⁊.iij. qꝛ ergo ceſſat immediata cã, ceſſat ⁊ effe-
1 ctus. ¶ Quero, vtrũ iſte actiones reſtitute ſint vtiles, vel directe: videt
qꝺ ſint vtiles: vt.§.de repu. que fi. in iudi.l.j. In cõtrariũ videt: qꝛ ope iu-
ris ciuilis reſtituuntur: ergo ſunt directe: vt.ff.de iur. fiſ.l. ſed reuocata.
¶ Op.ff.de her.ven.l.j.§.fi. Sol. hec intelligitur ſecundũ illã: ſcꝫ qñ tale
eſt debitũ, qꝺ ab herede peti põt: alꝰ nõ reſtituit actio. Nõ eſt: qꝛ tũc cã
immediata extinguendi fuit mors, que cauſa nõ ceſſat: ⁊ ideo effectꝰ nõ
põt ceſſare. ¶ Scdo op. ⁊ videt ꝙ hec lex male loquat: nã vr diſtinguẽ-
dũ vt diſtinguit tex. vt.ff.ad ſyll.l.ꝑpter veneni.§.neptis. So. dicit glo.
cõcedo ꝙ hec.l. diſtingui debet ſm illã. Aut igitur iſta vxor ſciebat que-
relã poſſe moueri: tũc ius ſuũ non recuperat, aut ignorabat: tunc recupe-
rat. Doc. reprehendunt iſtã gl. qꝛ idẽ eſt etiã ſi ſciuit: vt.ff.de vſufr.l. dñs
in prin. Nõ obſt.§.neptis. qꝛ loquit qñ cũ delicto adiuit hereditatẽ, non
vindicata nece defuncti. Preterea ibi nõ extinguit hereditatis aditio:
nam licet auferat ab indigno: tñ remanet heres noĩe: nec reducit res ad
cãm inteſtati: vt.ff.de inof.teſt.l.papi.§.meminiſſe.ff.fa.ercif.l.his cõſe-
quenter.§.j.⁊.ff.de vul.ſub.l.ex facto.§.Iulius. hoc tenet Iac. bu. Cy.
2 Tho. de for. Guil. ⁊ alij. ¶ † Iuxta hoc querit gl. pone ꝙ cõſuetudo eſt,
ꝙ ſi aliquis vẽdit rem, ꝙ ꝓximior de genere poſſit retractare venditio-
nem, eodẽqꝫ pretio ſibi emere intra annũ: vt extra de in integ. reſti. cõſti-
tutus. Modo quero, habebã vſumfructũ in fundo tuo: deinde vendidi-
ſti mihi proprietatem: ⁊ ſic extinctus eſt vſuſfructus formalis: tñ poſtea
proximior de genere vult retrahere, an potero vſumfructũ retinere. Ja.
de arer. diſtinguit per iura aĩe. in gl. Aut ſciebã talem eſſe conſuetudinẽ
⁊ tũc extinctus eſt vſuſfructus, nec recupero. Aut ignorabã: ⁊ tũc recu-
pero, Guil. de cu. dicit indiſtincte ꝙ non recupero. alle.l.cuz filius.§.do
minus. in prin. de leg.ij.⁊.d.l. dominus. in prin. de vſufr.⁊.ff.q.mo.vſuſf.
amit.l.ſi tibi. ſed.l.ſi dominus. facit in oppoſitũ. ſed hic eſt cõſiderãdũ an
cõſuetudo diſponat reſcindẽdo, an trãſferendo ius emptoris in reuocan-
tem: primo caſu põt vſuſfructus retineri: qꝛ reſciſſa cauſa reſcinditur ef-
fectus: vt hic. ſcdo caſu nõ poteſt retineri: vt.d.§.dominus. niſi forte pro
pter ignorãtiã: vt in.d.§.neptis. In cõſuetudine ergo reſciſſoria reſtitui
tur vſuſfructus: ſed in cõſuetudine tranſlatoria diſtinguitur ſcientia ab
ignorantia: vnde in hoc ſequere Jac. de rauen.
1 ☞ Teſtari aliquem prohibens ita ꝙ pro tunc non potuit fieri teſta-
mentum.

a ¶ Credebat. Adde Bald. in aut. ei qui. poſt prin. j. de tempo. ap.
b ¶ Ecce aliam queſtioné. Vide ꝑ iſta q. Bal. in.l. qui teſtamẽto. ff. ꝺ excu. tuto. l. ꝗdiu. la. iij. ff. de acquir. her. et ibi Mod. Bar. in l.ij.§ nõ ſolũ. ff. ad tertul. gl. ⁊ ibi no. i verſi. ſicut. in cle. j. de in inte. reſt. vide gl. ⁊ ibi doc. in.c. ꝗ ſic.§.i. de ele. in. vj. Bal. in.l. ſi cũ ipſe. ff. de exc. tu. Ang. in.l.ij.C. de fal. vbi alleg. Cy. i.l.j.C. q accu. non poſ. ⁊ iſtã l. De iſta queſtiõe vtrũ agnatus poſſit reuocare, vide Bal. in.l. dudũ. j. de contrah. emp. ⁊ an includatur clericus, vide tex. ꝙ ſic. in.c. cõſtitutus. de in inte. reſti. And. Barb.
c ¶ Precedẽti. Adde ꝙ idẽ vult bar. in.l.ij.§. non ſoluz. ff. ad tertul.
d ¶ Proximiori. Vide Bart. in.l. ſi expreſſiz. ff. de appel. et in.l.j.j. quando prouo. nõ eſt neceſ. ⁊ Cyn. hic.
e ¶ Interlocutoriã. Adde do. de Ro. concluſione. xc.
f ¶ Turpiter. Sed quid ſi ſe correxit, ⁊ peniteat. vide ſingu. Spec. in ti. qui fil. ſint legi. ver. qd ſi filia peccauerit i corpus. cũ ver. ſeq.
g ¶ Eiuſdem conditionis. Adde iſtũ in.l. in arenã. nu.j. ⁊ quod ibi ponit in ver. exheredare.§. eo. Celſus.
h ¶ Poſtrema. Vide text. ⁊ quod ibi Bar. in.l. ſi vxor. in fi. prin. ff. de adul. ⁊ Anto. de bu. in.c. quitauallis. extra de iureiur.
i ¶ Nuptui. Adde ꝙ filia poteſt viuo patre ſe dotare de bonis patris, not. Bald. in.l. fin. j. de do. promiſ.
k ¶ Cõcordia. Vide Bald. in.l. de fideicommiſſo.§. de tran. ac.
l ¶ Error. Adde qꝺ no. Bal. in.l.ij. de re iudica.

mentum: ſi poſtea faciat, an poſſit eum exheredare.
2 Mater ſi prohibuit filium teſtari, quid iuris.

¶ Lex vigeſimatertia.

Teſtamenti. Qui impedit aliquē teſtari, merito poteſt exheredari. h.d. Ex quo no. quod impedire aliquē teſtari eſt grauis offenſa teſtatori.
1 ¶ † Not. ꝙ ille qui ꝓhibet aliquē teſtari: ita ꝙ ꝓ tūc non
potuit fieri teſtamētū, ſi teſtator poſtea teſtet, pōt eū exheredare. ¶ Oppo. ꝙ iſta ꝓhibitio nō habuit effectū, ex quo teſt m̄ eſt factū: ergo nō dꝫ
ꝓhibēs puniri. l. j. in fi. qȯ qſqꝫ iur. So. ẜ gl. ꝯcedo ꝙ ſi tūc tpe ꝓhibitionis eſſet factū teſtm̄, ꝙ nō puniret: qꝛ conatus nō habuit effectū etiā
in momēto tpis: ſed ſi tūc teſtm̄ nō potuit fieri, ſed poſtea factū eſt ex interuallo: qꝛ delictū fuit primitus ꝯſummatū, dꝫ delinquēs puniri: vt. ḧ.
2 ¶ † Iuxta hoc q̄ro de tali q̄ōne: ꝓponit ꝙ q̄dā filius volebat teſtari.
fuit ꝓhibitus a matre, teſtes examinati dicūt ꝙ mater filiū dicentē ego
volo relinq̄re bona titio corā legitimo teſtiū numero: impediuit ne ꝑ notariū ſcriberet: ⁊ expulit notariū, ⁊ teſtes: modo querit q̄d iuris: Breuiter hic ſunt duo ꝯſiderāda. Primo, an ꝓhibitio matris fuit cū effectu.
a ⁊ videt ꝙ nō: qꝛ ex iſtis verbis inducit relictūᵃ: vt. l. pāphilo. §. ꝓponit.
de leg. iij. ergo ꝓhibitio nō fuit cū effectu: ⁊ ſic mater nō eſt puniēda: vt
hic. ¶ Preterea iſte filius declarauit voluntatē ſuam ſub tali forma, ꝙ
voluntas erat ipſo iure nulla: qꝛ mater preterita: ergo nō punitur mater.
argu. ff. de fal. l. ſi quis legatū. ⁊. ff. de penis. l. ſi quis aliquid. §. teſtamentum. Queſtio iſta pendet nūc de facto corā auditoribus camere, coram
quibus agitur contra matrem tanquam indignam: vt. l. j. ff. ſi quis al teſt. prohi. Et ideo non determino pro modo.

¶ Lex vigeſimaquarta.

Teſtamentū. Teſtamentum militis non ſubiacet querele. h.d. ¶ In tex. ibi per inofficioſi querelam. Iſtud facit ad no. ff. eo. l. pater filium.
1 ☞ Conditio que filij fauorem reſpicit, nō facit locum querele: nec annulla t inſtitutionē. 3. 2.
3 Bonorum poſſeſſio ſecundum tabulas an poſſit peti pendente conditione inſtitutionis.
4 Pater an poſſit cogi ad emancipandū filium.
5 Mater an inſtituat filios heredes ſub conditione emancipationis.
6 Pater ſi emancipat filium pupillum an erit tutor eius.

¶ Lex vigeſimaquinta.

Filijs. ¶ † Hoc dicit. Cōditio que filij inſtituti fauorem reſpicit, non facit locum querele: nec inſtitutionem annullat. h.d. Bar. Vel ſic. Cōtra ea que ſunt ꝓuiſionis, filio nō datur querela inofficioſi. h.d. Iac. vel ſic. Teſtamentum factū ſecundū conſiliū, non poteſt expugnari per querelā, neqꝫ
per viā nullitatis. h.d. ⁊ vide. l. cū ex filio, in prin. ff. de vul. ſubſti. ¶ No.
primo quod dixi in ſummarijs. ¶ Scd̄o, no. ꝙ pēdente cōditione emācipatus pater nō pōt effectualē bonorū poſſeſſionē agnoſcere. ¶ Ter-
b tio no. illa verba, eo pactoᵇ, nā ſi inuenias iſta verba in teſtamēto, ſicut
ponūt imperiti notarij, qui dicūt ſub tali pacto intelligūtur, id eſt ſub tali cōditione, vel modo. ¶ Vltimo no. ꝙ nō poſſunt filij cōqueri de matre, que nō fecit eis iniuriā: ſed potius prouidit. Cōclude tria principalia ex hac. l. ſcꝫ teſtamēti efficaciā, bonorum poſſeſſionis interim habite
inefficaciā, ⁊ reſtitutionē poſſeſſiōis a patre in filiū, quatenus pr̄ tenet
2 de facto. ¶ † Op. primo, ⁊ videt ꝙ teſtm̄ nō valeat: qꝛ filius eſt inſtitutus ſub cōditione nō poteſtatiua: vt. j. de inſti. ⁊ ſubſti. l. ſi pater. Sol. ibi
loquit in patre, hic in matre teſtāte. Rō: qꝛ p̄teritio matris interim habet ꝑ exheredatione facta hoc caſu ꝯſciētia ⁊ ꝯſi. legis: vt no. in. d. l. cū
1 ex filio. ¶ Scd̄o opp. ꝙ omnis cōditioᶜ remouetur: vt. j. e. l. quoniam in
prioribus. Sol. aut cōditio cōtinet grauamē, ⁊ remouet: vt ibi. Aut cōtinet conſiliū ⁊ prouiſionē: ⁊ tūc nō remouetur: vt hic. ne illud quod eſt
introductū per. l. contrariam in fauorē filiorū, retorquat in eorū leſionē.
¶ Tertio opp. ⁊ videt ꝙ pēdente cōditione poſſit bonorū poſſeſſio peti: vt. l. §. ſi ſub cōditione. de bon. poſſ. ſecun. tabu. que bonorū poſſeſſio
iuris eſt. i. naſcitur a iure, nō ex facto: ⁊ ideo non tribuit ius, ẜm quoſdā,
gl. tangit hic, ⁊. ff. de here. inſt. l. ſi. quis inſtituat la grāde. Tu dic ꝙ interim bon. poſ. pōt peti: verū eſt niſi perſona que petit ſit prohibita: ita
qȯ contra voluntatē teſtatoris tacitā, vel expreſſaꝫ petat, vt hic: nā iſte
3 pater non poteſt petere bonorū poſ. qꝛ in ius odiū fuit adiecta conditio
4 ẜm Bar. adde hic. l. cum i liū. ff. de here. inſti. ¶ † Iuxta hoc quero generaliter: nūquid pendēte cōditione inſtitutionis poſſit. peti bon. poſſ.
ſecun. tabul. ad hoc dic vt in. d. §. ſi ſub cōditione. ⁊. ff. de bo. poſſ. cōtra tab. l. iij. §. ſi ſub ea. ¶ Scd̄o quero, qñ pōt peti. vtrū tribuat plenuꝫ ius
Breuiter de hoc dic vt hic per Cy. qui declarat quaſdā bonas leges loquentes in materia. ¶ Tertio quero, quid fiet intra terminū, ex quo pater nō poteſt effectualiter agnoſcere bo. poſ. nec filius poteſt acquirere:
qꝛ acquireret patri cōtra matris prohibitionē. Reſpō. gl. ꝙ interim dabitur curator bonis: ⁊ apud eum erūt bona, quādiu filius ſit factus ſui
iuris. arg. j. de bo. que lib. l. ſi. ⁊ in aut. vt li. mat. auie. §. j. ⁊. §. ſi vero forſan. qȯ quidā cōcedunt, ſi filius eſt minor: alioquin ipſi filio pōt cōmitti
adminiſtratio. ar. ff. ad treb. l. imperator. ⁊ de tu. ⁊ cur. da ab his. l. ſcire
4 opporteꝛ. ⁊ ita ſentit hic Gui. de cug. ¶ † Quero
nūquid pater poſſit cogi ad emācipandū filium:
dic ꝙ nō: qꝛ nil erat patri relictū pretextu emācipationis: vt. ff. de leg. j. l. filiuſfami. §. ſecundū vul
5 garem. ¶ † Quero, nūquid in iſto caſu qñ mater
inſtituit filios heredes ſub cōditione emancipationis: qꝛ ſuſpicabat de patre, an pater qui emancipat filium, pone pupillū, erit tutor eius: dic ꝙ
nō: vt. d. l. ſcire opporteꝛ. Ia. de are. ¶ Sed quid
ſi pater nunquā emācipauit filium. ⁊ filius moritur ante patrē, ad quem pertinet hereditas: vtrū
ad patrem, tanquā ad ſucceſſorē filij, an ad filios
conſanguineos matris. Dicūt quidaꝫ ꝙ cum filius iſte in mortis articulo, iam non poteſt emācipari: quia iſte ſtatim ſuccedit matri ab inteſtato: ⁊ ſic tranſmittit ad patrē. ar. l. ſi. de cōdi. inſti.
ſed certe illa loquitur in ſuo, qui eſt heres etiam
ignorās, ſed non in matre: vnde dico ꝙ ad conſanguineos vxoris venit hereditas ſecundū Ia.
de are. Tu dic ꝙ licet nō ſit heres: tamē in illo vltimo vite mouēto ius deliberandi ab inteſtato
tranſmittit ad patrē: ⁊ ideo pater adiēs excludit
cōiunctos vxoris. Dubiū tñ eſt in hoc: qꝛ in illo
vltimo vite ſpiritu moriēs, videtur carere ſciētia, a
que requiritur in iure deliberādi. Sed reſpon. ꝙ
6 iam ſciētia preceſſit. ¶ † Quero, nunquid hodie
teneat cōſilium huius. l. Reſpō. ꝙ non, cū filius
d pōt pure inſtitui, ⁊ pater ab vſufructu ꝓhiberiᵈ. b
vt. j. de bon. que lib. aut. excipitur. vnde iſtud qȯ
debet fieri pure, non debet fieri cōditionaliter, ⁊
ſuſpēſiue. ſecus erat de iure veteri: qꝛ quicquid acquirebat filius, acquirebat patri, etiam prodigo.
Adde hic. l. vltimam. j. de ſent. paſ. ¶ Quero vltimo: vtrum hec reſtitutio quam facit hic pater c
filio, ſit iuris, vel facti. Reſpon. eſt facti: quia penes reſtituentem non reſidet ius: ſed quando penes reſtituentē reſideret ius: tunc eſſet reſtitutio
iuris: vt. d. l. imperator. Simile not. ff. qui ſatiſda. cog. l. inter omnes.

a ¶ Relictum. Vide Bar. ⁊ doc. in. l. ſerui electione. in prin. ff. de lega. j.
b ¶ Ego pacto. Vide per Bart. in. l. quibus diebus. §. ſi. ff. de condi. ⁊ de mō. ⁊ Bar. in. l. cū res. j. de dona.
c ¶ Cōditi. Vide Bal. in. l. ſi pater. hic alle. in. ij. opp. ⁊ in aut. ex cauſa. in ver. quinto op. j. de libe. prete.
d ¶ Prohiberi Vide tamen ibi Bar. ⁊ Sali in aut. nō licet. j. de lib. prete.

1 ☞ Subſtitutio directa poteſt fieri filio inſtituto in legitima.
2 Pater inſtituit filium in legitima, ⁊ vltimo reliquit eū heredem vniuerſalem: ⁊ ei ſubſtituit ſub hac forma, quandocunqꝫ deceſſit illuꝫ ſubſtituo iſte deceſſit pubes, qualiter venit ſubſtitutus. numero. 3.
4 Pater ſi dixit quandocunqꝫ filius meus deceſſerit, talis ſit heres, filius deceſſit poſt pupillareꝫ etatē: an iſta inſtitutio euanuit.
5 Subſtitutus filio impuberi an poſſit grauare in legitima ipſius filij. nu. 6.

¶ Lex vigeſimaſexta.

Ex tribus. Directa ſubſtitutio poteſt filio impuberi fieri in legitima inſtituto. h.d. ¶ Not. quod dixi in ſumma-
1 rio. ¶ † Opp. videtur quod in legitima non poſſit fieri ſubſtitutio: qꝛ omne grauamē de medio
tollitur. ⁊ per cōſequens tollit onus ſubſtitutionis: vt. j. eo. l. quoniam in prioribus. Solu. quedam eſt ſubſtitutio directa: ⁊ iſta poteſt fieri in legitima, vt hic. quedaꝫ eſt ſubſtitutio fidei cōmiſſaria: ⁊ iſta nō poteſt fieri in legitima: vt in. l. contraria. ¶ Scd̄o op. ⁊ videtur ꝙ ſubſtitutio in legitima fieri non poſſit: vt. ſ. de vul. ſuſtit. l. coheredi. §. cum filie. Sol. aut ſubſtitutio ſit impuberi, qui poſtea decedit in pupillari etate: tunc valet ſubſtitutio: vt hic. Aut ſit puberi: tūc non valet ſubſtitutio in legitima. ſicut nec in proprijs
bonis filij: vt in. l. cōtraria. ¶ Sed hic quero primo, que eſt ratio quod in legitima poteſt ſubſtitui directe, ⁊ non per fideicommiſſum. Reſpon.
qꝛ ſubſtitutio directa eſt prouiſio filij. arguamē. ff. de vulga. ſubſtitu. l. ex facto. in princip. ⁊. ff. de
inoffic. teſta. l. papinia. §. ſed nec impuberis. ſed
ſubſtitutio fideicommiſſaria eſt grauamen: quod
in legitima poni non poteſt. ¶ Secundo quero, que eſt ratio differentie: quod aut ſubſtitutio
ſit puberi, aut impuberi in pubertate decedenti.

a ☞ Videatur diſtribuere tempora. Adde iſtum in. l. ſi quis ad declinandam. num. v. verſ. reſtat dubium. ℥. de epiſ. ꝛ cle. in. l. precibus. nu. lxxiij. ver. in contrarium oſtendo. j. de impu. ꝛ aliis ſubſti. ꝛ Alex. in. l. ij. ff. qui ſatiſ. cog. ꝛ conſil. cxlv. volu. ij. Cel.

b ¶ Pupillari. Sed an pater poſſit poſt pubertatem ſubſtituere filie in dote, vide Cyn. in l. j. §. videamus. in fine. j. de rei vxor. act. ꝛ Jo. an. in ti. de inſtru. edi. §. vt autẽ. in addit. que incipit ſed incidit.

c ¶ Sine filiis. Ad de gl. ma. in. l. precibus. j. de impu. ꝛ aliis ſubſti. quaꝫ reprobat Bart. in l. cẽturio. ff. de vul. ꝛ pupilla. ſed certe Bal. hic non dicit qđ tempus pupillaris etatis trahatur ad fideicõmiſſum prout dicit dicta gl. Jmo ꝫ expreſſe contra.

d ¶ Vlterius quero nunquid. Not. qđ ſubſtitutus pupillo non põt detrahere legitimam per heredẽ ipſius ſubſtituti, ſi ipſe moritur. vid Bar. ꝛ Jo. an. de imola in. l. j. a ad fi. ff. de vulga. ꝛ pup. ꝛ. l. ſi fundum per fideicõ. de leg. j. ꝛ hic per Cy. ꝛ Sal. ꝛ ita de facto reſponderi. Sed vtrũ poſſit detrahere trebellianicã ex illa legitima, quã tenetur reſtituere, vide do. Petr. de anc. conſi. xxiiij. in titu. de teſt. poſito inter conſilia Jo. cal. vide eundẽ conſi. xv. eo tit. vide eundẽ in ſuis conſil. conſil. xxv. ꝛ conſi. lxiiij. Ang. in conſi. incip. in teſtamento. Andr. Barb.

e ¶ Pupillaris. Facit etiã iſta ad queſtionẽ. pater relinquit filie. c. ꝑ dotibus, q̃ nõ excedũt legitimã. ꝛ ſi deceſſerit ſine liberis, ꝙ diſtribuantur inter pauperes, filia deceſſit impubes, quo caſu pauperes venire nõ poſſunt ex directa pupillari: quia verba ſunt obliqua: vt not. Bartol. in. d. l. cẽturio. in. ij. q. prin. an iſtud fideicõmiſſum valeat? Pau. de caſ. hic, ꝛ in. l. eã quaꝫ. j. de fideicõ. refert ꝙ Rapha. dicit ſe vidiſſe in facto, ꝛ qđ Bal. ꝛ plures alij cõſuluerũt ꝙ nõ: qꝛ filia non potuit grauari per fideicõmiſſuꝫ in legitima. & tñ Raph. cõſuluiſſe ꝯtrariũ, ꝙ heredes filie vt venientes ab inteſtato, potuerũt per fideicõmiſſum grauari: quia deceſſit filia impubes, ꝛ in dubio vt actus potius valeat quã pereat. cẽſetur relictũ veniẽtibus ab inteſtato. ad hoc vid no. ꝑ Bar. in. l. coheredi. §. cũ filie. ꝛ in. l. qui duos. ff. de vulg. ꝛ pup. ꝛ Jo. de imo dicit Bononie ſe cõſuluiſſe. licet quidam habeant conſilium Bar. in contrarium.

f ¶ Detrahatur. Adde qđ Pau. de ca. hic dicit concludendo, ꝙ de vna dimidia in qua fuit inſtitutus pubes, ſine dubio poſſit detrahi legitime ꝛ trebellianica. ꝛ ſic dimidia dimidie, ſed de alia non poſſit detrahi legitima, ſed trebellianica, ꝛ ſic quarta pars dimidie. ꝛ hoc ſiue fideicõmiſſum fuerit relictũ ab vltimo moriente, ſiue poſt mortem amborũ. qđ idẽ eſt: vt. l. codicillis. ff. de vſufr. le. ſed ſi dixiſſet relinquo ab eis ꝛ quolibet eorũ: tũc etiã de dimidia impuberis dꝫ detrahi legitima et treb. qꝛ fideicõmiſſum cẽſetur relictũ a pupillo. lꝫ poſt mortẽ vtriuſq;: ſed iſte pupill⁹ in legitima grauari non potuit. ergo ꝛc. ꝛ ita dicit ſepe de facto dixiſſe. ꝛ ad iſtã qõnẽ an ſubſtitut⁹ filij poſſit grauari in legitima ꝛ trebel. filij, adde Bal. in. l. cũ virũ. j. de fideicõ. ꝛ in hac. q. Bal. vide ẽt Rapha. in. l. j. §. ſi. de vul. ꝛ pup. vbi videt̃ tenere ꝙ niſi appareat ꝙ vterq; fuerit grauatus, nõ poſſit deduci legitima ꝑſona primi. ꝛ vide per Pet. de anch. in conſi. xxvj. incip. Nõ ſeruato ordine. ſed an in dubio videat̃ grauat⁹ filius, vel veniẽtes ab inteſtato, vide Sal. hic qui facit dñiam inter ſubſtitutos ꝛ veniẽtes a inteſt. ꝛ idẽ dicit Bart. ꝙ ſi pñi q̃ legitima filij impuberẽ inſtituit, ꝛ ei pupillariter ſubſtituit: ꝙ poteſt: vt hic, qđ talem ſubſtitutũ põt ꝑ fideicõmiſſum grauare de reſtituẽdo illã legitimã tertio: lꝫ non potuiſſet immediate a pupillo. qđ tene mẽti. Vnũ tñ nõ omitto, qđ dicit Bar. in. l. coheredi. §. cũ filie. ff. de vul. ꝛ pup. quod in caſu ſuprſcripto venientes ab inteſtato debent nominatim grauari, vt ab eis dicatur relictũ, alias ſiue pater dixerit ſi in pupillari etate deceſſerit reſtituat hereditatem titio, ſiue poſt mortẽ eius reſtituat titio, intelligit̃ pupill⁹ grauatus: vt in. d. §. cũ filie. vbi iſta duo equiparant̃. facit etiã. l. poſt mortẽ. j. de fideicõ. qđ eſt no. qꝛ prima facie qñ dixit poſt mortem

Rñ. qꝛ poſt pupillarẽ etatem ſubſtitutio non poteſt eſſe niſi fideicõmiſſaria: vt. ff. de vulga. ſubſti. l. centurio. ꝛ ideo, vt dixi, in legitima fieri non
2 põt. ¶ † Tertio quero. pr̃ inſtituit filium in legitima, ꝛ vltimo reliquit euꝫ vniuerſalem heredem, ꝛ ei ſubſtituit in hac forma: quandocũq; deceſſerit illuꝫ ſubſtituo. iſte deceſſit pubes: querit̃ qualiter veniat ſubſtitutus ꝑ fideicõmiſſum. h. d. in prin. gl. Poſtea vero vr̃ dicere ꝙ iſta ſubſtitutio tẽpore pupillaris etatis ſit directa, ſꝫ poſt pupillarẽ etatẽ trahitur ad fideicommiſſum: qꝛ fideicõmiſſaria ſubſtitutio oĩ tꝑe fieri poteſt. ꝛ hoc in pagano: ſed in milite ſemper eſt directa: naꝫ in pupillari etate eſt directa pupillaris. poſtea vere eſt directa militaris: vt. j. de teſta. mili. l. in teſtamẽto. ꝛ. d. l. centurio. Aduertatis iſta. gloſ. vr̃ ſibi contrariari: nã primo vocat hãc ſubſtitutionem fideicõmiſſariã. Scđo dicit ꝙ eſt pupillaris in pupillari etate. poſtea vero trahitur ad fideicommiſſum. ¶ Pro iſta ſecunda opi. eſt alia gl. inſti. de pupil. ſub. §. qua ratione. ꝛ videtur tex. in c. ſi pater. de teſta. lib. vj. ꝛ ibi Jo. an. refert quandam diſputationem. ꝛ iſtud finaliter tenet hic. Jdem conſuluit Cy. vt ipſe poſuit in. l. precibus. in addi. ſuis. ¶ Jn contrarium tenent alie gl. ꝙ talis ſubſtitutio ſit omni tempore fideicommiſſaria. inſtit. de pup. ſub. §. extraneo. ꝛ. l. precibus. ꝛ in. l. centurio. Ja. de are. tenet ꝙ vbi eſt aduerbium quandocunq;, videatur diſtribuere tẽpora[a]. Eſt enim diſtributiuum. facit. ff. quib. mo. vſuff. amit. l. ſi cũ in annos. ꝛ ideo tenet ꝙ in pupillari etate ſit pupillaris, poſtea fideicõmiſſa. pro iſta opi. facit: qꝛ verba debẽt intelligi ſm ꝙ tẽpora ꝛ perſone patiuntur. Jſta eſt ratio. d. c. ſi pater. ad hoc de cõdi. ꝛ demon. l. pater ſeuerinã. §. conditionũ. ¶ Ego ſemper tenui cõſulendo quod iſta ſubſtitutio ſemper ſit fideicõmiſſaria: qꝛ iſta ſubſtitutio eſt vnica: et ideo nõ poteſt niſi vniformiter intelligi. cum enim vnica ſit oratio, eſt vnicus modus ſignificãdi. Et quia ſubſtitutio fideicõmiſſaria poteſt fieri omni tẽpore: merito iſta ſubſtitutio cenſenda eſt omni tempore fideicommiſſaria, quãdo eſt facta per verbũ commune ſubſtituo. ꝛ ita tenent communiter alij doc. iuris ciuilis, ꝛ Jac. but. hic: ꝛ ita ſeruatur cõiter. ꝛ iſtud eſt verum, qñ ſubſtitutio eſt facta filio vniuerſaliter inſtituto. Sed ſi eſſet facta filio inſtituto in ſola legitima: tũc ante tẽpora pubertatis eſt pupillaris, poſtea nulla: qꝛ nõ poteſt in legitima ei ſubſtitui per fideicommiſſum. Non ob. c. ſi pater. nã ibi requiritur ꝙ verbis cõueniat et perſonis. ſed hic nõ conuenit verbis: qꝛ verbũ ſubſtituo, reputat̃ fideicõmiſſariuꝫ, vbi nõ eſt facta diſtinctio tẽporum: vnde verbi interpretatio non partit̃. Sed in. c. ſi pater. erat verbũ qđ decretalis interpretatur eſſe directũ, ſcꝫ verbũ, moriatur: ꝛ ideo merito in pupillari etate cẽſetur pupillaris: quia vere verbis cõſonat ꝛ perſone. Jtẽ non ob. aduerbiũ. qñcunq;: qꝛ licet ſit diſtributiuũ: tamẽ diſtribuit vniformit̃. Si ergo vniformis eſt diſtributio: merito ſubſtitutio eſt omni tempore fideicõmiſſaria. ¶ Tertio non ob. §. cõditionũ verba. qꝛ ibi verba nõ poterãt vniformiter intelligi, cum pubes nõ poſſit habere tutorẽ: ꝛ ideo intelligũtur diſformiter: ſed hic poſſunt verba vniformiter intelligi. ſ. intelligendo ꝙ ſubſtitutio omni tẽpo
3 re ſit fideicõmiſſaria. ¶ † Sed hic quero, quãdo teſtator dixit, ſi deceſſerit in pupillari[b] etate, vel poſtea quandocũq;, an ſint due ſubſtitutiones, ſecus quãdo dicit quãdocunq; deceſſerit, nõ facta etatũ diſtinctiõe. Reſpon. ibi teſtator diſtinguit etates, in quibus fiat ratio differẽtie ſubſtitutionis. ſecus ſi in eis nõ cõſtaret ratio differentie ſubſtitutionũ. verbi gratia. dicit pater, ſi meus filius deceſſerit intra. xxv. annũ, vel poſtea quandocunq;, talã ſubſtituo: ꝙ tunc ſubſtitutio eſt omni tẽpore fideicõmiſſaria. Non ob. l. cẽturio. qꝛ aduerbium directe, quod eſt ibi ſoluit cõtrariuꝫ.
4 ¶ † Sed hic quero: pone ꝙ teſtator dicit ita: quãdocunque filius meus deceſſerit, talis ſit heres, filius deceſſit poſt pupillarẽ etatẽ, nunquid hic iſta ſubſtitutio euanuit? dixit hic Ja. bu. ꝙ ſic: qꝛ iſta verba talis ſit heres, ſunt verba directa, ꝛ directa ſubſtitutio nõ põt fieri puberi poſt aditam hereditatẽ: vt. d. l. centurio. ꝛ. l. verbis ciuilibus. de vulg. ꝛ pupil. ſed hoc vr̃ mihi cõtra mentẽ teſtatoris, q dixit qñcunq; deceſſerit, vñ ſicut ſi iſta ſubſtitutio ab ipſo principio fuiſſet facta puberi, reduceret̃ ad interpretationẽ, ꝛ ad intellectũ fideicõmiſſarie, attẽta mẽte teſtatoris. arg. ff. de teſt. mil. l. querebatur. ꝛ ita in ꝓpoſito. Dicã igit̃ ꝙ in pupillari etate eſt directa, ſꝫ poſtea obliquat̃. hoc ſentit gl. in. d. l. precibus. ꝛ in. d. §. ex
c traneo. Jde credo ſi teſtator dixit: ſi filius me⁹ deceſſerit ſine filiis[c], talis ſit heres. naꝫ interpretat̃ valere, vt valere põt. ar. j. de teſta. l. quoniã indignũ. ꝛ qđ no. ff. fam. erciſ. l. quotiẽs. nam qui ponit hãc cõcluſionẽ, ſi ſine filiis deceſſerit. de adulta etate ſentit in qua põt habere filios: vt no. in. l. credendũ. §. j. ꝛ ibi per gl. ff. qui pe. tu. Non ob. l. centurio. ꝛ. l. verbis ciuilibus. qꝛ ibi apparebat ꝙ teſtator non voluit ſubſtituere niſi directe: ꝛ ſic teſtator arctauit ſe ad vnã ſpeciem ſubſtitutionis. ſ. directe: ideo nõ obli
5 quat̃. ¶ † Vlterius quero, nũquid[d] ſubſtitutus filio impuberi poſſit gra
d uari in legitima ipſius filij, verbi gratia: pater habens duos filios, vnũ impuberẽ, alium puberẽ: ſubſtituit impuberi puberẽ directo. poſtea ipſi puberi ſubſtituit quẽdam per fideicommiſſum: mortuo teſtatore deceſſit impubes, poſtea deceſſit alius pubes: tũc fideicõmiſſarius petit totam hereditatẽ: heres vero puberis vult detrahere legitimã ꝛ trebellianicam totius hereditatis: queritur nunquid poſſit. ¶ Jſta qđ habet
e duo puncta: primũ punctum eſt, vtrum ſubſtitutio pupillaris[e] includatur in fideicõmiſſo, ꝛ videtur caſus ꝙ non, in. l. ita tamen. §. qui ſuſpectã. ff. ad treb. ſm Bar. vbi dicit ꝙ debet cõſiderari ordo verborũ: nã aut primo pupillariter ſubſtituit. ſecundo per fideicõmiſſum: tunc in fideicommiſſo totum continetur. Aut econtra: primo ſubſtituit per fideicommiſſum, poſtea pupillariter: tunc non continetur pupillaris in fideicommiſſo. alleg. id quod no. in ſimili. ff. ad treb. l. marcellus. §. quidam. ꝛ. l. ſceuola. ꝛ ad leg. falcid. l. qui fundum. §. qui filios. Ray. de for. tenet ſimpliciter ꝙ ſubſtitutio pupillaris non includatur in fideicommiſſo. nam ſi includeretur, ꝛ impubes habuiſſet alia bona quam paterna: ſequeretur ꝙ in fideicommiſſaria ſubſtitutione includerẽtur etiam propria bona impuberis. cõtra. l. coheredi. §. cum filie. ver. nec fideicommiſſo. ff. de vul. ſub. probatur cõſequentia: quia includuntur in pupillari: vt. ff. eo. titu. l. ſed ſi
6 plures. §. ad ſubſtitutos. ¶ † Secundum punctũ eſt. dato ꝙ includatur:
f nunquid detrahatur[f] de hac legitima ꝛ trebellianica? do. Cyn. dicit hic ſm Dy. ꝙ ſubſtitutus filij põt grauari in legitima filij, ſi iſte filius deceſſit pupillus: vt. l. ſi fundum per fideicõmiſſum. in fi. cum. l. ſeq. ff. de leg. j. Tenendo ergo opi. ꝙ acquiſitũ ex pupillari includatur in fideicõmiſſo: ſequeretur in propoſita. q. ꝙ non detraheretur legitima ꝛ trebellianica, niſi de portione eius qui deceſſit pubes: portio vero impuberis eſſet reſtituenda integraliter. Ego conſului pridie in ciuitate Viterbij: quia teſtator dicit ita, ſubſtituo eis, ꝛ cuilibet eorum: quod detraheretur legitima ꝛ trebellianica totius hereditatis. Ratio eſt: quia ſubſtitutus per fideicommiſſum eſt ſubſtitutus vtriuſq; filiorũ, ꝛ vtri ꝙ eſt grauatus. Si

autem

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

autē nō eſt ſubſtitutus niſi vltimo morientꝭ: tunc q2 pupillus nō fuit gra-
uatus ex pſona pupilli, nihil poſſet detrahi: nec ex pſona ſubſtituti ſui,
cū poſſit in legitima grauari ⁊ trebellianica: vt dictū eſt. Aut ergo tota
portio impuberis includiꝭ in fideicōmiſſo ſine vlla detractione. tenēdo
opi. Bar. Aut de ea nihil includiꝭ ſm opi. Ray. in hoc tñ multuz ſunt
cōſideranda verba teſtamēti, nā ſi teſtator in tota hereditate ſubſtituit,
tota hereditas venit in fideicōmiſſum: ⁊ tūc interpretabor ꝙ iſta ſubſti
tutio fideicōmiſſarꝫ ſit facta vtriqꝫ: cū pupillus poſſit habere duos ſub
ſtitutos: vnū directo, ⁊ alium per fideicomiſſum. ⁊ nihil repugnat, quin
ex perſona impuberis detrahaꝭ legitima ⁊ trebellianica partis ſue. ⁊ ex
perſona puberis ſimiliter, quaſi vterqꝫ videatur grauatus, ⁊ non ſolum
ſit grauatus ſolus pubes. Iſta. q. eſt de apicibus iuris.

1 ¶ Fratres ⁊ ſorores quidā ſunt vterini tātū, quidam conſanguinei.
2 Agnatis magis fauetꝭ quam cognatis. 3.
4 Libertus ingratus patrono, reputatur vtilis ⁊ turpis perſona.
5 Inſtitutus erat turpis perſona tempore teſtamēti, cōuerſus eſt ad frugē
melioris vite viuente teſtatore: an reputetur dignus.
6 Querela, ad hoc vt detur fratri, an requiratur quod ſit exheredatus.
7 Frater ſi inſtituit vilem ⁊ non vilem perſonam qualiter detur querela.
8 Querela que datur fratri: an reſcindat teſtamentum totum, an vſqꝫ ad
legitimam.
9 Quid ſi frater inſtituit turpem perſonam, ⁊ reliquit fratri legitimam.
10 Frater agit querela aduerſus teſtamentum fratris, an heres ſcriptus
poſſit eidem opponere cauſas ingratitudinis.
11 Ingratitudo que poteſt opponi fratri ab inſtituto, an poſſit opponi ab
alio veniente ab inteſtato. 12.
13 Statuto cauetur ꝙ ſuperſtite fratre ſoror non ſuccedat, frater erat exhe-
redatus ſorore preterita. an exheredatus obſtet ſorori.

¶ Lex vigeſimaſeptima.

Fratres. Hec. l. no. eſt, ⁊ in materia ꝓpria ſingula
ris: ⁊ tria intēdit. Primo enim dt ꝙ fra-
tres vterini tm̄ nō habēt querelam inofficioſi. Scdo dicit ꝙ
fratres vtrinqꝫ ꝯiūcti, vel cōſobrini tm̄ habēt querelā inoffi-
cioſi cōtra teſtamētū fratris in trib9 caſibus. Tertio ꝙ ꝯ neceſſariū he-
redē inſtitutū, ꝗꝑ ſit vtilis pſona, nō datur inofficioſi teſtamēti quere-
la. h. d. ſcda ibi, cōſanguinei. tertia ibi excepto, Predicti tres caſu ſunt
hi primus, qñ inſtitutus eſt infamis infamia iuris. Scds, qñ inſtitutus
eſt infamis infamia facti. Tertius eſt in liberto erga patronuz ingrato
inſtituto. Primus ibi. dū dicit, ſi ſcripti heredes infamie. Scds ibi dū
dicit vel turpitudinis, vel leuis note macula aſpergūꭍ. Tertius ibi vel
liberti ⁊c. qđ dico de fratre, idē in ſorore: filijs autē fratrū vel ſororū non
datur querela: vt. ꝰ. eo. l. fratris. ⁊. l. j. ff. eod. ¶ In tex. ibi. vterini. no. ꝙ
adiectiuū maſculini generis cōiungitur duobus ſubſtātiuis. ſ. maſculi-
ni ⁊ feminini: ⁊ de vtroqꝫ predicaꭍ. ¶ In tex. ibi. penit9. licet ergo ſit in
ſtituta turpis perſona, valet inſtitutio, ⁊ nō pōt moueri querela. ¶ In
tex. ibi, vel nō agnatione. puta q2 erat ſoluta per emācipationē: vt. ff. de
1 cap. di. l. tutelas. ¶ † No. primo, ꝙ fratrū ⁊ ſororꝫ quidā ſunt vterini tm̄:
q2 nati ſunt ex eadē matre. nō ex eodem patre. Quidā ſunt cōſanguinei
tm̄: quidā ſunt nati ex patre tm̄, nō ex eadē matre. quidā ſunt vtrinqꝫ cō
iuncti: q2 de vtroqꝫ parēte geniti. Aduerte, intelligas ꝙ nō dicūtur cō
ſanguinei, nec vtrinqꝫ cōiuncti, niſi ſint ex matrimonio nati. fratres tm̄
qui nō ſunt legitimi, ſed naturales. iura ꝯſanguinitatis nō habēt: vt in
ſti. ad orh. ꝰ. nouiſſime. Et per hoc dico ꝙ frater naturalis ꝯ teſtamētū
fratris licet ſint nati ex eodē patre ⁊ ex eadē matre, nō habet querelā. fa
cit qđ no. in. l. j. in prin. de bo. poſ. cōtra ta. ⁊. ff. vnde cogna. l. ſi ſeueri9. ⁊
2 l. hac parte. ¶ † Scdo not. ꝙ magis fauetꝭ agnationi ꝗꝫ cognationi: qđ
facit ad ſtatuta ciuitatis, que preferūt illos de domo e agnatione alijs
3 q nō ſunt ex eadē domo, vel de cognitiōe. ¶ † Tertio no. ꝙ quelibet in
famia tā iuris ꝗꝫ facti facit quē reputari vilez perſonā. ⁊ habet quatuor
effectus infamia facti. Primo: q2 repellit a dignitate: vt in reg. iur. infa
mibus. Scdo: q2 attenuat teſtimoniū, vt plene dictū eſt in. l. cūctos po-
pulos. ꝰ. de ſumma trini. Tertio: q2 repellit a querela: vt. ꝰ. eo. l. in aetā.
⁊. l. ſi. filiā. Quarto: q2 inducit querelam: vt hic hi ſunt quatuor effectus
4 ſimplices infamie facti. ¶ † Quarto no. ꝙ libertus ingratus patrono,
reputatur vilis ⁊ turpis pſona: ⁊ ideo ſi eſt inſtitutus ab aliquo, frater
inſtituētis cōſanguineus, vel vtrinqꝫ coniunctus preteritus, vel exhere
datus pōt mouere querelā. ¶ Not. ergo ingratos reputari turpes ⁊ vi
les perſonas: ſed hic loquiꭍ de ingratitudine aſſecute libertatis, non de
qualibet ingratitudine. ¶ Ultimo no. ꝙ cōtra vterinū heredē: q2. l. euz
miſceri hereditati: velit, noluit nō daꭍ querela inofficioſi teſtamēti. Itē
no. q2 licet tanꝗꝫ ſeruus ſit vtilis perſona tamē purgatur hec macula ꝑ
libertatē: q2 dn̄s dignū eum fecit: nam eo ipſo quod heres, eo ipſo liber.
¶ Opp. dicitur ꝙ hic: eſt differētiā inter fratres vterinos tantū ⁊ cōſan
guineos. cōtra: q2 ſublata eſt differētia agnatiōis: vt. j. de legi. her. auꭍ.
ceſſante. Sol illud verū eſt ab inteſtato. ſecus in iure rūpendi teſtamēti
5 tum, vt hic: qđ eſt notandū. ⁊ idē dicit Odofr. ¶ † Quero, quid ſi inſti
tutus erat turpis perſona tpe teſtamēti: ad frugē melioris vite conuer
ſus eſt viuente teſtatore: Rñ. ꝙ reputaꭍ dignus, ⁊ nō cōpetet querela:
vt dixi. ꝰ. eod. l. ſi filiam. facit. j. famil. erciſcū. l. in ipſius. facit. ff. de adi-
men. lega. l. iij. ꝰ. fina. per quas leges dico quod
ſi patronus: pepercit liberto ingrato, quod non
habet locuz quod hic dicitur de liberto. facit ad
6 hoc. ff. ad. ſyll. l. diuus. ¶ † Nunc venio ad mate
riā: pro declaratione materie querit Gui. de plu-
ribus. q. primo vtrū querela detur fratri preteri-
rito, an requiraꭍ ꝙ ſit exheredatus. Rñdit Gui.
ꝙ nō ſolū fratri exheredato: ſed ēt preterito daꭍ
querela: q2 preteritio fratris habet pro exhereda
tiōe, pro hoc. j. de lib. prete. l. maximū vitiū. circa
mediū. ⁊ ſic intelligitur. l. iſta. ⁊. ff. eo. l. j. ⁊ inſti. e.
ꝰ. j. nō enim poſſumus dicere ꝙ detur cōtra tab.
q2 cōtra ta. nō habet locuz in linea trāuerſali: ſed
ſolū datur in linea deſcēdēti: vt aperte patet in. l.
j. ꝰ. liberos. ff. ſi a pa. quis fue. ma. ſm Gui. ⁊ be-
ne: q2 cū inſtitutio vnius inducat excluſionē alte
rius. ergo habeaꭍ pro exheredatiōe: q2 ōis exclu
ſio precedēs ex teſtamento, videtur exheredatio
quedā. facit qđ no. ff. de here. inſt. l. qui volebat. ⁊
7 ff. de ver. obl. l. quidā cum filiū. ¶ † Scdo quero,
quid ſi frater meus, fecit teſtamētū, ⁊ inſtituit vi
lē. em ⁊ nō vilē perſonā: queriꭍ. qualiter mihi deꭍ
querela. Reſpōdet gl. ꝙ dabitur cōtra turpē pſo
nam, ⁊ nō cōtra nō turpē: vt. ꝰ. eo. l. cum duobus.
⁊ ar. ff. de le. ij. l. ſi titio. ⁊ eſt hoc verū, niſi turpis
pſona repudiet hereditatē: nam tūc querela non
pōt naſci: q2 reſpectu eius ꝯ quē intētatur requi-
ritur aditio hereditatis: vt. l. pe. j. eo. ſed hic non
eſt adita hereditas: ergo nō competit querela. ⁊
accreſcet iſta portio heredi qui nō eſt turpis pſo
na. Sed ponamus ꝙ eſt quedā hereditas in qua
nihil eſt aliud, ꝗꝫ quoddā ius diuiſibile: nūquid
iſto caſu cōtra turpē perſonā inſtitutā cū nō tur-
pi detur querela: eſt ar. ꝙ nō. ff. de libe. leg. l. ſi is
8 qui duos. ¶ † Tertio queritur, nūquid iſta que
rela que datur fratri, reſcindat teſtamentū in to-
tum, an vſqꝫ ad legitimā. dicūt quidā ꝙ vſqꝫ ad
legitimā. arg. inſtit. de ſuc. libe. ꝰ. ſi vero teſtamē
tum. nā hoc caſu qñ turpis perſona inſtituiꭍ, fra
tri ⁊ ſorori debetur legitima: vt no. ꝰ. e. auꭍ. nouiſ
ſima. ⁊ in auꭍ. de her. ⁊ fal. ꝰ. j. Cōtrariū eſt verū:
q2 propter odium inſtituti in totū reſcinditur te
ſtamētū: vt. ff. ſi quis a pa. fue. ma. l. pantonius.
que eſt ad hoc not. ſecundū Gui. Sed nunquid
reſciſſio iſto teſtamēto debētur legata per auꭍ. ex
cauſa. j. de libe. prete. nam vt patet in corpore vn
de ſumitur, non loquitur niſi in liberis ⁊ parenti
bus: tamē credo ꝙ debeanꭍ: q2 vbi ꝓpter odiuz
inſtituti res deducitur ad cauſam inteſtati ex le-
gis diſpoſitione, non preiudicaꭍ fideicōmiſſarijs
ſeu legatarijs: vt. j. de fideic. l. eam quā. ſecundū
9 vnum lect. ¶ † Quarto queritur: Ego volebam
inſtituere turpē perſonā. reliqui fratri meo legiti
mam: nunquid in reſiduo poſſem turpem perſo-
nam efficaciter inſtituere: videtur quod ſic: nam
ſi hoc eſt in filijs ⁊ aſcendētibus: ergo multo for
tius in tranſuerſalibus: vt. ꝰ. eo. l. cum queritur.
⁊. j. de codi. l. ſi. ꝰ. penult. Contrariū determinat
Gui. quod iſte frater poſſit expugnare teſtamē
tuz in totū: quia nō eſt expreſſuz de legitima fra
tris ſecundum eundē Gui. de cug. vnde hoc ca-
a ſu tota hereditas[a] eſt ſibi delata propter odium
iſtituti, argu. d. l. Pantonius. ſed tamen filius
cui eſt relicta legitima, etiam turpi perſona inſti
tuta. non habebit querelam: quia nulla lex hoc
dicit: ergo multo minus frater. ad idem. l. ſiue. ꝰ.
excluditur. ff. de iure patrona. ⁊ de bo. lib. l. etiā.
ꝰ. ſi debita. Et ſi tu dicis: legitima portio debita
iure nature non reperitur in fratre. Reſpō. imo
ſicut, repetitur ius alimentorū. loco quorū ſucce-
b dit[b] legitima: vt. j. de admin. tu. l. non omni. ⁊. ff.
de admin. tut. l. cum plures. ꝰ. in primis. ¶ Sed
nunquid iſta legitima eſt tertia. vel ſemis, ſecun
dum numeruz verum: an vero eſt quarta portio.
Glo. in authen. nouiſſima. ſentit ꝙ iſta ſit aucta
in tranuerſalibus, ſicut ⁊ in deſcendētibus ⁊ aſcē
dētibus. qđ verū nō credo: q2 nec lege, nec ratio-
ne eſt cautū: ⁊ ideo ius antiquū in hoc remanet
incorrectum: quo cauetur ꝙ legitima ſit quarta
10 portio: vt. ff. eod. l. papin. ꝰ. quarta. ¶ † Quinto

videꭍ obligationis
grauamē incipere
ab herede: vt. j. vt
act. ab her. ⁊ cō. he
re incip. l. j. ꝑ hac
parte videtur text.
cū gl. in. l. q duos.
eo. ti. de vul. ⁊ pu.
vbi a ſubſtituto in
telligūtur relicta,
que teſtator poſt
mortē pupilli reli-
quit: ſed aliud qñ
datus eſt ſubſtitu-
tus: q2 tūc teſtator
habet expreſſuz iu
diciuz: vt ibi. vide
Pau. de ca. in. d. l.
j. de vul. ⁊ pup. vbi
videtur ſequi opi.
Barto. in. d. l. qui
duos. ⁊ vide in ꝯſ.
clxix. incip. in caſu
preſenti. ⁊ Joā. de
imo. in. c. Raynal
dus. extra đ teſta.

a ¶ Tota heredi-
tas. Adde ar. l. cō
virū. j. de fideico.
⁊. l. cuz pater. ꝰ. fi-
dei. alias filia mea
ff. de leg. ij.

b ¶ Succedit. pro-
cedit. ar. de alimē-
tis ad legitimā: nō
tamen ſemper: vt
no. Bal. i. l. j. j. qñ
nō pe. par. ⁊ qđ no.
Bat. i. l. ſi quis in
ſuo. j. e. vb in legi
tima non procediꭍ
de plano, ⁊ die fe-
r iato, ſicut in ali-
mentis.

a ¶ Soꝛoꝛ. Vide qđ not. Bar. in. l. i. §. ſi pater. de coniun. cuꝫ eman. lib. ⁊ hic in fin. pꝛ Salic.
b ¶ Quarto no. No. gl. iſtius. l. ꝙ ſi vaſallus contrahit amicitiā cum inimicis domini, ꝙ pꝛeſumitur eius inimicus: ſed hodie in palatio ſuſtinui cōtra. Et dicebā ꝙ hec gl. hoc nō dixit: qꝛ debet referri ⁊ intelligi ſ3 iſtū tex. ſed hic copulat duo, vcꝫ ꝙ copulauerit amicitiā cuꝫ inimicis dñi. ⁊ per alios actus appareat, vel credatur infeſtus: ergo glo. colligit ex iſto tex. ergo ſequitur ꝙ ſm iſtum tex. dꝫ intelligi, vcꝫ qñ copulat, ⁊ alios actus facit. ⁊ ita dicebā intelligendaꝫ gl. l. i. §. cum patronus. ff. de offi. pꝛefec. vrb. vbi tex. Si cōtra dñm ſe cōfirmauit cū inimicis. Et ita etiā dicebā debere itelligi gl. c. j. §. preterea. q̄ fuit pꝛima cauſa bene. amit. ⁊ ita eſt tex. i d. c. i. ꝑ quot teſtes ꝓbetur ingratitudo. ⁊ quidā arguebāt in contrarium ſic. Vaſallus ſi efficitur inimicus domini, pꝛiuatur feudo: ſed per amicitiā cū inimicis efficitur inimicus: vt l. ſciendū. §. j. ff. de legi. quidā iſtud negabāt: qꝛ nō efficitur inimicus, niſi ꝯcurrāt illa duo: vt hic. nec. l. ſciendū. meretur allegari ad hoc: qꝛ nō dicit qđ efficitur inimicus: ſed eſt in iuſta cauſa recuſatiōis: nec loquitur in vaſallo. Sed vide gl. fin gu. in. c. fi. đ poſtu. ſ3 Jo. de imol. ibi, q allegauit iſtaꝫ. l. liberi. qꝛ ingratitudo repellit a ſucceſſione ab inteſt. S3 ipſe dicit ꝙ iſta. l. loquitur in infeſto. vnde illa glo. allegauit. l. fi. C. de rei ven. vbi ego allego ſimilem gloſſ. in. §. ingratitudineꝫ. in auf. de nup. Ja. de bel. ibi pōderat: qꝛ d. l. fin. loquitur in actu iam executo: ſed glo. loquitur in fiendo. Andr. Barb.

queritur: frater pꝛeteritus agit querela: ſcriptus opponit agenti cauſas ingratitudinis, que ſunt tes in trāſuerſalibus: vt in aut. de nupt. §. ingratitudinem. replicat agēs, ꝙ ſcriptus nō poteſt euꝫ dicere ingratū, ex quo teſtatoꝛ nō dixit: vt. j. eo. l. omnimodo. queritur quid iuris. Reſpon. ꝙ heres ſcriptus pōt opponere de ingratitudine: vt d. §. ingratitudinē. ⁊. j. de ſecū. nup. l. fi. ex quo enī ipſe agēs alteri obijcit infamiā, dat occaſionē ꝙ alter poſſit ſimiliter inpingere agēti infamiā, vel ingratitudinē: vt. s. in. l. in arenā. ⁊ ar. ff. de in ius voc. l. libertos. la. j. ſm Guil. qđ verū credo: qꝛ ex quo querela datur pꝛeterito, non eſt neceſſe ꝙ teſtatoꝛ de eo fecerit mētionē: vnde ſiue teſtatoꝛ dixerit eum ingratum, ſiue non: non habeo pꝛopoſi-
11 tum. ¶ † Sexto quero: nūquid ingratitudo que poteſt opponi fratri ab inſtituto, poſſit opponi ab alio veniente ab inteſtato: puta ab alio fratre grato? Rñ. nō p. l. cognatis. ff. vnde cog. que eſt ad hoc no. ⁊ ſing. l. ſm Guil. ſicut nō poteſt eidē opponi cum nititur ex teſtamento: vt. l. his conſequenter. §. j. ff. fami. erci. Nō obſt. ꝙ non admittitur contra teſtamentū: qꝛ ille qui venit ab inteſtato, dicitur venire ex tacita voluntate defuncti. ⁊ ille qui venit ex teſtamēto, venit ab expꝛeſſa voluntate defuncti, ⁊ facilius admittitur: vt. ff. de iur. cod. l. ſi quis cum teſtamentū nullum. ⁊ de colla. bon. l. j. §. vel maxime. alias. §. ſed ⁊ ſi legatis. In cōtrarium facit. d. §. ingratitudineꝫ. ⁊. j. de ſecū. nup. l. fi. ⁊ de iure patr. l. eum patronuꝫ. Reſpon. ꝙ in. §. ingratitudinem. ⁊ in. l. fi. de ſecun. nup. repellitur frater a quodā lucro, qđ hereditario iure non cōpetit: ſed hic cōpetit iure hereditario. Item non ob. l. cum patronum, qꝛ facilius tollūtur iura patronatus, quam iura ſanguinis: vt. ff. de capi. di. l. tutelas. ⁊. ff. de pac. l. ius agnatiōis. ſecundum Guil. ⁊ idem tenet Bar. ⁊ bene per. l. cum ratio. §. fi. de bon. dā. Nō obſt. ff. ſol. matr. l. ab hoſtibus. §. ſi vir vxoꝛem. qꝛ ibi loquitur in lucro, quod venit ex accidenti: ⁊ per rationē que ceſſat in ingrato, ⁊ nō ſuppoꝛtante onera matrimonij: vt. l. pater. de excep. doli. ſed hic loquitur in lucro, quod defertur iure ſanguinis, quod ius ſanguinis nō ceſſat per ingratitudinem: quia eſt ius
12 inſeparabile. ¶ † Vlterius queritur de tali queſtione: pone tres ſunt fratres: vnus decedēs facit teſtamentum, ⁊ inſtituit turpem perſonā, ⁊ vnuꝫ ex fratribus ingratum exheredat, alium non ingratum pꝛeterit: modo queritur vtrum iſte non ingratus reſcindat teſtamentum in totum, an vero ſolum pꝛo dimidia. dicit Gui. quod in totum: quia pars ingrati accreſcit grato. arg. ff. eo. l. qui repudiantis. ⁊. d. §. ingratitudinē. Ego dico qđ quādiu eſt incertum an exheredato cōpetat querela: pꝛeteritus non poteſt agere querela niſi pꝛo parte ſua. arg. ff. eod. l. pater filium. quia non apparet quod ius exheredati defecerit: ⁊ ideo non
13 conſtat de iure accreſcendi. ¶ † Octauo quero de iſta queſtio. Statuto cauetur quod ſuperſtite
a fratre ſoꝛoꝛ[a] non ſuccedat: modo pone in terminis Guil. ꝙ frater erat exheredatus, ſoꝛoꝛe pꝛeterita, an exheredatus obſtet ſoꝛoꝛi? ⁊ videtur quod non: cum exheredatus habeatur pꝛo moꝛtuo. vt. l. j. in fi. de contratab. So. dico quod ſoꝛoꝛ debet expectare an exheredatus moueat querelam: ⁊ ſi labitur tempus exheredato, vel alio modo excludatur: tunc ſoꝛoꝛ ad querelam vocatur. arg. d. l. pater filium. ⁊. l. ſi is qui. ff. eod. ſtatutū ergo debet intelligi qđ excludatur ſoꝛoꝛ, non pꝛeciſe: ſed ita demum ſi frater ſuccedat. Intētio ergo ſtatuti eſt ponere oꝛdinem pꝛelationis, non neceſſitatem excluſionis. ¶ Sed quid ſi iſte frater eſſet frater minoꝛ? Reſpon. quia tunc excluditur ipſo iure, non eſt vlterius expectandum ſoꝛoꝛi: ſed ſtatim querelam mouere poteſt. ad hoc facit. ff. de coniung. cum emā. lib. l. j. §. ſi pater. ⁊ ibi per Bar. facit quod not. in ſimili. ff. de leg. j. l. filius. §. cum quis erit. ⁊ hec ſufficiant.

1 ☞ Pꝛoteſtatio patris pꝛeſumitur cōtra filium: quia ſentētia patris inducit pꝛeſumptionem ingratitudinis.
2 Merita qualiter pꝛobantur.
3 Inimicitia qualiter pꝛobatur.

¶ Lex vigeſimaoctaua.

Liberi. Liberi exheredati pꝛeſumuntur ingrati, niſi pꝛobēt ſe gratos. hoc pꝛimo. ¶ Parentes exheredati pꝛeſumuntur grati, niſi pꝛobentur ingrati. h. d. ſecundo ibi ſinantē.
1 ¶ † No. ꝙ pꝛoteſtatio patris pꝛeſumitur contra filiū: quia ſententia patris inducit pꝛeſumptionem ingratitudinis: ſed hoc hodie eſt coꝛrectum: vt. j. eo. l. omnimodo. licet ergo alias pꝛeſumatur pꝛo ſententia iudicis: tamen hic pꝛeſumitur pꝛo ſententia teſtatoꝛis. ⁊ eſt ratio: qꝛ in pꝛopꝛio facto in iniuriam alterius credi non debet.
2 ¶ † Scđo no. quomodo pꝛobātur merita, qꝛ pꝛobantur, pꝛobando continuata obſequia: vnde fiet articulus, qđ filius erat patri reuerēs, ⁊ obediēs, ⁊ nō, fiet articulus de momento tempoꝛis: ſed quod continue filius erat in obſequio patris. Adde tamē hic ꝙ licet interdum fuiſſet ingratus: tamē poſtea ſupꝛema gratitudo ſufficit filio: vt dixiš. eod. l. fratres. ¶ Tertio not. quod magis pꝛeſumitur pꝛo parentibus, quam pꝛoliberis: quia naturale eſt ꝙ pater magis diligat filium, quam filius patrem:
3 ⁊ ita dicit Ariſto. ¶ † Quarto no[b]. quomodo pꝛobatur inimicitia, pꝛo-
b batur enim ex offenſione, vel niſi offenſionis, puta ex inſidijs. Item pꝛo-
c batur inimicitia[c], ſi quis contrahit parentelam, vel facit cōfederationes cum inimico. nam coniuncti ⁊ confederati pꝛeſumuntur eiuſdem intentionis: quod eſt nota. ⁊ ideo ex hoc caſu debent amittere feudum, quod eſt not. vt dicit glo. ⁊ pꝛobatur in vſi. feu. in tit. que ſit pꝛi. cauſa ami. feu. col. x. facit. l. iiij. ff. de leg. j. cum ſimi.

1 ☞ Collatio non habet locum, niſi quando tractatur de ſucceſſione aſcendentium. 4.
2 Donatio facta filio in poteſtate an conferatur.
3 Filius id quod acquirit ex titulo non lucratiuo, ſed oneroſo, an veniat in collationem.
5 Dos ⁊ donatio pꝛopter nuptias ab eo, vel ab ea pꝛofecta de cuius ſucceſſione agitur, reputatur in legitimam ad excludendam querelam inofficioſi.
6 Filia que recepit dotem a patre, ſi decedit relictis filijs, an in legitima quam habent in bonis, imputetur eis dos materna. 7.
8 Filia an poſſit inſtitui in dote, ⁊ ſi poſſit, an poſſit de reſtituenda dote grauari.
9 Filia inſtituta a patre iuſſa eſt eſſe contenta: an iſta filia poſſit aliquid pꝛetendere ſuper dote materna.
10 Dos quam pater dedit pꝛo filia, ⁊ pꝛeciſe ſtipulatus eſt ſibi vel heredibus eius reſtitui, an imputetur filie in legitimam.

¶ Lex vigeſimanona.

Quoniam nouella. Hoc dicit. Sicut donatio ꝓpter nuptias ad ſimilitudinem dotis confertur: ita in legitimam imputatur. h. d. No. quod dos ⁊ donatio pꝛopter nuptias conferun-
d tur, cum de hereditate aſcendentium[d] tractatur: quod vt intelligas, dic circa materiam collationis, que bona conferuntur. Breuiter ſeptē ſunt
1 regule notabiles, que hodie locum habent ſecundum Oldra. ¶ † Pꝛima regula, ꝙ nunquam habet locum collatio, niſi quando tractatur de ſucceſſione aſcendentium. ¶ Secunda nunquam habet locum collatio hodie, niſi bona que petuntur conferri pꝛoceſſerunt de bonis illius de cuius hereditate agitur, quando petitur fieri collatio. Iſte due regule pꝛobantur hic: ⁊ expꝛeſſius. j. de collat. l. vt liberis. Tertia regula ſimiliter negatiua eſt, quod peculium caſtrenſe, ⁊ quaſi, ⁊ aduentitiū, hodie
2 non confertur: vt. ff. de col. bo. l. i. §. nec caſtrēſe. ⁊. j. de col. l. fi. ¶ † Quarta regula, quod donatio facta filio in poteſtate: quia habet vim relicti, cum cōfirmetur per moꝛtem, non confertur: qꝛ id qđ poſt moꝛtē eius de cuius hereditate agitur queritur, non confertur: vt. l. j. §. ſi impuberi. de col. bo. ſed ſi eſt donatū emancipato tempoꝛe emācipationis, confertur:
e vt. d. l. vt liberis. §. fi. Si vero poſt[e] emācipationem, hoc pꝛius non actoꝛ tūc ſerua opi. Azo. vt nō fiat collatio, niſi in duobus caſibus: vt. j. de col. l. illud. §. fina. ⁊ hoc in ſimplici donatione. ſed in remuneratione non fiet collatio: quia non eſt mera donatio. ff. de donatio. l. aquilius regulus. et. ſ. eod.

¶ Inimicitia. Pꝛobatur etiā ſi cōtinuo habitas cū inimico meo. c. repellantur ⁊ ibi doc. extra de accu. ⁊ vide que ſcripſi poſt Bar. i. l. iij. §. fi. ff. de his quib. vt indi. alij modi habentur in. c. cum pꝛo. ⁊ ibi doc. extra de appel. maxime Pet. de anc. vbi quid de fratre offendentis. de aduocato pꝛocu. vel fideiuſſoꝛe accuſantis me criminaliter: vt etiā quid in iudicāte cōtra me, quid in cōuerſante cum inimico meo, dic ꝙ cenſetur inimicus. c. cum opoꝛteat. de accu. ⁊ vide Bal. in. l. j. j. ſi qua pꝛed. po. ⁊ plures modos vide per Mod. in. d. c. cum opoꝛteat.
d ¶ Aſcendentium. Adde Cy. in. l. nec emancipati. in. ij. q. ⁊ ibi Bald. j. de col. ⁊ Bar. in. l. pater. ff. de col. do.
e ¶ Si vero poſt. Adde Bar. in. l. j. §. nec caſtrenſe. ff. de col. bono.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

§.eo.anẽ.vnde ſi parẽs.quicquid noteẽ.j.de col.l.ſi donationẽ.donatio
vero ꝑpter nuptias bene cõfert:vt hic.adde qđ dicã ſm gl.j.eo.l.oĩmo
do.§.fi.¶ †Quinta regula,qđ illud qđ acquirit filius ex tit.non lucrati
3 uo,ſed oneroſo,nõ venit in collationẽ.ff.de col.bo.l.j.§.nec caſtrenſe.ver.
hoc enim propter onera:qꝛ nõ videẽ adeſſe,cũ tantũ ſibi abſit de ꝓprio.
quantũ queſiuit.arg.ff.de vſufru.l.qꝛ qui pretio.⁊ ſi plus valeret,illud cẽ
ſetur ex induſtria:vt.ff.ad.l.fal.l.ſi heres.⁊ ſic aduentitium:⁊ ideo non cõ
4 ferendũ.¶ †Sexta regula eſt,ꝙ nunꝙ̃ collatio fit niſi decedentibus[a] il
a lis de quorũ hereditate tractaẽ,⁊ perſonis expreſſis in iure,non aliter:vt
j.cõmunia vtri.iudi.l.fin.¶ Septima regula eſt,qđ nunꝙ̃ tenetur con
ferre niſi ille qui vult pro rata ſua vniuerſaliter ſuccedere:vt.ff.de col.do.
l.fuit qõnis.⁊ eſt.l.fi.hoc de prima parte iſtius.l.¶ †Scđo no.ꝙ dos ⁊
5 donatio ꝑpter nuptias ab eo vel ab ea profecta,de cuius ſucceſſione agi
tur,in legitimã imputaẽ,ad excludendã in officioſi querelã,⁊ ſic ex teſta
mento.idẽ tñ puto ab inteſtato.¶ Op.iſta.l.videtur equiparare colla
tionẽ ⁊ imputationẽ,ſꝫ hec equiparatio videẽ falſa tam in rebus,quã in
perſonis,de rebus patet.j.de coll.l.illud.in princ.⁊ de perſonis patet:qꝛ
collatio nõ fit niſi certis perſonis,ſꝫ imputatio fit quolibet extraneo he
rede exiſtente:vt.j.eo.l.oĩno.ergo equiparatio falſa.Sol.iſta equipara
tio non fit ſimpliciter,ſed ſolũ in caſu huius.l.ſcꝫ in dote ⁊ donatione pro
pter nuptias.vel dic ꝙ hic nõ equiparat collationẽ ⁊ imputationẽ,ſꝫ do
tem ⁊ donationẽ propter nuptias:vt ſicut eq̃paranẽ in collatiõe.ita equi
paranẽ in imputatione,ſunt eñ dos ⁊ donatio ꝑpter nuptias correlati
ua:qꝛ vnũ ſequiẽ ad alterũ:⁊ ideo merito aſſimilanẽ.argu.j.de ind.vi.l.fi.
¶ Secundo op.⁊ videẽ ꝙ ſi mater,vel auus paternus dedit dotẽ,videẽ
donaſſe:vt.j.de rei vxo.ac.l.j.§.accedit.⁊.l.fi.de do.ꝑmi.ergo nõ impu
tatur in quartã:qꝛ non eſt de ſubſtantiã bonorũ morientis:vt.j.eo.l.ſci
mus.§.repletionẽ.So.qꝛ profecta eſt dos ⁊ donatio de ſuãbſtria bonorũ
morientis:ideo in legitimã nõ imputaẽ.nõ ob.qđ videaẽ donatũ:qꝛ non
eſt donatũ ſimpliciter.ſed rõne matrimonij,ꝑpter rõnẽ differentie dictã
6 in.d.l.oĩmodo.§.fin.¶ †Veniamus ad.q.⁊ primo formo hãc.q.Pater
b dedit dotẽ pro filia:filia decedit[b] anteꝙ̃ pater,cũ liberis,relicto nepote.
certũ eſt ꝙ iſti nepotes debent habere legitimã in bonis aui ex ſua per
ſona:qꝛ mater eſt ſubducta de medio,mõ queriẽ,nũquid in legitimã iſto
rum nepotũ imputeẽ eis dos materna.Bart.format hanc.q.ff.ad.l.fal.l.
in quartã.⁊ dicit ꝙ multi doc.cõſuluerunt ꝙ lꝫ iſta dos remaneat apud
nepotes,nõ imputeẽ in legitimã nepotũ,⁊ mouebanẽ per rõnẽ cõem.l.ſci
mus.§.repletionẽ.⁊.j.ea.l.nã legitima debet haberi de ſubſtantia iſtius
aui,de cuius ſucceſſione tractaẽ,ſed iſta dos penitus exiuit de ſubſtantia
bonorum aui,vnde iſti filij non habent eã ex auo,ſed ex ſucceſſione mater
na,⁊ ſic diuerſo iure,⁊ titulo.ergo non imputaẽ ſibi in legitimã debitã in
bonis aui,Triũ dicit Bar.ſe conſuluiſſe:qꝛ primo video qđ iſta dos ma
terna debet ab iſtis nepotibus cõferri:vt.j.de col.l.illã.§.fin.ergo debet
in legitimã cõputari,arguendo a ſimili.ſicut arguit hec lex.non ob.j.de
colla.l.illud.in ſi.prin.vbi dicit text.ꝙ nõ omne qđ confertur imputaẽ:qꝛ
iſtud eſt verũ,niſi put dicit ibi litera,quatenus in iure repetiẽ expreſſum
ex cõiunctione duarũ legũ,ſcꝫ.l.illam.§.final.⁊ huius.l.¶ Preterea hic
ſimpliciter expreſſe diciẽ ꝙ dos dꝫ cõferri a nepote,nec diſtinguit an dos
data ſit ſibi,an matri ſue:ergo intelligã indiſtincte.pro hoc facit.l.omni
modo.§.fi.j.eo.vbi nõ requiriẽ tũc ꝙ habeat a patre,ſꝫ qđ eius ocaſione
lucret:facit in rõne ſui.ff.de colla.bo.l.dedit dotẽ.¶ Preterea dicit ipſe
non eſt verũ,ꝙ ibi nepotes capiãt hereditatẽ tanꝙ̃ heredes matris,ſed
directe capiunt ab auo,qđ ꝓbaẽ duplici rõne.primo:qꝛ iſta dos eſt profe
ctitia:⁊ dotẽ ꝓfectitia filiafa.nõ habet heredẽ:vt.l.nupta.⁊.l.filie,mee.
ff.ſol.mat.Scđa ratio eſt:qꝛ de iure cõi iſta dos dꝫ reuerti ad dotantem,
vt.l.dos a patre ꝓfecta.j.ſol.ma.mõ cõſuetudo aufert dotãti,⁊ applicat
dotem liberis:ergo directe ⁊ immediate nepotes habẽt ab auo,nõ a ma
tre ipſorũ.vnde neceſſario ſequiẽ ꝙ imputent ſibi in legitimã portionem
7 ſm Bart.¶ †Ego habui cõſulere[c] in hac queſtione,ſub hac forma:pr̃
c dederat dotẽ ꝓ filia,⁊ ſtipulatus erat eã ſibi reddi,ſi matrimoniũ diſſol
ueẽ ſine liberis,predeceſſit filia cũ liberis:erat queſtio an iſti liberi impu
tarent ſibi hanc dotẽ in legitimã.⁊ dixi qđ nõ:qꝛ hoc caſu ex tacito pacto
remanet dos penes liberos,tanꝙ̃ penes heredes matris,ita ꝙ iſtam do
tem non habent ab auo,nec aui beneficio,ſed ex ſucceſſione materna.ꝙ
autẽ ipſi veniãt tanꝙ̃ heredes matris ad iſtã dotẽ,diſputauit Jacob.de
bel.⁊ Bar.idẽ tenet in.l.ſicũ dotẽ.in prin.ff.ſol.mat.Et per hoc nõ obſt.
rõnes Bar.qui dicit ꝙ directe capiunt nepotes ab auo:qꝛ hoc eſſet verũ,
qñ caperent vi conſuetudinis,ceſſante ſtipulatione.⁊ ita intelligo Bart.
ſꝫ qñ a contrario ſenſu ſtipulationis remaneat apud liberos,tanꝙ̃ apud
heredes mulieris,⁊ nõ hereditario iure aui,non teneneẽ ſibi imputare:qꝛ
non habent aui beneficio,ſed ex caſu:qꝛ mater predeceſſit:vt in.d.§.reple
tionem.ibi dũ dicit,quaſi iure aduentitio.nõ obſt.l.illã.§.fi.qꝛ illa loquiẽ
in collatione:que non fit niſi certis perſonis,ſed imputatio in legitimam
fieret reſpectu cuiuſcũꝙ heredis.vnde regule non ſunt pares:vt dicit di
8 cta.l.illud.in princi.¶ †Secundo queritur,nunquid filia in dote poſſit
inſtitui:⁊ ſi poteſt,nunquid poſſit de reſtituenda dote grauari.Reſpon
deo quo ad primum,ꝙ ex quo dos in legitimam imputatur,quod poteſt
in dote inſtitui,ſicut poteſt in legitima inſtitui.ita tenet Odofre.per hãc
l.⁊ gl.ff.de mino.l.iij.§.ſed vtrum.Et ſi tu dicis,quid operatur,cum filia
in re propria inſtituatur:vt.ff.fami.herc.l.Pomponius philadelphus.
Reſpon.operatur ius accreſcendi,vt dixi.ſ.eod.
auẽ.nouiſſima.¶ Ad ſecundum punctum re
ſpondeo,ꝙ vſꝙ ad legitimam non poteſt graua
ri,ſed ſupra legitimam dicit Dy.ꝙ licet in fidei
commiſſo vniuerſali non imputetur dos:tamen
ſpeciale fideicommiſſuꝫ valet.ff.ad trebellianũ.l.
mulier.§.cum proponeretur.⁊.l.a filia.⁊ de leg.ij.
l.fi.§.filie.ſm Cyn.j.de rei vxo.actio.l.j.§.videa
mus.ſed hoc intellige quando dos erat reuerſu
ra ad heredem grauantis.ſed ſi iure cõſolidatio
nis pertinebat ad filiam:non valeret fideicõmiſ
ſum:niſi tantum filie vltra legaretur.vel relinque
retur,quatenus ipſa grauaẽ:vt.l.titia.§.qui in
ultra.de leg.ij.⁊.l.pater filiaꝫ.in prin.ff.ad.l.falci.
hoc tenuit Ja.de bel.⁊ Barto.tenet in.d.§.filie.
9 ⁊ ego etiam ita cõſului.¶ †Tertio queritur.pa
ter inſtituit filiam in certis rebus,⁊ dote,⁊ iuſſit
eam eſſe tacitam ⁊ cõtentam,⁊ ꝙ plus de bonis
ſuis petere non poſſit.⁊ pone ꝙ res iſte ſint vltra
legitimam,⁊ etiam vltra dotẽ maternam,modo
iſta filia acceptat legatũ,⁊ nihilominus vult do
tem maternam:queritur an poſſit.⁊ videẽ qđ non
quia illa verba plus petere non poſſit,videẽ ha a
d bere animum cõpenſandi[d]:alias illa verba nihil
operarentur,ſiet ergo cõpenſatio:vt.j.de rei vxo.
act.l.j.§.ſciendum.Bart.cõſuluit cõtra:quia bo
na intelliguntẽ deducto ere alieno:vt.l.ſubſigna
tum.§.bona.de verb.ſig.modo filia petit dotem
tanꝙ̃ es alienum,nec petit plus de bonis patris, b
ſed petit de bonis matris.ad hoc.l.pretor.§.emã
cipati.de colla.bo.quam Barto.allegat pro caſu
hoc,ipſe ponit in.l.vt iuriſiurãdi.§.ſi liberi.in fin.
ff.de oper.lib.Idem dicit in emphyteoſi,quan
do tranſit ad eos vt ad filios,non vt ad heredes,
ꝙ per dictam clauſulam non prohibentur res
emphyteoticas patere tanquam es alienum,ad
idem facit.d.§.ſciendum.ſi bene inſpiciatur,ibi
dum dicit niſi ſpecialiter pro dote.nota ꝙ dicit
ſpecialiter,⁊ hoc verum,niſi ex aliqua coniectu
ra appareat ꝙ pater ſenſerat de huiuſmodi com
penſatione,nam cõiecture ſtandum eſt:vt.l.cum
proponeretur.de lega.ij.⁊ ad hoc.ff.de leg.j.l.li
cet Imperator,⁊ hoc credo verum,quando te
ſtator dixit quod non poſſit plus petere de bonis:
vt.l.j.§.nunc videamus.ff.de coniun.cum eman. c
libe.¶ Sed quid ſi dixit ꝙ non poſſit plus pe
tere ſuper bonis ſuis?Reſpond.aut dos conſi
ſtebat in ſpecie:⁊ idem:quia nihil petitur ſuper
bonis defuncti,ſed ſuper bonis ipſius petentis:
vt.j.ſoluto matrimo.l.dotis.aut dos eſt in quan
titate,ſeu in genere:tũc non poteſt peti:quia ſi
ſuper bonis peteretur,ſiue perſonali ſiue hypo
10 thecaria ageretur.¶ †Quarto ⁊ vltimo queri
tur,nunquid dos quam preciſe pater ſtipulatus
eſt ſibi ⁊ ſuis heredibus,ita ꝙ filie non conſoli d
detur,imputetur filio in legitimam?Reſpondeo
non,niſi heredes patris ſtipulationem remit
tant.i.ius ſtipulationis cedant filie:vt.ff.de leg.
iij.l.vxorem.§.pater naturalis.⁊ ibi per Jaco.de
areti.Sed pone:pater remittit filiam in mona
ſterium,⁊ ponit certam quantitatem pecunie in
alteri:an illa computatur in legitimã filius mo
nialis:dicit Barto.ꝙ ſic:quia in vulgari appel
latur dos,vel ſaltem habet ſimilitudinem dotis.
ita not.Barto.⁊ ita dicit ſe conſuluiſſe.in.l.j.§.ſi
parẽs.ff.ſi a pa.quis fue.ma.quod verum credo.
⁊ tene menti.

a ¶ Decedẽtibus.vide latius ꝑ Bal.in.l.nec emancipa ti.poſt Cy.in pe.q.j.o col.⁊ adde.l.ex cauſa.j.fami.her.

b ¶ Filia decedit.vide Barto.in cõſi.xcviij.incip.huber tus.⁊ bar.in.l.illã.j.de coll.⁊ i.l.j.ſ.e.

c ¶ Conſulere.iſta deciſio in iſtis ter minis placet,ꝑ no.per Bar.in.l.poſt dotem.in.iij.q.ff.ſol.ma.⁊ ſic decidit id qđ indeciſum re liquit Bar.in.d.l.in quartã.hic alle.⁊ ita tenet ibi ang.

d ¶ Compenſandi.Adde gloſſ.in.l.ſi vxor.j.de bo.aut.iudi.poſ.

1 ☞ Jure veteri ſi filio erat minus relictum quã legitima,habebat querelam.
2 Inſtitutionis titulus an acquiratur in parenti bus,ſicut in liberis.
3 Filio exheredato an debeatur legitima.nume ro.4.
5 Pater inſtituit filiam in minus quam in legiti mam:⁊ prohibuit ꝙ non peteret amplius:an teſta mentum valeat.
6 Legitime ſuppletio a quo peti poſſit,an a ſolo he rede,an etiam legatarijs.

¶ Lex trigeſima.

Omnimodo. Ille cui aliquid in teſtamento relinquitur illud nõ pōt impugnare, ſed debet ad ſupplementum legiti. meagere, niſi probetur ingratus. In his vero in quibus nil relinquit iura vetera nõ mutantur. h. d. Item militia que pōt vendi, vel tranſmitti a patre, vel alio aſcendente proueniens, in legitimam imputatur, excepta militia ſilentiariorum.
1 ¶ † Nota ꝙ olim filius cui erat relictum minus legitima, habebat querelam: ſi erat exheredatus. ſi aũt erat p̄terit⁹, habebat ɔtra tab. vel ius dicẽdi nullum. Sed contra iſtos modos impugnandi teſtamentum prouidet hec lex. ꝙ ſi habet aliquid quoquo relicti titulo, non habet querelam, nec ius dicendi nullum, nec contratab. ſed agit ad ſupplementum: niſi teſtator dixerit eum ingratum, et heres ingratitudinem probet: quia tunc non agitur ad ſupplementum. ſed ſi teſtator non dixit eũ ingratum: heres non poteſt hoc allegare[a]. et hoc dicit vſq; ad verſiculum, et hec quedem. ibi tractat quãdo aliquid relinquitur, ſed quando nihil relinquitur exheredato: datur querela. Preteritis vero linea paterna datur contratab. Uel ius dicendi nullum: quia in hoc vetera iura remanent incorrecta. h. d. vſq; ad. §. imputari. ¶ Opp. et videtur quod legatum non excludat cõtratabulas, nec ius dicendi nullum: quia licet filius ſit legatarius: tamen ex quo non eſt inſtitutus, vel exheredatus, dicitur preteritus, vt. l. filium. §. omnibus. de legat. preſtan. et. j. de liberis preteritis. l. maximum vitium. Solu. concedo quod de iure veteri iſte tanquam preteritus poterat teſtamentum impugnare. ſecus autem de iure nouo: quia de iure C. non attẽditur preteritio, cum ſufficiat quoquo relicti titulo: vt hic, et. j. eod. l. ſcimus. §. cum autem. et idem etiam fuit approbatum per authentic. de trien. et ſemiſ. §. primo. ſed contra hoc oppo. quod non ſufficiat quoquo relicti titulo, ſed requiratur titulus inſtitutionis: quo ceſſante, tanquam preteritus poteſt rumpere teſtamentum: vt in auth. vt cum de app. cogno. §. aliud quoq; capitulum. Solu. concedo de iure nouiſſimo: quia requiritur titulus inſtitutionis in deſcendentibus, ſecundũ omnes. non dico quod titulus inſtitutionis requiratur in tota legitima, ſed ſufficit in vno minimo: vt not. ff. ad trebellia. l. ſi quis a priore.
2 ¶ † Uenio ad queſt. et quero nunquid in parentibus, ſicut in liberis requiratur titulus inſtitutionis. [b] Jacob. de beluiſo, in. §. aliud quoq; capitulum. tenet ꝙ ſic. vnde ſi parentibus non eſt relictum iure inſtitutionis: poſſunt dicere teſtamentum nullum, et etiam venire per contrata. qꝛ in. §. et hic quidem. vt cum de app. cogn. dicit idem in liberorum teſtamentis, et in teſtamẽtis parentum. Item in eod. titu. in. §. ceterum, dicit: ſolam enim eſt noſtre ſerenitatis intentio parentibus et liberis iniuriam preteritionis et exheredationis auferre. Ecce text. expreſſum: quia qui non eſt inſtitutus, nec exheredatus, eſt preteritus. ideo ſubdit in text. parentes optãt a filijs honorari, ſed iſte honorabilis titulus habetur pro inſtitutione: vt not. ff. de legat. preſtan. l. filium. §. ſi legata. alias §. ſed et ſi. et hec eſt veritas, et ita conſului[c]. ſꝫ Bar. tenet contra quod in parentibus ſufficiat quoquo relicti titulo. ita tenet ipſe in. l. ſiue. §. excluditur. de iurepatr. vbi dicitur ꝙ in patrono ſufficit quoquo relicti tit. ergo idem in patre, nec reperitur hoc correctum in patre, ſed tantum in liberis: quia
3 falſum eſt per tex. aliter. ¶ † Secundo quero nũquid exheredato debeatur legitima. et videt̃ tex. eſſe hic ꝙ ſic, niſi probetur ingratus. loquor in exheredato, cui aliquid eſt relictum iure legati vel fideicommiſſi, ſed ſi ſibi nil eſt relictum, ſibi non debetur legitima vt legitima, ſed competit ſibi querela inofficioſi. de hoc not. ff. de vulgar. et pupillari ſub. l. cum ex filio. in principio. Scias tamen ꝙ Jaco. de bel. eſt hodie in opin. Mar. quod ſi cauſa exheredationis eſt falſa. quod preſumitur. ſi vero nõ probatur quod teſtamentum eſt ipſo iure nullum: poteſt agi perpetuo peti. here. vel per ius dicendi nullum, ac ſi cauſa non eſſet inſerta in exheredatione: qꝛ nõ plus
d operatur falſa cã ꝙ nulla[d], ſcđm eũ q ita tꝫ in auth. vt cũ de appel. cog. §. ſiue igit̃ oẽs. et p hoc facit tex. j. e. tit. §. hec autẽ. ver. in aliquo aũt negotio diſceptantes. qꝛ preſumit̃ pater et dolo et machinatione induct⁹, ideo teſtamentũ nõ valet. ſicut ibi aperte dicit: qꝛ dolo eã et machinatiõe quorundam compoſitã fuiſſe cõperim⁹, nullo modo permiſimus obtinere. filiã aũt heredẽ patris vel matris iuſſimus fieri. Ecce ꝙ nõ facit mentionẽ de querela. ſed ipſo iure defert hereditatẽ, niſi dicas ꝙ ibi apparebat qđ dolus dederit cãm teſtamẽto. et ſic eſt alius caſus a caſu premiſſo. et no.
4 illum tex. omnimodo. ¶ † Tertio quero de tali. q. Peter filiũ heredem
e inſtituit in re certa[e] in teſtamento ſuo, et heredẽ extraneũ inſtituit vniuerſalem: et poſtea in codicillis ademit filio qđ in teſtamento reliquerat. queritur an filius poſſit dicere teſtamentũ nullũ. et videt̃ ꝙ ſic, vt hac. l. §. ſiue igitur. in. q. quã ibi poſui. et hoc quidẽ: qꝛ nihil inuenit ſibi relictũ tempore mortis. Jac. de bel. de facto conſuluit cõtrariũ: qꝛ dicit ꝙ in codicillis iſta inſtitutio in re certa facta de filio non pōt adimi: qꝛ conſiſtit in ea ſubſtantia inſtitutionis heredis: ſꝫ ſecus eſſet in extraneo in re certa inſtituto. cui non deberet legitima: qꝛ illa inſtitutio poſſit adimi in codicillis cum preciſe redigatur ad inſtar legati. ita tꝫ Jaco. de bel. in auth. vt cum
5 de appel. cog. §. et hoc quidẽ. in fi. §. quod diligenter no. ¶ † Quero, pater inſtituit filium in minus legitima parte, et p̄hibuit ꝙ nõ plus poſſit petere, vel habere. modo queritur vtrũ iſtud teſtamentũ valeat. et videt̃ qđ non: qꝛ filius debet habere iure inſtitutionis, propter ius accreſcendi, ſed iſta verba p̄hibent ius accreſcẽdi: vt. ff. de here. inſtit. l. quoties. §. ſi duo in fi. §. ergo teſtamentũ nullũ. Ueritas eſt in ɔ̃riũ: qꝛ in filio et quolibet alio, cui debet̃ legitima, iſta verba nihil operant̃ nec quo ad impediẽdũ ſuppletionẽ, nec quo ad teſtamenti impugnationẽ. ite eſt text. not. in. §. ceterũ. in auth. vt cum de app. cog. ibi dũ dicit, etiã certis rebus iuſſi fuerint eſſe cõtenti hoc caſu teſtamentũ quidẽ nullatenus ſolui permittim⁹.
6 ibi eſt caſus, et vide Ja. de bel. ¶ † Ultimo quero, a quo debeat peti iſta ſuppletio legitime: vtrũ a ſolo herede, an ab herede et legatarijs pro rata. tex. in. d. §. ceterum. dicit ab heredibus impleri, ſecundum alias noſtras leges, ſꝫ alius tex. eſt de bonis liber. l. libertus ſub conditione. §. libertus patrono. nã dicit ꝙ p rata portione legitima detrahit̃ ab herede et legatarijs. ɔueniunt̃ ergo legatarij cõditione ex. l. ſicut heres: quaſi cõdictio ex iſta lege ſit in reſcripta hoc caſu. hoc tenet Bar. ff. ad. l. fa. l. in quartã. Nõ ob. tex. i. d. §. ceterũ. dũ dicit, ab heredibus. qꝛ nõ dr̃, ab heredib⁹, ſimpliciter, ſꝫ dicit ſm alias noſtras leges. vñ nõ venit ad correctionẽ iuris veteris ſm Bar. hoc tangit Ja. de are. in. d. §. libertus. ¶ Sꝫ ego ſic di-
f ſtinguo[f]: aut legatarijs eſt relictum corp⁹ hereditariũ: tũc cõtribuunt legatarij ad legitimã, ſicut heres: et poſſunt cõueniri a filio: qꝛ legitima ipſo iure reſecat. ar. ff. ad. l. fal. l. lineã margaritarũ. Aut eſt eis legata quantitas in genere: tunc filius nihil poteſt ab eis petere: qꝛ non pōt petere legitimã, niſi in ſubſtãtia bonorũ teſtatoris, ſed iſtud genus nõ eſt in ſubſtãtia bonorũ teſtatoris, licet ex venditione rerũ hedreitariarũ poſſit percipi. hoc probat̃ in. l. ſcimus. §. repletionẽ. j. eo cõiuncta. l. cũ pater. in princ. ff. de leg. ij. et. ff. ad treb. l. deducta. §. nummis et c.

1 ☞ Militia quot modis accipitur.
2 Militia dicit̃ quadruplex.
3 Militia an poſſit vendi.
4 Beneficium eccleſiaſticum non poteſt imputari in legitimam: et an illud quod ſoluitur pro beneficio filij.
6 Filius ſi lucratur aliquid cum pecunia paterna, an lucrum illud debet conferre cum fratribus.
7 Quid de expenſis quas pater fecit in ſtudio pro filio.
8 Militia an ſit aliqua que debeat computari in legitimam.

1 **§. Imputari.** ¶ † No. ad euidentiam huius. §. qđ militia dr̃ multis modis. vno modo accipitur pro nuda dignitate, ſeu nudo officio: ſicut dicimus quotidie talis factus eſt miles doctor, vel aduocatus: vt. s. de aduoc. diuerſo iud. l. aduocati. et. ff. de bo. poſſ. ex tex. mili. l. j. et de iſta militia non loquitur iſte. §. alio modo accipit̃ pro eo ſup quo militat: vt ſi dicat̃ talis habet duas militias, vel tres vt ſic deſignet redditus, vel id cui militia adheret, ſicut dicimus: talis habet militiam curſoris. et de tali habes. ff. de lega. iij. l. fideicõmiſſa. §. ſi ſeruo. et. l. patronus. in prin. et. l. his verbis. §. alumno. et. j. de pign. l. finali. et in auth. ibi poſita. et. j. de collatio. l. illud. et de tali militia loquitur hic, ſm Odoff. et Guil. loquitur ergo hic de militia, que eſt quaſi quedam prebenda, ſeu quedã exercitiũ, ex quo ſumitur lucrum: vt. l. Lucius. el. j. de
2 lega. ij. ¶ † Secundo premitte ꝙ quadruplex eſt militia. quedam eſt militia que nõ pōt vẽdi, nec ad heredes tranſmitti, et de iſta nõ eſt dubium, ꝙ non confert̃, nec in legitimã imputatur, nec de tali militia loquit̃ iſte §. verbi gratia. Pater tu⁹ impetrauit tibi beneficium in curia. et pro illo beneficio expendit in bullis et alijs centũ libras: et tu adeptus es illud beneficiũ, ſeu officium. deinde pater tu⁹ decedit, et dimittit tibi aliqđ modicũ: tu petis ſupplementũ legitime alij: heredes volunt tibi imputare in legitimã beneficiũ ſeu redditũ tibi per patrẽ impetratũ, nunquid poſſunt: certe nõ: qꝛ nõ eſt in ɔmercio: et ñ nõ poſſet vẽdi, nec ad heredes trãſmitti, et ideo ſicut non pōt ɔferri: ita nõ dꝫ in legitimã cõputari, et qđ talis dignitas non

a ¶ Allegare. Ex hoc infert glo. hic ad qđ. de qua per Cyn. in. l. j. j. de reuocan. dona.
b ☞ Titulus inſtitutionis. Addo iſtũ in. l. maximũ. j. de libe. prete. Bart. et doc. in auth. nouiſſima. s. eo. Angel. in. l. nam et ſi parẽtibus. ff. eo. Pau. de caſtr. in. l. j. j. de bo. poſſ. contrata. et d. meum Jaſon may. i. l. ſi tibi col. ij. verſiculo, adde ꝙ predicte regule. et ſequent. ff. ſi cert. peta. obtinent cũ iſto. Celſus.
c ¶ Conſului. et ita ego de facto conſului i ciuitate coroni. et reſpondet ad alle. per Bart. per text. hic alle. et per rationẽ. l. nam et ſi parentibus. ff. eo. et vide Bald. in auth. ex cã. j. de lib. preter. et Bartol. et doc. in. l. j. ff. de teſta. et Bald. in auth. non licet. j. de naturali. libe.
d ¶ Nulla. Uide Bart. in auth. ex cã. circa col. j. j. de libe preteri.
e ¶ Re certa. Adde Bald. in. d. auth. ex cauſa, in col. vj. j. de liber. preteri.
f ¶ Sed ego ſic diſtinguo et c. Not. a quibus debet fieri repletio legitime, vide que dixi in. l. j. de inoffi. do. et ibi alle. Ange. in ſuis conſil. vide omnino. Andr. Barba.

tas non conferatur. eſt tex. ff. fami. herciſ. l. ſi filia. §. neratius. ⁊ §. Idem
ſcribit. ⁊ ff. de colla. bono. l. i. §. ſed an id quod. ⁊ ff. de mune. ⁊ hon. l. ⁊ qui
originem. §. ſi. tale ergo beneficium cõcernit perſonam: q᷑ nõ eſt quid pa-
trimoniale: ideo nõ imputetur in legitimã, que reſpicit patrimonium ad
hoc. ff. de mino. l. iij. §. ſi quis minori facit in ratione ſui. ff. de colla. bono.
l. cũ emancipari. §. emancipatus filius. ¶ Preterea iſtud beneficium eſt
quid ineſtimabile. ⁊ ideo non recipit onus collectionis. vel imputatiõis
q̃ eſt quid eſtimabile. ff. de leg. j. l. plane. la. ij. §. ſi. cũ ſeq. ⁊ q̃ no. j. de op.
libe. l. titius. ¶ Preterea imputare ſibi in legitimã, eſt quaſi quedã ſpe-
cies permutationis: vt q̃ debeat recipere in alijs bonis, recipiat in eo q̃
ſibi imputat: vt. j. fami. herciſ. l. filiũ quẽ habentẽ, ſed permutatio nõ ca-
dit in talibus beneficijs: q᷑ non ſunt in cõmercio: merito ergo nõ imputã
3 tur in legitimã hmõi beneficia. ¶ † Secũdo eſt reperire militiã, ſeu offi-
cium, q̃ poteſt vẽdi non tñ ad heredes trãſmitti: vt in tali militia ſeu be
neficio. de pretio patris acq̃ſito dicẽdũ eſt ꝙ imputet̃ in legitimã: vt puta
in republica ſunt aliqui redditus: qui a principe impetrantur ad vitã: ita
ꝙ etiam ad vitam impetrantis poſſit vẽdi. ſicut reperiuntur aliqua feu-
da huiuſmodi lege cõceſſa: q᷑ tunc hmõi beneficia ſunt quid patrimonia-
le, ⁊ ſunt in cõmercio, ⁊ ab aſcendente ꝓcedunt merito conferunt̃. ⁊ in le-
gitimam imputantur. ⁊ de talibus loquit̃ hic dum dicit, vt vendat̃, ſm
Gui. Bar. ponit aliud exemplũ, in. l. j. §. nec caſtrẽſe. de coll. bo. dicit ipſe:
In ciuitate iſta erat ↄſuetudo, ꝙ cuſtodia carceris vẽderet̃. ⁊ ille cuſtos
accipiebat certã quãtitatẽ pecunie a quolibet carcerato: ⁊ illa militia ſeu
officiũ poterat vendi alteri, non autẽ tranſmitti ad heredẽ. Itẽ pone exẽ-
plum in his qui emunt pondus florenorũ, ſeu ſtateram, ⁊ ſimilia, ſm con-
ſuetudinẽ huius ciuitatis. ⁊ iſta talis militia cõputat̃ in quartã. ⁊ venit
in collationẽ hoc modo, nõ q̃ eſtimetur quantũ cõſtitit patri, ſed quan-
tum iſta militia vendi põt tempore mortis patris deducto onere militie
vt hic. ⁊. d. l. illud. ⁊ ibi not. vſq; enim ad quantitatem oneris iſta digni-
tas non cõfertur: ideo hic litera dicit poſſe lucrari ⁊c. ſolũ ergo lucrũ cõ-
fertur, ⁊ imputatur. ⁊ hoc tenet gl. expreſſe in. d. l. illud. ⁊ in. d. l. i. §. nec ca
ſtrenſe. ver. ſed an hoc, ſm Bar. ibi. ¶ Tertia eſt militia, que non poſſet
vẽdi. ſed põt ad heredes trãſmitti: ⁊ potes ponere exẽplũ in feudo: vt ſi
aliquis acquiſiuit feudũ ab aliquo rege. vel barone, ſibi ⁊ liberis data
certa quãtitate pecunie pro inueſtitura: tale enim feudũ non põt aliena-
ri, vt in vij. feud. de prohi. feud. aliena. per fe. c. imperialem. Si ergo facto
⁊ pecunia patris eſt acquiſitũ, cõputetur in quartã: ⁊ ſi in totũ trãſmittat̃
ad heredes in totũ imputat̃. Si autẽ pro parte tranſmittat̃: vt eſt in ꝓui-
mis factorũ ſcri. qui tenebãt redditus, ⁊ nõ tranſmittebãt in totũ, ſ; daba
tur heredibus quedã ſumma pecunie: vt. j. de ꝓui. fac. ſcri. l. ſi quis in ſa-
cris. lib. xij. tunc illa pecunia q̃ trãſmittit̃, ſm Gui. cõputat̃ in legitimã.
Bar. dicit ꝙ intelligit hoc eſſe verũ, qñ pater q̃ſiuit feudũ filio in vita ip-
ſius patris: q᷑ tũc cõfert̃, ⁊ in legitimã imputat̃. Si aũt filius capit cauſa
mortis patris ⁊ poſt mortẽ patris, nõ cõfert̃: vt. ff. de colla. bo. l. j. §. ſi ab
ipſo. ⁊. l. ij. ver. diuerſum. ⁊ idem dicit in reb᷒ emphyteuticis quas pater
pecunia ſua ꝑ ſe ⁊ ſuis filijs cõparauit: q᷑ incipiũt eſſe filiorũ poſt mortẽ
patris: ⁊ ideo nõ veniunt in collationẽ ſm bar. Caueas ne erres: q᷑ loquitur
Bar. in collatione, nõ imputatiõe in legitima. nã illa regula q̃ poſt mor
tem patris querit̃, nõ transfertur, niſi retro fingat̃ queſitũ, nõ habet locũ
in imputatione, nã ea que habent vim relicti, imputant̃: tñ poſt mortem
querunt̃: vt hac. l. in prin. ⁊ ideo predictũ feudũ ⁊ emphyteuſis d; in legi-
gitimã imputari, ⁊ quantũ ad hoc dictũ Gui. eſt tenendũ ſine diſtinctio
ne Bar. ⁊ adde q̃ no. in. l. videndũ. in ſi. ff. de peti. here. ¶ Quarta mili-
tia eſt, que põt vẽdi, ⁊ ad heredes tranſmitti tũc iſta ſine dubio ↄfert̃, ⁊ in
legitimã imputat̃: vt ſi princeps dat mihi aliquã militiam ⁊ heredibus
meis, vel cui ius meũ cõceſſero. Si em̃ feudũ ponamus ꝙ ſic detur in le
gitimã, debet imputari per literã noſtrã. nam cũ in qualibet parte alter-
natiue huius litere fiat imputatio: ergo multo fortius in copulatiua. ar.
4 de lib. ⁊ poſthu. l. ſi ita. ¶ † Redeo ad primam militiã, ⁊ quero: video ꝙ
a beneficiũ eccleſiaſticũ [a] nõ imputat̃ in legitimã, ſed nũquid iſtud q̃ pa
ter expendit in curia pro conſequẽdo iſto beneficio, imputat̃ in legitimã
ipſius bñficiati: ⁊ breuiter dicendũ eſt ꝙ non, per dictũ tex. dicit. §. ſed an
id q̃. ⁊ eſt duplex ratio prima, propter on᷒ militie. ſecunda: q᷑ reputatur
b quaſi caſtrenſe: vt. s. de epiſ. ⁊ cle. l. ſac. ſancte. ⁊ idẽ dicendũ eſt ſi pr̃ [b] ex-
pendit in doctoratu filij, vel q᷑ fecit eũ fieri militẽ. nã iſte expenſe nõ im-
putant̃ in partẽ ipſius: vt. l. que pater. ff. fami. her. quid de expẽſis factis
vt fili᷒ militet cũ vxore: dic idẽ ꝙ nõ imputant̃ in partẽ ſuã: q᷑ cõſumpte
ſunt ante mortẽ patris. vnde tp̃e mortis nõ inueniũtur in ſubſtãtia bono
rum patris. ita not. in. l. iij. §. fin. ff. de mune. ⁊ ho. q̃ em̃ tempore mortis
non eſſet non põt in legitimã imputari: vt. ff. ad. l. falc. in ratione. ⁊. ff. de
bo. lib. l. ſi patronum ex debita. §. ſi ex bonis. quid ergo de veſtimentis. ⁊
ornamentis vxoris que extant: Reſpondeo illa ſunt cõia niſi ſint veſtes
quotidiane, que ſunt tranſlate in vnum quo ad ꝓprietatẽ ⁊ vſum. nã iſte
nõ ſunt cões, nec cõferunt̃, nec imputant̃. ⁊ hec ꝓbant̃ in. l. mortis ſue cã.
§. ſi. ff. de do. inter vi. ⁊ vxo. ⁊. ff. de pecu. l. id veſtimentũ. ſm Bart. qui ita
5 no. in. d. §. ſed an id quod. q̃ verum eſt. ⁊ tene menti. ¶ † Iuxta hoc que-
ritur. vidi an imputetur in legitimã illud quod pater ſoluit pro benefi-
cio filij: quero, quid de eo quod ſoluitur pro maleficio, nunquid imputa-
tur in legitimam: reſpond. ſi pater ſoluit ex neceſſitate: quia hoc dictat
ſtatutum, vel conſuetudo: tunc imputatur in legitimam, Si autem ſoluit
ſponte miſerationis cauſa: tunc non debet impu-
tari. ⁊ ita debet intelligi quod not. Ia. de are. in
l. ſtichus. de pecu. lega. ⁊ ibi per Bar. ⁊ quod no.
Gui. ff. de cõdi. inde. l. frater a fratre. qui allegat
l. liber captus. j. de capti. que loquit̃ quando ma-
ter ſponte ſoluit, vnde preſumit̃ cauſa pietatis, ⁊
tunc ideo nõ imputat̃. An autẽ pater poſſit cogi
c ſoluere cõdẽnationẽ [c] filij vſq; ad legitimã ceſſan
te cõſuetudine, vel ſtatuto: dic per Bar. in. d. l. ſti
chus. per eundẽ in. l. j. §. ſi impuberi. de col. bo. ⁊
in Spe. de execu. ſen. §. ſequit̃. ver. quid ſi filius. ⁊
ibi determinat Spe. ꝙ nõ, de hoc per Gui. ff. de
his qui ſunt ſui vel alie. iur. l. ſi quis pena per glo.
vbi idẽ determinat. ⁊ eſt caſus. j. de bo. dã. l. ſi fi-
lius. ⁊ vide quod no. j. de decre. decu. in rub. li. x.
6 ¶ † Iuxta predicta querit̃. filius lucrat̃ aliquid
cũ pecunia paterna, nũquid illud debet fratribus
cõferre, vel ſibi imputare: Rñ. ſi mortuo patre lu-
cret̃, certũ eſt ꝙ non imputat̃: nec cõfert, niſi eſſet
ſocietas inter fratres: vt. ff. d adini. tuto. l. titiũ ⁊
meuiũ. §. altero. Si aũt fuit lucratus in vita pa-
tris: aut erat emãcipatus: ⁊ idẽ: q᷑ eſt aduẽtitiũ.
nam filius emancipatus non põt habere peculiũ
d ꝓfectitiũ [d]: vt. j. co. l. ſi. aut erat in poteſtate: ⁊ tũc
acquirit patri, vt no. j. de bo. que lib. l. cũ oportet.
per Cy. ⁊ Spe. ponit in Spe. in tit. de iudi. in. iij.
parte vbi tractauit de materia fratrũ. Bar. dicit
ꝙ iſtud lucrũ pro dimidia attribuit̃ pecunie pa-
terne, ⁊ eatenus venit cõferẽdum, ⁊ pro dimidia
attribuit̃ ope filij, ⁊ eatenus nõ venit cõferendũ:
q᷑ lucrũ opere eſt aduẽtitium ſm Bar. in. d. §. al-
tero. ad hoc q̃ not. in ſimili in. l. j. j. ꝓ ſocio. iſtud
nõ eſt ſimpl'r verũ: pone em̃ ꝙ filius pecuniã pa-
tris ponit apud quẽdam cãpſorem, ⁊ de illa pecu-
nia habet certũ redditũ licitũ: certe tot᷒ iſte red-
ditus attribuitur illi pecunie per. d. l. j. ꝓ ſocio, ⁊
extra de do. inter vir. ⁊ vxor. c. per veſtras. ⁊ ideo
diſtinguẽdũ eſt ex facti qualitate. Si vero filius
nauigat ⁊ eſt cancellarius: ⁊ ex induſtria ſua me-
diante pecunia lucrat̃: tũc debet ↄſiderari eſtima
tio induſtrie. vt. l. ſi nõ fuerint. in ſi. princ. ff. ꝓ ſo-
cio. ſ; vbi ſine induſtria aliqua pecunia lucrũ af-
fert: tunc totũ eſt ꝓfectitiũ, ideo iſta arbitrio bo-
7 ni viri dirimẽda ſunt. ¶ † Quero quid de expen
e ſis quas facit pater pro filio in ſtudio [e], verũ mi-
nuãt ſuã legitimã, ⁊ de cõſumptis in ſtudio: dicẽ-
dum eſt ꝙ nõ, in. d. l. cũ op;. ſed quid de libris ex-
tãtibus: dic vt. j. fami. herc. l. filie cuius. ¶ Sed
nũquid eo ipſo ꝙ pater mittit filiũ ad ſtudium,
habet neceſſe emere libros: dic vt no. j. ad mace.
l. macedoniani, ibi habes. glo. or. ꝙ ſic. quid ergo
ſi pater eſt mortuus, nunquid fratres tenent̃ de
cõi emere libros huic ſtudenti: Dy. videt̃ tenere
ꝙ ſic, per. d. l. ſi filia. §. Idem ſcribit. ⁊ per no. in. l.
⁊ qui originẽ. §. ſi. de mu. ⁊ ho. ⁊. ff. ad muni. l. Lu-
cius. §. Idem rñdet. Bar. tenet cõtrarium in. d.
§. ſed an id q̃. in vlti. q. ⁊ reſpõdet ad. l. cõtrariũ
ꝙ loquit̃ in decuriõatu, vbi pater cõſentiẽs obli-
gatur, ſed hic pater non eſt aliquo obligatus. fa-
tetur tamen ꝙ ſi filius aliquam obligationem fe-
ciſſet in ſtudio, ꝙ iſtud eſſet ſoluendum de com-
muni, ſi talis obligatio facta eſſet ex cauſa licita,
⁊ honeſta, ⁊ occaſione ſtudij, non alia occaſione:
quod verum credo, per rationem dictarum. ll.
8 ¶ † Extra op. ⁊ videtur ꝙ nulla militia debeat
in legitimam imputari, quod ſic ꝓbo. pater ex-
pendens in militia filij, videtur expendere ani-
mo donandi, niſi filius haberet bona, ex qui-
bus poſſet ſumi alia coniectura. argu. l. vlti. ff. de
peti. here. tunc arguo. Illud quod eſt donatum
non computatur in legitimam, niſi hoc expreſſe
ſit dictum a donante: vt. j. eo. l. ſi quando. §. fina.
¶ Sol. dic ⁊ notabiliter ſecundum glo. ꝙ eſt re-
perire triplicem modum donationis inter viuos,
quedam eſt donatio ſimplex: quedam ob cauſam
naturali affectione munitam: quedam eſt dona-
tio ob cauſam nõ naturali ratione munitam, ſed
per modum remunerationis. prima donatio ſci-
licet ſimplex, vel ſimpliciter inter viuos, non im-
putatur in quartam, niſi fuerit expreſſum per do-

a ¶ Bñficiũ eccle-
ſiaſticũ nõ imputa
tur in legitimã. ad
de Gui. de cu. hic
nu. ij. ⁊ q̃ ibi po-
ſui ſ apoſt. ad ipm
in ver. nõ d; ſ legi-
timã cõputari vbi
ſoluit̃ hoc queſitũ
Bar. i. l. j. §. nec ca
ſtrenſe. ver. dico er
go ꝙ quedã. ff. de
colla. bo. Ang. i. l.
in quartã. ⁊ ibi do.
Alex. col. xij. verſ.
Itẽ in quãtũ barr.
ff. ad legẽ fal. ⁊ do.
meũ do. Iaſ. may.
in. l. illud. j. de col-
la. Celſus.

b ¶ Si pater expẽ-
dit. Adde Bal. in
aut. ex teſtõ. j. de
colla.

c ¶ Legitima autẽ
filij condẽnati pro
delicto viuẽte pr̃e
admiſſo, an eode;
mortuo fiſco de-
beat̃, vide hunc in
addi. ad Spec. tit.
de execu. ſen. ver-
ſicu. lat. in filium.
Phi. Dec.

d ¶ Adde q̃ idem
t; Bal. ipſe in. l. vt
liberis. colũ. j. j. de
colla. vñ ſit vt q̃
querit, ſibi querat
⁊ quo ad ꝓprieta-
tẽ, ⁊ quo ad vſum-
fruc. Cũ hmõi que
ſita aduentitia cẽ-
ſeantur, in quibus
pr̃i vſufruc. nõ q̃-
rit̃. Inſti. ꝑ quas
pſon. no. ac. iuxta
Albe. de Roſat. ⁊
Ang. C. q admit.
col. pe. Phil. dec.

e ☞ In ſtudio. Ad
de ꝑ hui᷒. q. ⁊ ſeq.
diſſolutiõe, q̃ no-
taui in apo. ad iſtũ
in. l. filie cuius. nu.
xij. in ver. ad muni
cipales. j. fam. her
ciſ. bart. i. l. j. §. nec
caſtrẽſe. in ſi. i ver.
non tenebunt̃ he-
redes. ff. de colla.
bo. Celſus.

nantem:vt.d.l.ſi quando.§.fina.j.eodem titu.vel niſi inter liberos emergeret inequalitas:vt.j.de collatio.l.vt liberis.§.ſi.ꝛ.l.illud.in ſi.donatio vero cauſa mortis bene imputatur in legitimam, que habet vim legati.vt.ff.de bo.liber.l.etiam.§.ſi debita. Secunda donatio ob cauſam naturali affectione munitam eſt, quando pater donat ſilie cauſa dotis:vt.l.Pomponius philadelphus.ff.fami.hercis.ꝛ.l.ſi.in princ.ff.de his que in fraucre.vel dat filio occaſione donationis propter nuptias:ꝛ iſtud in legitimam imputatur:vt.ſ.eod.l.quoniam nouella. quia pater hoc facit ex officio paterne,ꝛ lex eum cogit ad dotandum: vt.l.qui liberos.de ritu nup. ꝛ ideo non intelligitur ſimpliciter donare.[a] Tertia donatio eſt ob cauſam non naturali affectione, vel ratione,ſed remuneratione munitam: et tales res ſic donate non imputantur filio in legitimam: quia donantur filio vt extraneo. Nam ſi fuiſſet donatum extraneo, vt ipſe extraneus poſtea in aliqua parte inſtitueretur,haberet vtrunqꝫ.vnde filius non debet eſſe deterioris conditianis quam extraneus. paribus exiſtentibus meritis, ita intelligitur qd not.ſ.eo.aut. vnde ſi parens.ꝛ ita debet intelligi quod legitur ꝛ notatur.j.de colla.l.ſi donatione.ꝛ hoc ſm Guil.de cug.in hoc.§. ꝛ idem de verbo ad verbum dicit Bar.in.d.§.ſed an id quod.

a ¶ Donare,non eſt bona ratio ꝑpter l.quã nouella.ſ.eo.vbi dos a matre,q̃ nõ cogit̃ dotare,pſumitur donata.l.prima.§.excedit.ꝛ §.extranenm.j.de rei vxor.acti.ꝛ tamen in legitimam imputatur.

¶ Lex trigeſimaprima.

QUe nuper. ¶ Statutum in.l.omnimodo.in teſtamento in ſcriptis,habet locum in teſtamento nuncupatiuo. hoc dicit. Et dic quod iſta lex poteſt intelligi duobus modis. Primo modo ſuppletiue,quaſi per.l.omnimodo. Non eſt prouiſum niſi de teſtamento in ſcriptis.vnde quia illa.l.corrigebat ius vetus,expediebat ſuppleri de teſtamento nuncupatiuo: alias enim ab identitate rationis non induceretur legum correctio:vt no.ſ.de ſac.ſanc.eccle.authenti.quas actiones. ¶ Secundo modo,ꝛ melius,poteſt intelligi,quod veniat declaratiue:vt declarat quod.l.omnimodo. habeat locum in teſtamento quolibet modo facto, ſiue in ſcriptis,ſiue ſine ſcriptis: quia non eſt vis in modo fiendi, ſed in ſubſtantia diſpoſitionis. cum ergo eadem ſit vtriuſqꝫ teſtamenti ſubſtantia:ergo idem ius debet eſſe. ſecus in his in in quibus ponderetur modus,ſeu ſcriptura:vt.l.j.in principio.ff.de his que in teſtamento delen.ꝛ.j.de edi.diui adri.tol.l.edicto.

b ¶ Legitima enim ſtatim ipſo patre mortuo debet̃ vel ipſis filiis poſt mortem vxoris teſtatoris inſtitutis. de q̊ per Alexand.in.l.extraneũ.j.de here.inſtitu.ꝛ Jo.an.in addi.ad Spe.ti.d pign.Phi.Deci.

1 ☞ Legitima non patitur aliquam dilationem, neqꝫ onus.nu.2.
3 Pater ſi reliquit filie pro dote,an dicatur dilatio, vel conditio.
4 Filius ſi eſt ſolus heres inſtitutus ſub conditione poteſtatiua,an ſit heres pure in ſolidum.
5 Statutum dictat ꝙ filia debeat eſſe contenta de eo quod pater ſibi relinquit. pater relinquit filie certam quãtitatem cum onere:an illud onus poſſit opponi.
6 Pater dedit dotem pro filia,poſtea inſtituit eam heredem in legitima,an inſit tacite quod filia imputet ſibi in legitimam illam dotem.
7 Pater an poſſit facere in teſtamento ne filius detrahat duas quartas.

¶ Lex trigeſima ſecunda.

QUoniam in prioribus. De legitima ſubducitur omne grauamen conditionis, vel temporis, vel alterius grauaminis.hoc dicit Barto.vel ſic: Onus dilationis,conditionis,vel cuiuſcunqꝫ grauaminis,inſertum a teſtatore in debita iure nature,habetur pro non inſerto: ꝛ valet relictum tan-
1 quam purum.hoc dicit. ¶ † Not.ad euidentiam ꝙ.l.omnimodo.ſ.eo.prouidebat in teſtõ,ne rũperet̃,qñ erat relictũ min⁹ legitima, ꝛ diſponebat de ſuppletione, ſed quia teſtatores quandoqꝫ relinquebant totam legitimam,ꝛ eam onerabant dilatione,cõdictione,vel fideicõmiſſo:ꝛ in iſto caſu non habebat locum.l.omnimodo. quia non cadit hec ſuppletio: ideo emanat hec.l.ꝛ dicit ꝙ non cadit ſuppletio,ſed cadit dilationis,vel conditionis vel oneris remotio:vt remaneat in hoc teſtamentum tanquam purum, ꝛ ſine grauamine vſqꝫ ad legitimam, ꝛ non ſubiaceat rupture.ꝛ hoc intendit hec.l. ¶ Oppo.ꝛ videtur quod onus non remoueatur.dicit hec.l.ꝙ ſi teſtator inſtituit filium, ꝛ reliquit vxori vſumfructum omnium bonorum,ꝙ vxor debet habere integrum vſumfructum.ꝛ ſic onus legati vſuſfructus tenet,etiam in legitima:vt.ff.de vſufr.leg.l.vxori.Solu.illa corrigitur per iſtam.l.vt no.ſ.eo.authen.nouiſſima. ¶ Secundo opp.ꝛ videtur ꝙ conditio non reiiciatur:vt.ſ.eo.l.filiis matrem.ꝛ.j.l.pxi.§.finali.Solũ.ibi eſt conditio inſerta fauore filii de conſilio legis.hic loquitur de alia conditione.ꝛ ſic non obſt. ¶ Tertio oppo.dicitur hic ꝙ vtile per inutile non vitiatur.contra.ff.de arbi.l.pedius.Sol.vt not.per Dyn.in.c.vtile.de regu.iur.in.vj.ꝛ per gloſſ.de donatio.inter virum,ꝛ vxorem.l.ſi ſponſus.§.generaliter.ꝛ per Jac.but.in.l.pedius.ꝛ hoc eſt quod glo.pueriliter hic tractat. ¶ Oppo.ꝛ videtur ꝙ quando filius eſt inſtitutus ſub conditione,ꝙ teſtamentum ſit ipſo iure nullum: quia interim pendente conditione filius eſt preteritus:ergo teſtamentum eſt nullum ex cauſa preteritionis:vt.j.de inſtit.ꝛ ſubſtitutio.l.ſi pater.ꝛ.ff.de bonis liber.l.ſi libertus ſub cõditione.§.exiſtimo.ꝛ.ff.de heredi.inſtituen.l.ſuus quoqꝫ.reſpon.ꝙ ille leges hodie ſunt correcte per hanc.l.nam fauore teſtamenti,ne rumpatur conditio, habetur pro non inſerta quo ad legitimam.ꝛ ideo teſtamentum non poteſt dici nullum ex cauſa preteritionis.ita tenet gloſ.in.d.l.ſuus.ꝛ in.d.l.ſi pater.Idẽ tenet Barto.ꝛ dicit contra hoc pluries tenuiſſe conſulendo per.l.Scimus.§.cum autem.j.eo.vbi ſi aliquis fuit rogatus reſtituere filio poſt mortem ſuam.ſ.ipſius rogati,conſtat ꝙ iſta conditio eſt caſualis:vt.ff.de condit.ꝛ demon.l.heres meus.ꝛ tamen dicit tex.ꝙ iſta conditio caſualis habeatur pro non adiecta,nec rumpitur teſtamentum.Gui.de cug.format hic iſtam queſti.ꝛ dicit pone,pater filium in poteſtate conſtitutum inſtituit ſub conditione caſuali in aliqua portione valente legitimam,alios heredes inſtituit pure.quero vtrum valeat teſtamentum.ꝛ videtur ꝙ non:vt.d.l.ſi pater.ꝛ.d.l.ſuus quoqꝫ.§.j.contrarium tenet gloſſ.in dictis.ll.per hanc legem.quid ergo dicendum: Certe dicit ipſe ꝙ lex illa non extẽdit ſe ad hec. nam loquitur in perſonis q̃ antiquitus vocabantur ad querelam:vt patet hic in ver.de inofficioſo teſtamento.ꝛc.non autem quando poterant dicere teſtamentum nullum,ſicut eſt filius in poteſtate conſtitutus.ꝛ ideo concludit ꝙ teſtamentum eſt nullum, ꝛ iura antiqua remaneant incorrecta.iſta ſunt verba Gui.Idem tenent Pe.ꝛ Cy.in.d.l.ſi pater.Sed iſta reſponſio videtur falſa.nam iſta.l.venit ad interpretationẽ.l.omnimodo.ergo habet locum.l.interpretata.vt in aut.de ſi.ante dota.inſtru.na.§.ſi.ſed certum eſt ꝙ.l.omnimodo.prouidit non ſolum ad excludendam querelam,ſed etiam ad excludendum omne ius rumpendi,etiam per viam preteritionis.Ergo iſta reſponſio non procedit:et ideo alii dicunt ſuper ver.conditio.ꝙ iſta litera debet intelligi in conditione poteſtatiua,que non vitiat teſtamentum:vt.d.l.ſuus.puto tamen quia habet in ſe aliquale grauamẽ,qd reiicitur:vt hic.ſed iſta ſo.videtur falſa.pro qua allegat Bartol.in ea.l.ſcimus.§.cum autem.que loquitur in conditione caſuali:ꝛ tamen illa reiicitur,ne teſtamentum rumpatur.quid dicimus: Reſpon.ſi conditio eſt poteſtatiua:certum eſt ꝙ habet locum hec.l.niſi ſit poteſtatiua que tacite inſit,vt inſtituo te ſi volueris: quia cum tacite hoc inſit:ergo expreſſio eius nihil operatur,ſm Jacob.but.in addi.in li.Iſtud non eſt verum:quia expedit filio vt iſta conditio non inſeratur, propter tranſmiſſionem:vt.l.ſi ita legatum.§.illi ſi volet.de leg.ii.vnde dico ꝙ hec conditio reiicitur.ſed videamus de conditione
casuali,vel mixta. ¶ † Breuiter conſidero tria iura.l.ius.ffozum,ꝛ teſtamentum erat nullum:quia filius in poteſtate inueniebat ſe interim preteritum:vt in.l.ſ.alleg.Secũdum eſt ius introductum per hanc.l.ꝛ per l.ſcimus.§.cum autem.ꝛ hoc iure teſtamentum nõ erat nullum,ſed conditio habebat̃ pro nõ inſerta,ꝛ ratio eſt:quia hoc iure non attendebatur preteritio.vnde ex cauſa preteritionis vbi aliquid erat relictum,teſtamẽtum non poterat dici nullũ.ſed ſi nihil relinquebat̃,poterat dici nullũ.eſt tertiũ ius authenticorũ,ꝛ hoc iure attendit̃ preteritio:qꝛ dicit tex.Sola eſt enim noſtre ſerenitatis intẽtio a parẽtibus ꝛ liberis iniuriã preteritionis ꝛ exheredationis auferre.vt in aut.vt cũ de ap.cog.§.ceterũ.qꝛ ergo filius iſte interim eſt preteritus,põt dicere teſtamẽtum nullum.ſi aũt nõ vult dicere nullũ,ſed habere ſolum legitimã ſine onere:credo ꝙ poſſit per l.ſi libertus patrono.§.quid ergo.ff.de bo.li.ſed ſi iſte filius eſſet inſtitutus pure etiã in vno nũmo,cõditio inſerta in legitima non vitiaret teſtamentũ,ſed remoueret̃:vt hic,ꝛ in aut.vt cũ de ap.cog.§.aliud quoqꝫ ca-
pitulũ.ꝛ hec eſt ipſa veritas. ¶ † Quid ergo dicemus de patre q relinquit filie ꝑ dote:vbi Bar.dicit ꝙ eſt cõditio per.§.ſꝫ ꝛ hoc pñti.de ſanc.epi.rñ.ꝙ nõ eſt cõditio,ſꝫ dilatio,ꝛ cã que remouet̃ ꝑ hãc.l.ꝛ ſõ vꝫ teſtim.vel ſi eſt ꝯditio,eſt tacita ꝯditio,que in hoc caſu intelligit̃ nõ ineſſe fauore teſtamẽti.vel ſi eſt cõditio,eſt cõditio in ꝯñam dilationis:vt.l.ſi titio.qñ di.le.ced.vñ cũ dilatio amoueat̃ per hãc.l.etiã cõditio amouet̃ ꝑ quã dã ꝯñam.ſi aũt teſtator dixerit,lego ſi miſerit,hec eſt expſſa ꝯditio.ꝛ filia interiꝫ eſſet ꝑterita.ꝛ haberet ꝯtab.ꝛ ius dicẽdi nullũ:vt.ff.de ꝯtab.l.in.§.ſi ab

4 §.ſi ab ea. ¶ † Extra quero de duabꝰ.q.filiꝰ eſt heres ſolꝰ inſtitutꝰ ſub
conditione poteſtatiua: quero nunquid pure ſit heres inſolidū. ⁊ videtur
ꝙ non: vt in.d.§.exiſtimo. Contrariū eſt verum. nam iſta conditio remo-
uetur in legitima. vnde ſtatim totū accreſcit. ſecus ſi habet coheredē, vt
ff.de here.inſtit.l.ſi te ſolū. ¶ † Scd̄o quero dictat ſtatutū ꝙ filia debe-
5 at eſſe contenta [a] iſta quantitate, quā pater vult ei relinquere. modo pa-
a ter reliquit ei certam quātitatē, cū onere, queritur nūquid illud onus pōt
apponi. dicit Jac.bu. ꝙ nō, nā diuerſum eſt loqui de q̄titate: vt.l.omni-
modo. vbi fiebat ſuppletio in quātitate, ⁊ diuerſum eſt loqui in modo et
modo. vnde hec.l.ideo emanauit, quaſi hoc nō eſſet prouiſum, p.l.omni-
tēpore. Similiter dicam ꝙ hoc nō eſt puiſum a ſtatuto: ergo remanet in
iure cōmuni, videlicet in diſpoſitione huiꝰ.l.ſm Ja.bu. ita habeo in lib.
Et not. ꝙ hoc caſu quantitas quā pater ei relinquit, licet ſit valde mo-
dica, ſuccedit loco legitime merito remanet vera opinio. Jaco. qd̄ tene-
menti. ¶ Extra vlterius oppo. ⁊ videt̄ ꝙ filius nō debeat habere quar-
tam ſine onere. nā certū eſt ꝙ in iſta quarta teneat̄ ſibi quedā imputare:
vt.ſ.eo.l.quoniam nouella. ad idē facit.ff.ſol.mat.l.ſi cū dotē.§.ſi pater.
Sol.l.noſtra dꝫ intelligi qd̄ dꝫ habere quartā ſine onere, verū eſt extrin-
ſece, ſed cū tali onere quod eſt de natura rei: bene pōt dari iſta legitima.
verbi gratia. Si teſtator dixit inſtituo filiam meam in legitima cōputa-
ta dote quam pro ea dedi in ipſa legitima: vt.d.l.quoniam nouella. ſm
6 Jacob. de aret. qui ita eleganter not. in.d.§.ſi pater. ¶ † Sed iuxta hoc
quero de tali. q. pater dedit dotem pro filia. poſtea in teſtamento ſuo in-
ſtituit eam heredem in legitima ſimpliciter, non cum onere imputatio-
nis dotis, modo querit̄ nunquid tacite inſit ꝙ imputet. dicendum eſt ꝙ
b ſic[b], nam quoties aliquid capit̄ vt lucrū, vel quaſi lucrū, per mortē alicu-
ius, tacite ineſt imputatio talis lucri cū relicto: vt.j. vnde vir ⁊ vxor. aut.
preterea. ⁊.d.§.ſi pater. ſed legitima filij capitur vt quaſi lucrū. licet lar-
go modo dicatur iure nature debita: vt no.in.l.j.ſ.de iuris ⁊ fa.igno. er-
go ⁊c. hanc theoricā ponit Jac. de aret. in.d.§.ſi pater. ¶ Et per hoc de-
terminatur. q. de ſtatuto, ꝙ vir lucretur tertiā partē dotis. qd̄ ſi vxor ali-
quid leget viro, qd̄ tenetur ſibi imputare illud in illā tertiā partem, quam
lucratur ex forma ſtatuti: ⁊ idem etiam tenet Bart. ibi, licet Fel. de ſcal.
de bo. in publica diſputatione tenuit cōtrariū. ⁊ ita determinauit, vꝫ qd̄
vir debeat habere vtrūqꝫ: q2 tertiā partē dotis habet ex cōtractu dotis,
⁊ relictū hꝫ ex teſtamento. vnde tertiam partē conſequit̄ tanq̄ creditor.
ſed legatum conſequit̄, vt legatarius: vt.C.de rei vxo.act.l.j.§.ſciendū. ⁊
de leg.ij.l.creditorē. ⁊ dici pōt: q2 aut dos ⁊ legatū conſiſtunt in quanti-
tate, aut in diuerſa ſpecie: aut vnum in ſpecie, alterū in quantitate. Pri-
mo caſu preſumitur relictū animo cōpenſandi, ⁊ licet teſtatrix non ſenſe-
rit de cōpenſatione: tñ cōpenſatur ex diſpenſatione legis, vt.d.§.ſi pater.
Secundo caſu qn̄ vnū in ſpecie, alterū in quantitate: tunc non videat̄ re-
lictū animo cōpenſandi. ⁊ ſic maritus cōſequat̄ vtrunqꝫ. ad hoc.ff.de le-
gat.j.l.plane.§.ſed ſi non corpus. ⁊.ff.de dote preleg.l.ij.§.ſi Mela. ⁊.ff.de
coll.do.l.ſi pater pro filia. ¶ Quid ſi iſta tertia non capitur ex lege, ſed ex
pacto: nunquid intelligit̄ relictum animo cōpenſandi: credo ꝙ nō, vt.d.
l.creditorē. alias vſqꝫ ad concurrentē q̄titatē relictū eſſet nullum: q2 reli-
ctum creditori.ff.de leg.j.l.ſi creditori. qd̄ eſt abſurdum. ar.l.quoties. de
7 re.du. ¶ † Secūdo quero nos dicimus ꝙ filius ſub cōditione de futuro
rogatus reſtituere totā hereditatē, detrahat duas quartas: q2 legitima
ſtatim ipſo iure detrahit̄ a principio: vt hic, ⁊.j.eo.l.ſcimus.§.cum autē.
poſtea exiſtente cōditione emergit trebellianica: ideo trebellianica ēt eſt
deducenda, vt in.c.raynnutius. ⁊.c.raynaldus. modo querit̄ nunquid pr̄
c pōt facere ne filiꝰ detrahat duas[c] quartas predictas, ⁊ vr̄ ꝙ nō pōt in le-
gitima onus aliqd̄ opponi, vt hic. Dy. ⁊ Bar. de pratis dixerūt ꝙ pater
pōt facere ne filiꝰ detraheret duas quartas. ita dicendo: Inſtituo filium
meū heredē: ⁊ ſi ſine filijs deceſſerit: volo ꝙ hereditas reſtituat̄ titio, ita
vt in debitū iure nature cōputet̄ trebellianica. Iſta pban̄: q2 ⁊ verū de-
bitū minuitur per hunc modum dicendi: ergo multomagis illud qd̄ nō
eſt ita debitū: vt ar.ff.ad treb.l.lucius.§.maritus. ad legem fal.l.ſi.debi-
tor. vbi Aſtico. de mat. idem no. ⁊ ita dixerunt prefati doctores.

1 ¶ Legitima dicit̄ minuſcula, qd̄ verbū dr̄ quarta inſtituto extraneo.
2 Stirps. hoc verbum quid ſignificet.
3 Pater inſtituit filium in legitima, an videatur inſtitutus in parte quo-
ta an in rebus certis. nu.4.
5 Filius quando petit legitimam, debet procedi via ordinaria.

¶ Lex trigeſimatertia.

SI quis in ſuo. Qui in dāda legitima que ſola
relicta eſt vſqꝫ ad ſententiā fue
rit contumax: ipſam duplicatam reddere cogitur. h.d. vſqꝫ
ad.§.legis. Bar. ⁊ Odof. ſm hec deberet eſſe in litera, aliam
tanquam partē. ſed ſi tu habes aliam tertiam, cū hoc iure legitima non
eſſet tertia, ſed quarta: non eſſet pena dupli, ſed eſſet pena tertij pluris: vt
1 habetur. † Not. qd̄ legitima dicitur minuſcula, qd̄ verbum extraneo in-
ſtituto, intelligitur de quarta: ſed fratribus inſtitutis, intelligitur de vi-
rili quarta. ⁊ ſicut iſta verba diminutiua quandoqꝫ ponuntur pro quar-
ta parte, ita verba augmentatiua: puta dictio, ⁊ plus, videtur poni pro
quarta pluri. ⁊ ſic eſt ar. ꝙ ſi teſtis dicit vidi quod talis poſſedit modo eſt
annus, ⁊ plus, ꝙ ſit probata poſſeſſio decennij: ⁊ per conſequens preſcri-
ptio, ſi cetera concurrunt, que requirunt̄ ad preſcriptionē. Sed cōtrarium
eſt verum: q2 iſta verba prolata a teſte, nil operan
tur: q2 teſtis debet deponere quid certū, ⁊ deter-
minatum. ſic etiā videmus in iuramento partis.
qua redigit̄ ad inſtar teſtis: vt.ff.de in.li.iur.l.cū
furti. cōiuncta.l.vlti.j.de fideicō. ſm Ja. de are. ⁊
Cy. non obſt. de leg.ij.l.cū filius.§.pater. q2 ibi lo
quit̄ in actu diſpoſitiuo. non in actu pbationis:
q2 actus diſpoſitionis recipit interpretationem
ſecundū arbitrium boni viri: vt.ff.de leg.iij.l.ſi fi-
lie. ſed actis pbationis, cū pbatio ſit incerta, pōt a
ſuppleri: vt extra de pba.c.in preſentia. ⁊ hoc vi-
detur expreſſum extra de teſti.c.cum cauſam que
inter econo. ⁊ vide qd̄ ibi not. ⁊ etiā vide qd̄ legit̄
⁊ no. extra de dilat.c.litere. Si aūt iſta verba pfe
runt̄ a lege: videtur lex hoc committere arbitrio
iudicis: vt.l.⁊ ſi poſt tres.ff.ſi quis cau. ⁊.l.j.in fi. b
2 ff.de iur.delibe. ¶ † Secūdo no. hic ꝙ hec verba
de ſtirpe, ſignificant deſcendētes. iſtud eſt verum
qn̄ huic ver. adiungit̄ nomē qd̄ ſignificat genera-
tionem, ſuā, ſicut dicit hec de ſua ſtirpe pgenitis.
Et facit ad.q. de eo qui recipit emphyteoſim pro
ſe ⁊ alijs de ſua ſtirpe progenitis: vt intelligatur
ſolū de ſuis deſcēdentibus. ¶ Tertio no. ꝙ pce-
dit iſte libellus: peto qd̄ mihi reſtituas legitimā
vt patet hic in ver. reſtituere. ⁊ tamē legitima de
betur hodie directo, non iure fideicommiſſi. vnde
illud vocabulum ſignificat actum facti, non mo-
dum ſuccedēdi. ſic.ff. qui ſatiſ.cog.l.inter omnes.
3 ¶ † Iuxta hoc quero: pone: pater inſtituit [d] filiū
d in legitima. quero, nunquid videat̄ inſtitutus in
parte quota: an in rebus certis, vel quātitate: ⁊ ſi
queras, quis eſt effectus huius queſtionis: dico
ꝙ magnus. nam ſi in parte quota eſt inſtitutus:
ipſe pōt eam occupare authoritate propria: vt in
aut. de here. ⁊ fal.§. in omnibus. ſi autē in rebus
certis ſit inſtitutus, debet recipere de manu. he-
redis. Guil. de cu. dicit ꝙ eſt inſtitutus in parte
quota, excepto tamē ꝙ in re aliena, ⁊ pro hoc ſpe-
cialiter inducit.j.ad.l.iul. maieſta.l.quiſquis.§.
filij vero. ⁊.l.ij.j.qn̄ ⁊ quibꝰ quar.pars deb.lib.x.
Certe illa.l. facit ad oppoſitum, ꝙ non poſſit pro
pria authoritate occupare. ad qd̄ facit etiā hec.l.
que dicit ꝙ debet petere in iudicio. ſed rñ d. iſtud
eſt ideo: q2 heres vniuerſalis erat in poſſeſſione
totius hereditatis: vnde non pōt ſibi ius dicere
4 ppria authoritate. ¶ † Quero ergo quo iure, cū
heres vniuerſalis poſſidet, legitimā petat. Odo.
in.l.omnimodo.ſ.eo. qn̄ agit̄ ad ſupplementum, c
tangit duas opi. vel qd̄ intentet̄ cōdictio. ex.l.vel
e ꝙ petitio hereditatis [e] pponat̄. ſed iſte nō eſt ca-
ſus noſter: q2 loquit̄ qn̄ legitima eſt relicta in te- d
ſtamento. videt̄ ergo ꝙ pponat̄ actio ex teſtamē
to. ſatis credo ꝙ poſſet defendi, ꝙ cum veniat ad
legitimā iure inſtitutionis, ꝙ poſſit pponere pe-
titionē hereditatis. Item ꝙ habet beneficiū.l.
5 edicto.j.de edic.diui adri tol. ¶ † Vlterius not.
hic in illo ver. iudiciorum ſtrepitu. quod licet fi- e
lius petat legitimam: tamē debet procedi via or-
dinaria ſm ordinem iudiciorum. quod eſt no. q2 ſi
dicimus ꝙ legitima ſuccedit loco alimentorū, ⁊
f in alimentis [f] procedit̄ de plano die feriata: vt.l.
ij.de fer. tamē ſecus eſt in legitima. quod eſt mēti
tenendum. ¶ Vlterius not. puniri illum qui eſt
contumax vſqꝫ ad ſententiam. videtur ergo qd̄
vſqꝫ ad ſentētiam purgare poſſit contumaciam.
⁊ loquitur hic de penis que per legem imponun-
tur reo. ſed quando imponitur pena petenti: aut
l. loquitur per pluſquam perfectum: vt.l.qui cum
maior.§.accuſaſſe.ff.de bonis liberto. ⁊ expecta-
tur ſententia, verbi gratia: dicit ſtatutum, ſi quis
declinaſſe inueniatur iuriſdictionem communis
ꝙ poſſit impune offendi, modo quidam oppo-
ſuit exceptionē declinatoriam iuriſdictionis: ta f
men ſuper illa nondum fuerat pronunciatum:
certe non poterit impune offendi ſm Bartol. in
l.eum.§.j. de iure patro. per.d.§. accuſaſſe. idem
dicit in.l.ſi libertus. de iure patrona. ꝙ verū. pe-
tit, prolatum ab homine, intelligitur per lit. con-
teſta. ſed prolatum a lege, intelligitur per ſenten
tiam: vt in.l.in ſeruitutem.§.periſſe. de bo.liber.

a ¶ Contēta. Add̄ Imo. in.l.fin.ff.de cōdi. inſti. ⁊ in.l.ti tio centū.§.Titio genero.ff.de.cōdi. ⁊ demon.

b ¶ Quod ſic. vide pau. d̄ ca. in.l.ſi cū dotē.§.ſi pater.ff. ſo.ma. vbi tꝫ ꝙ nō ⁊ nō facit mētionē de Bal. hic. tñ for te veriorē opi. do. Pau. qn̄ dixit re linquo centū p le gitima, vt videat̄ relinquere p quo ta bonorū, deducto ere alieno p.l. papi.§.q̄rta.ff.eo. ſed dos eſt es alie nū, vt per Bar.i.l. ij.§. ſi ſponſa.ff.de priui.cre. ⁊ facit.l. pomponius phila del.ff.fami.herc. ⁊ aut. ſꝫ quāuis.j.de rei vxo.ac. ergo dꝫ itelligi d̄ducta do te. ⁊ ita eſt de mēte Bal. in.l.cū a ma tre.i.xvij.q.j.d̄ rei vē.j fi. Bal. ⁊ ang. i.d.§.ſi pater. ⁊ ibi dixi poſt Paul. ꝫ ipſe nō allegat iſtā rōnem, nec aliquā bonam.

c ¶ Duas. vid̄ bal. in.l.iubemus.j.ad trebel.

d ¶ Pater iſtituit. adde qd̄ idē videt̄ dicere Cy. hic, ⁊ vi de Bar. in.l.ex fa cto. la grāde.ff.de her.inſti.

e ¶ Petitio heredi tatis. adde in.l.nō ē.j.fami.her. ⁊ idē ſimplr̄ videt̄ velle Fio.i.l.j.in fi.ſ.e. ⁊ hic. ⁊ pro hoc fa cit: q2 legitima di citur quota, vt no. Bal.ſ.pxi. ſed qd̄ in ſupplemēto legi time, vide Bal.i.l. ſcimꝰ. in pñn.j.e. ⁊ adde gl. in.l.pa pi.§.ſi cōditiōi. in verſi. excludi. ⁊ ibi plene Ange.ff.eo.

f ¶ Alimētis. vide Bal. in.l.j.j.de fi deicom.

adde quod dixi.ſ.de iur.om.iudic.l.ſin criminali.
Quero qualiter formatur libellus. Reſpond. vt
not.in ſimili.j.vnde vi.l.non ab re.ꝛ.j.loca.l.con-
ductores. ¶ Vltimo not.quod auaritia debet pu-
niri. Item not.quod pena heredis non nocet lega-
tarijs, vel fideicommiſſarijs. Bald.

§. Legis. Hoc dicit. In poſthumo non cadit iuſta cauſa exheredatio-
nis: cum non poſſit eſſe ingratus, nec alieno odio
6 p̄gravari. ¶ † Not. ꝙ dixi in ſummario, ꝙ non
debet aliquis alterius odio p̄gravari. nec debet
filius portare iniquitatem[a] patris. ¶ Item nota
ꝙ ille qui illud qđ videt ignorat, non poteſt delin-
quere[b], nec ingratitudinem committere. adde qđ
dixi.ſ.eodem.l.filius matrem ꝛc.

☞ Querela an tranſmittatur non preparata.
1 Nepos non poteſt rumpere teſtamentum, niſi pa-
2 ter deceſſerit viuo auo.nu.3.4.ꝛ.5.
6 Pater reliquit filio minus legitima portione, et
extraneum heredem inſtituit, poſt aditam heredi-
tatem ab illo extraneo, filius tacuit per quinquen-
nium: an poſt quinquennium poſſit agere ad ſup-
plementum legitime.
7 Clauſula teſtamenti ſi non valet iure teſtamenti,
valeat iure codicillorum, quid operetur.
8 Filia ſi decedat viuo fratre, an filius filie habeat
ius rumpendi mortuo iſto ſuo auunculo ſine libe-
ris.nu.10.
9 Quid ſi iſte maſculus dilapidabat bona, an ſoror
poteſt eum cogere ad cauendum de non alienan-
do bona.

¶ Lex trigeſimaquarta.

Si quis filium. Querela etiam
non preparata tranſmittitur ad libe-
ros: contra quos poterit opponi de in-
gratitudine tranſmittentis, ꝛ de inſtitutione de
eo facta, ꝛ de repudiatione, ꝛ de temporis curſu,
hoc dicit. Bar. ¶ † No. ad euidentiam, quod que-
1 rela non preparata non tranſmittebatur, require-
batur autem ad preparationem habitus, ꝛ actus.
habitus, vt querela eſſet nata. actus, vt eſſent fa-
cta aliqua preparamenta ad mouendum eam: vt
ff.eo.l.quemadmodum, quod ante aditam here-
ditatem per heredem ſcriptum eſſe non poterit:
quia querela non naſcitur ante aditam heredita-
tem: vt infra eodem.l.pen.§.illud. ¶ † Secundo
2 nota ꝙ nepos preteritus non poteſt rumpere te-
ſtamentum per.l.velleiam, niſi quando pater ne-
potis deceſſit viuo auo: tunc enim rumpitur cum
agnoſcitur. Sed ſi pater precedit eum tēpore mor-
tis aui, nepos non agnoſcitur: ergo non rumpit: vt
ff.de iniuſto teſta.l.ſi quis filio exheredato. poſt
principiū.ꝛ.l.gallus.§.nunc de lege.ff.de liber. et
poſthu. ¶ Hoc premiſſo, dicitur hic ꝙ ſi aliquis
fecerit teſtamentū filio exheredato, ꝛ nepote pre-
terito, ꝛ deceſſit primo teſtator, deinde deceſſit ex-
heredatus ante aditam hereditatem per heredem
ſcriptum, ꝙ de iure veteri nepos erat omni auxi-
lio deſtitutus. non enim poterat venire per que-
relam vi tranſmiſſionis: quia querela non prepa-
rata non tranſmittebatur. Item non poterat ve-
nire tanquam preteritus: quia pater precedebat
eum tempore mortis aui, ſed quia hoc videbatur
quodam modo inhumanum, quod nepos omni-
no excluderetur: ſtatuit hic Iuſt. ꝙ querela non
preparata tranſmittatur ad nepotem. hoc tamen
eſt verum, ſi filio ſuperſtiti daretur querela. Se-
cus ſi ei non competeret, vel ratione ingratitudi-
nis, vel ratione relicti: quia tunc non tranſmittit
querelam, ſed ius ſupplementi. vel non compe-
tit querela: quia eam repudiauit. vel non compe-
tit: quia quinquennio tacuit poſt aditam here-
ditatem. In iſtis namque caſibus ideo querela non

tranſmittitur: quia non competit. Concluſiue ergo hec.l.hoc dicit: que-
rela competens, vel competitura, tranſmittitur ad liberos, ſed non com-
petens, vel extincta, tranſmiſſionem non recipit. hoc dicit. ꝛ pro declara-
tione huius.l.ꝛ materie queram de aliquibus. Et ſic in hac.l.procedam
3 querendo. ¶ † Et quero primo. dicitur hic ꝙ querela non preparata trāſ-
mittitur ad nepotem natum, vel ſaltem conceptum tempore mortis aui.
Quero ergo quid ſi non erat natus, vel conceptus tempore mortis aui,
ſed filius mortuo patre accepit vxorem, ꝛ genuit nepotem, nunquid ad
iſtum nepotem fiat tranſmiſſio: ꝛ videtur ꝙ non: quia litera loquitur ſolum in
duobus caſibus.ſ.in nepote nato, vel cōcepto viuo auo. Item iſta lex ve-
nit ad correctionē iuris veteris: ergo non habet locum niſi in caſibus in
ea expreſſis. Preterea in iure veteri eſt expreſſum ꝙ ille qui poſtea con-
cipitur non agnoſcatur auo, nec habet ius rumpēdi: vt.ff. de iniuſt teſta.
l.ſi quis filio exheredato.§.ſed hoc ita.vet.ceterum.ꝛ.ff. de ſuis ꝛ legi.l.
Item pretor.ꝛ hoc tenet gloſſ.al's Guil.poſſet etiam addi quarta ratio:
quia iſta tranſmiſſio fit propter duplicē fauorem.ſ. tranſmittētis, ꝛ eius
in quem fit tranſmiſſio. ſed iſte fauor nō debetur ei qui nō erat in rerum
natura tempore mortis aui: quia nihil attinet auo: ergo in eum non fit
c tranſmiſſio. Contrarium determinant[c] doct. quia aut iſte vult venire ex
perſona ſua: ꝛ non poteſt, vt in.l.ſ.alleg. aut vult venire iure tranſmiſſio-
nis: ꝛ tunc poteſt: quia non nititur ex perſona ſua, ſed ex perſona trāſmit-
tentis, ſicut dicimus in.l.j.ſ.de his qui ante apert.tab. quia tranſmiſſio
fit a liberis in liberos quandocunque cōceptos, ꝛ in hac opin. erat Franc.
accur. ꝛ ita tenet Cy. ꝛ dicit ꝙ ille ti.de his qui ante aper.ta. habeat lo-
cū in liberis etiā poſtea conceptis: vt in eos fiat tranſmiſſio: ꝛ dicit ſe ita
de facto obtinuiſſe, introducto tamē optimo teſte Dy. de mugel. q hoc
no.in.l.gallus. circa finē ſue diſtinctionis; qđ verum credo. ꝛ eſt bene no.
4 ¶ † Secundo quero. dicitur hic ꝙ iſte nepos iure tranſmiſſionis voca-
tur ad querelam, niſi obſtet ei alterum de quatuor, vel patris ingratitu-
do, vel relictum, vel repudiatio, vel ſilentium quinquennale. modo queri-
tur, nunquid in iſtis quatuor caſibus nepos poſſit agere querela ex ſua
perſona, licet non pōt agere vi tranſmiſſionis: ꝛ videtur ꝙ iſte nepos age-
re non poſſit. nam aut dicimus ꝙ agat per hāc legem, ꝙ eſt falſum: quia
non agit in caſibus hic exceptis. aut nos dicimus quod agat de iure vete-
ri. ꝛ iſtud videtur expreſſe cōtra tex. vbi dicit omne adiutoriū nepoti dere-
liquit. nam ſi poſſet agi de iure veteri, non eſſet neceſſariū nepoti ius tranſ-
miſſionis. ar.j.vnde li.l.qui ſe patris.ꝛ.ff.de ſucceſ.edi.l.j.§.ſi videndū.
Preterea in iure rumpendi traditur regula, ꝙ ille non pōt rumpere ex
ſua perſona, quem alius precedit tēpore mortis teſtatoris: vt.ff.de iniu-
ſto teſta.l.ſi quis filio exheredato. in princ. vbi text. aperte dicit ꝙ nepos
quem pater precedit tempore mortis, non habet ius rūpendi. Preterea
iſte nepos eſt preteritus, ſed preterito a linea paterna non datur querela.
ſi quod enim ius daretur preterito: eſſet ius dicendi nullum, vel contra-
5 ta.l.j.in prin.ff.de cōtrata. ¶ † Conſtat autē qđ ius dicendi nullum nec
cōtrata cōpetit: vt.d.l.ſi quis filio. ergo nullum remedium competit ad
huius teſtamenti impugnationem. hanc opi. videtur gl. tenere hic.ꝛ.ff.de
li.ꝛ poſthu.l.ſi quis poſthumus.§.ſi filio. hoc etiā innuit gl.ff.de iniuſto
teſta.l.poſthumorum. ita etiam tenet hic Gui.de cu. ꝛ idem ſentit etiam
hic Iac.but.in lec. ꝛ reſpondet ad.l.ſi is qui.ff.eo. qđ illa intelligebat in
nepote exheredato, nō in preterito, cui datur querela, propter iniuriā ex-
heredationis, ſm Iac.bu. in cōtrarium videtur expreſſum: quia quoties plu-
res ſunt quibus ordine ſucceſſiuo defertur querela. Primo excluſa re-
pudiatione, tempore, vel ſententia ſequens, licet preteritus habet quere-
lam ex edicto ſucceſſorio, iſte eſt tex.ff.eo.l.pater filium. prout verbū que-
relam, ſtat ibi proprie. Item eſt tex.in.d.l.ſi is qui. que indiſtincte loqui-
tur. ꝛ ſi tu dicis, quō preterito datur querela: Rñ. quia ſua preteritio ha-
betur pro exheredatione. nā vt dicit Bart.in.l.in ſuis.de liber.ꝛ poſthu.
omnis preteritio eius in quē dominiū nō cōtinuatur, habetur pro exhere-
datione: ſed quia pater precedit, nō cōtinuatur dominiū in nepotem: ergo
ſilentium habeatur pro exheredatione. iſta eſt ratio Bar. que ratio non
d eſt vera[d]: quia in emancipato non continuatur dominium: cū non ſit ſuus:
tamē preteritio emancipati non habetur pro exheredatione, cū habeat cō-
tra tab. Preterea ſi iſtud ſilentiū haberetur pro exheredatione: tunc talis
e exheredatio non haberet cauſam reddendi[e] teſtamentū nullum hodie.
vt in auth. vt cū de ap. cogno.§.aliud quoque capitulum. ꝛ tamē hoc eſt fal-
ſum: quia eſt contra tex.d.l.ſi quis filio exheredato. in prin. quid dicēdum:
do. Dy. tenet opi. But.in.d.l.pater filium, ꝙ iſte nepos habeat ex ſucceſ-
ſorio edicto querelam: nec ob. ei patris demeritum: vt.ff.de cōtrata.l.iij.
§.ſi emancipatus. ita no. Dy.in.c.non debet alteri.de reg.iur.in.vj.ꝛ idē
tenet Azo in ſumma huius tit. non ob.l.noſtra, que in quatuor caſibus
excludit nepotem: quia verum eſt, ſi nepos vult venire ex perſona patris ſui,
ſed ſi vult venire ex propria perſona ex edicto ſucceſſorio: tūc pōt, ſm Dy.
niſi forte in illo caſu vbi patri eius fuit aliquid relictum. nam cum tunc
teſtator ſit teſtatus rite ꝛ recte, teſtamentū nō ſubiacet querele, ſed debet
agi ad ſupplementū. ꝛ in hac opin. reſideo. non ob.l.ſi quis filio: quia loqui-
tur quādo nepos vult venire ex cauſa preteritionis, nā tunc attenditur
ſtatus nepotis tempore mortis aui, ſed hic loquitur quando venit per
querelam, vbi habet locum ſucceſſorium edictū. ꝛ ſic non obſt. ꝛ iſte paſ-
6 ſus eſt de apicibus iur. ¶ † Tertio querit. pater filio relinquit minus le-
gitima portione, ꝛ in alio inſtituit heredem extraneum poſt aditam he-
reditatem

a ¶ Iniquitatē. vide per Immo.l.l.ſi filio preterito.ff.de iniuſto rup.ꝛ irri. teſta.

b ¶ Delinquere. Limita in pupillo pximo pubertati, et ſic doli capace. qui poterit exheredari: vt no. Bar. in.l.§.verſic. quero an iſtud qđ dicitur.ff.de re iudi.

c ¶ Determinant. adde ad tit. de his qui ante aper.tab. ꝛ ibi vide Bal.

d ¶ Non eſt vera: quia Bart.in.d.l.pater filium videtur ad hoc rñdere, ꝙ ius pretoriū in emancipa. prouidit ꝙ eodē modo emācipatus habeat ſta. prout ſuus de iure dicendi nullum. ꝛ adde Bald. ꝛ doc.in.l.ſi quis poſthumos.§.j.ff.de li.ꝛ poſth.

e ¶ Reddēdi. adde ꝙ in preteritiōe talis q de neceſſitate nō debeat inſtitui, non requirit cauſa per Bal.in repe.d.l.pater filium.ff.de lib.ꝛ poſthu.ꝛ in.l.poſthumorū.ſi.ff.de iniu.rup.ꝛ irr.te. ꝛ idē ſi teſtator exheredauit filium ſuū: ꝛ etiā exheredauit, vel preterijt patrē, cū eius preteritio habeat pro exheredatione: vt in.d.l.pater filium ꝛ ibi Bart. ſi mortuo teſtatore filius in iudicio a querela per ſentētiā fuerit excluſus, ꝑpter qđ apta fuit via q̄relandi patri, q ꝑ mortis nō tenebat primū locū, ꝑpter filios teſtōris: nec potuit dicere teſtamentum nullū, ſed habebat neceſſe intentare querelā: vt in.d.l.pater filiū. tanquam legitime exheredat[9], quāuis in ſua preteritione vel exheredatione non fuerit expreſſa cauſa.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

reditatem ab illo extraneo filius tacuit per quinquennium, ꝙ non egit
ad ſupplemētum. vult poſtea agere. queritur nunquid poſſit. Bart. ex-
pediuit ſe de iſta queſtione in duobus verbis, ⁊ dixit ꝙ cōtra in agendi
a ad ſupplementum preſcribebatur quinquēnio[a], ⁊ dixit ꝙ erat caſus hu-
ius. l. nam cum ſuperius dixit de ſupplemēto, vel querela tranſmitten-
dis: ſubdit, niſi quinquēnio tacuit poſt aditā hereditatē. Preterea dicit
ipſe: iſtud ius agendi ad ſupplementū ſuccedit in locū querele: ergo eo-
dem tempore debet excludi, ſicut actiones in factum: que ſuccedūt loco
interdictorum, excluduntur eodē tempore quo excludebant interdicta
vt. l. j. ff. de glā. legē. cōiuncto. §. fi. inſti. de interdi. ſm hāc opi. quero: qd
ſi ius iſtius ſupplementi cōpeteret monaſterio ex perſona monachi: ꝗ̄ ſī.
idem: q2 ratione monaſterij preſcriptio ſua natura currēs non mutat na-
turam, vt in redhibitoria, ⁊ quāto minoris. nemo enim dixerit eas cōpe-
tere monaſterio vſq3 ad. lx. an. ſed tantū ſex mēſibus, vel anno, ſm ipſarū
naturam: q2 hoc eſt tēpus ſpecialiter reis appropriatū: ⁊ ideo aut. quas
actiones. C. de ſacroſan. eccle. non prorogat in eccleſiam longi vel longiſ-
ſimi temporis preſcrip. vt patet ibi. ſed opi. Bart. mihi nō placuit. ⁊ pri-
mo repello tex. q2 tex. venit exceptiue ad tranſmiſſionem querele, nō ad
traſmiſſionem ſupplementi, vnde iſte vltimus ver. ponit exceptionē ab
eo quod dixit de querela in verſi. Iubemus. ⁊ dixi in caſibus poſitione.
⁊ ita intelligit Odof. ¶ Secūdo repello rationē Bar. ipſe dicit qd ius
agendi ad ſupplementum ſubrogatur loco querele. imo eſt falſum: quia
eſt introductū odio querele ad eā ſubmouendū, merito non ſapit eandem
naturam, ſed contrariā: vt. C. eo. l. omnimodo. nec tollit eadem tempora
preſcriptione: q2 ius agendi ad ſupplementū eſt fauorabile, ſed querela
eſt odioſa. preterea hoc pbo: q2 ſuppletio fit ipſo iure per legē vnde actio
ad ſpplementū preſupponit ius iam in eſſe queſitū, ⁊ venit ad executio-
nem iuris queſiti: vt. j. e. l. ſcimus. in prin. ¶ Secūda: q2 ſupplementum
petitur ſm glo. per condictionem ex. l. ſed cōdictio ex. l. eſt perpetua: vt
l. ij. de conſti. pe. ¶ Tertio: q2 ſm alios legitima petitur petitione here-
ditatis: vt dixi. C. l. pxi. ſed petitio hereditatis nunquā tollit quinquen-
nio: vt. j. de peti. heredi. l. hereditatis petitionem. ergo finaliter cōcludē-
do ius agendi ad ſupplementū non tollitur preſcriptione quinquēnali:
⁊ ita teneo: ita tamē qd aduertatis: q2 dicā hoc ſero altiſſimo intellectu.
7 ¶† Extra queritur de tali qōne de facto. ſtatuto ciuitatis Peruſij ca-
uetur ꝙ filia a patre dotata nō ſuccedat quādiu extat filius, modo pater
qui dotauerat filiam fecit teſtamentū, in quo teſtamento filiā preterijt.
filium vniuerſalem heredē inſtituit inſerta clauſula ꝙ ſi nō valet, vel nō
valebit iure teſtamēti, valeat iure codicillorū. tandem iſte filius deceſſit
ſine filijs, nūc iſta filia femina ſuperuiuēs, vult dicere teſtamentū patris
nullum, ex qd fuit preterita a patre. Queritur, nunquid iſta clauſula co-
dicillaris habeat aliqd operari. In hac qōne cōſuluit Ray. de forli. ⁊ di-
cit ꝙ non poterat dicere teſtm̄ nullum: q2 licet eſſet preterita: tn̄ poterat
preteriri iure: q2 frater eam precedebat tēpore mortis teſtatoris. ⁊ dixit
ipſe ꝙ de hoc erat caſus in. d. l. ſi quis filio exheredato. in prin. ⁊ in. l. gal-
lus. per totā. l. Preterea nō eſt dubiū ꝙ filius maſculus donec vixit fuit
heres in ſolidū ex teſtamento: ergo teſtamentū valuit. Si igitur teſtamē-
tum ſumpſit effectum, impoſſibile eſt ꝙ poſtea dicat nullum, qd ſic pro-
bo: q2 ſi poſſibile eſſet dici nullum: interim non poſſet adiri hereditas de
iure ciuili, ſ3 ſolūmodo bonorū poſſeſſio ſm tabu. peti. vt. ff. ad carbo. l. ſi
impubes. §. queſitū. preſuppoſito ergo ꝙ ex dicto teſtamēto potuerit he-
reditas adiri de iure ciuili: de neceſſitate ſequit ꝙ dictū teſtamentū nō
poſſet dici nullū. quo ergo iure vocabit filia: per ius dicendū nullū non.
item nec per querelam inofficioſi: quia non fuit exheredita. item q2 ha-
bet dotē a patre: ⁊ ſic magis deberet agere ad ſupplementū. Iſta vltima
ratio nō procedit: q2 cū nihil habeat titulo inſtitutiōis: nō habet hodie
locum actio ad ſupplementū, ſed ius rumpendi: vt in. §. aliud quoq3 ca-
pitulū. Item q2 iſta filia non poſſet rumpere niſi per viā querele, facit. ff.
eo. l. pater filium. Preterea ad idē filius ſemel fuit heres ex teſtamēto:
ergo cū hic nomē heredis intelligat in perpetuū: non pōt deſinere: vt. ff.
de mino. l. ⁊ ſi ſine. §. ſed quod papinianus. ſed ad iſtā rationē poteſt rñ-
deri: quia lex pōt hoc facere, ꝙ ille qui eſt heres, deſinat omnino eſſe he-
res: vt. ff. de vulg. ſubſti. l. in ſubſti. filij. Bar. hanc queſtionē mouet in. l.
vlti. ff. ad tert. ⁊ ibi determinat ꝙ aut ſtatutum dicit ꝙ filia non ſucce-
dat exiſtēte maſculo: tūc intelligit tēpore mortis patris: vt. l. ſi quis filio.
aut ſtatutū dicit ꝙ filia nō ſuccedat quādiu ſuperuixerit maſculus: tūc
ius filie nō aufert, ſ3 differtur in tēpus incertū. dicit em̄ ꝙ interim teſtm̄
eſt in pendēti: ⁊ ꝙ mortuo fratre ſine filijs, iſta poteſt dicere teſtamentū
nullum. ⁊ tunc retro apparet fuiſſe nullum teſtm̄. ⁊ ideo operat clauſula
codicillaris ſm eū, ſed ſi illa opi. eſt vera, ſequit abſurdū, ꝙ maſculus in-
terim nō ſit heres de iure ciuili, nec pōt actiones hereditarias mouere,
vel ſuſcipere vt heres, qd eſt abſurdū, ⁊ contra mentē ſtatuti. ⁊ ideo dico
ꝙ filius interim eſt heres, etiā de iure ciuili, ⁊ qd eo mortuo ſine filijs, re-
ſtituit filie ius dicēdi nullū, ꝙ ꝓpter maſculū nō habebat, ſic ergo iſtud
teſtm̄ eſt in caſu rupture. demū mortuo maſculo, vnde clauſula codicilla-
ris nihil operat: q2 prius eſt mortuus maſculus ꝗ̄ exiſtat cōditio illius
clauſule, vnde maſculus fideicō. importatū per clauſulā pendēte cōditio-
ne decedens, non potuit trāſmittere, vt. l. j. de his qui ante aper. tab. ⁊ in
hac opi. erat recolende memorie dominus meus dominus Franciſcus
de pluis, qui dicebat ꝙ iſta filia erat heres anomala, in qua nō ſerua-
bantur regule iuris ciuilis, ſed ſimplex forma ſta-
tuti. ⁊ alleg. gl. ſingularē que eſt inſti. de eo cui bo-
na addicuntur liber. cauſa. in fi. Opinionem do-
mini Raynal. tenuit collegium ſeneñ. Sed opi-
nionem domini Franciſci, tenuit collegium flore-
8 tinum. ¶† Quero, retēto ſtatuto predicto, quid
ſi filia decedat viuo fratre, nunquid filius filie ha-
beat ius rumpendi mortuo iſto auunculo ſine li-
beris: Reſpond. Bar. aut iſte nepos vult venire
b ex perſona matris: ⁊ nō poteſt. aut vult venire[b] ex a
perſona propria: ⁊ poteſt. facit pro determinatio-
ne iſtius qd dictum eſt. C. in prima queſtione, ſed
hoc nō videtur verum: q2 in iſto ſtatuto cōſideran-
da eſt duplex virtus, ſcilicet virtus ſolius maſcu-
li incluſiua, ⁊ in hoc ſtatutum diſponit pure. Se-
cunda virtus iſtius acquiſitionis tacite reſoluti-
ua, ſcilicet poſtꝗ̄ maſculus non erit. ⁊ in iſta ſecū-
da virtute ſtatutum habet in ſe cōditionem, que
reſpicit filiam. ſi ergo iſta conditio deficit in filia,
remanet caput incluſiuum filij maſculi liberum
⁊ purum. ergo non videtur ꝙ nepos. i. filius filie
admittatur ad rumpendum. inuenit enim auun-
culo ius perfecte ⁊ inexpugnabiliter queſitum,
id eſt mortua matre, que ex beneficio ſtatuti po-
terat admitti. ⁊ ſimilia verba de duplici virtute
ponit idem Barto. ſm Ric. malum. ff. ad tertul. b
9 l. ij. §. videndum. ¶† Tertio[c] querit. iſte maſcu-
c lus dilapidat bona, nunquid ſoror pōt eum coge-
re ad cauendum de nō alienando, nec diſſipando
bona: dicit Bart. cogitabis, ego dico ꝙ pōt co-
gi, ſi incipit dilapidare, vel eſt ſuſpectus. ff. ad tre-
bel. l. Imperator. ⁊ ff. qui ſatiſ. cog. l. iter omnes.
10 ¶† Quarto quero de tali queſtione, ſtatuto ca-
uetur ꝙ femina non ſuccedat extantibus maſcu-
lis, alio ſtatuto cauet ꝙ ſoror non ſuccedat fratri
extātibus maſculis etiā cōſanguineis fratribus c
tantūmodo. decedit vnus frater relicto fratre ex
patre tantū, ⁊ relictis matre ⁊ ſorore, vtroq3 pa-
d rente. querit[d] nunquid ſoror pōt ſuccedere. Et vt
qō precedat, intelligas ꝙ ſit talis frater qui ſit ca- d
pax, nā ſi eſſet nō capax: vt frater minor, nō exclu-
deret ſororē, vt. l. j. §. ſi pater. de coniun. cum eman.
lib. Et videt dicendū ꝙ frater excludat ſororē: ⁊
per ꝯſequēs matri totū accreſcat: vt ordo ſit iſte:
mater excludit fratrē ex altero tm̄ parente, ꝯiun-
ctum. Item frater excludit ſororē: ergo ſola ma-
ter eſt illa que non inuenit excluſa: ergo illa ſola
ſuccedit: vt in aut. de nup. §. ingratitudinē. colla.
iiij. In ꝯtrium videt. iſte frater non pōt ſuccedere
propter matrē defuncti: ergo non pōt excludere
ſororē. nam vt dicit tex. ad quid bonū eſt ei face-
re nihil habituro: vt. ff. de cotrata. l. poſt mortem
§. liberi. q. d. non eſt ei in hoc fauendū. Preterea
ſoror iſta in parte vincit matrem: q2 facit ſibi par-
tem per cōcurſum, vt in aut. defuncto. j. ad tertu.
mater aūt vincit fratrē ex altero latere tantū: tūc
arguo ſic: ſi vinco vincētē te: multo fortius vinco
te, ⁊ ſic excludo te: vt. ff. ad tertu. l. ij. §. ſi ſit agna-
tus. ⁊. l. equiſſimū. iſta queſtio habet dubitatio-
nem, nunquid ſtatutū ſic diſponendo, ius ſororis
transferat in fratrē. nā tunc frater admitteretur
equaliter cum matre. ⁊ quod iſte frater ſucce-
dat in ius ſororis, facit: quia contemplatione
ipſius fratris factum eſt ſtatutum: vt. l. fidei-
commiſſa. §. interdum de legatis. iij. iſtam que-
ſtionem mouet Bartol. in. l. ij. de contratabu. in
qua finaliter ſic dico. aut lex excludit aliquem ex-
cludentem defenſionem deferendo, aut excluſo
ſimpliciter obſtando. Primo caſu, aut extat ca-
ſus a ſtatuto prouiſus, in quo ſucceſſio deferatur
vt in themate prelibato, ſi ponas matrem repu-
diare: vel in rerum natura non eſſe: tunc exclu-
denti defertur integra ſucceſſio: vt in. l. vlti. C.
de predi. cur. libro. x. vbi exiſtente fratre ⁊ ſorore,
ſoror pro nihilo reputatur. Aut non exiſtat ca-
ſus prouiſus a ſtatuto, in quo excludenti ſuc-
ceſſio deferatur, ſicut eſt in themate propoſi-
to: quia quando mater extat, ſtatutum non
diſponit: tunc tanquam in caſu non prouiſo ſta-
bo iuri communi: vt. l. ſi cum dotem. in princ. ſol.

a Preſcribatur quinquēnio. tū dic ꝙ hec. q. gñat iter doc. tā antiqs quā mod. magnū du-biū. de q̄ vide oino Frā. de cre. fin. ſuo cxxviij. inci. antiqū eſt qō inter Bar. ⁊ Bal. ⁊ ibi in apo. vbi cōcor. doc. va-rij. dixi in apo. ad bar. coſ. mihi. xiij. incip. an ius agen-di. ⁊ ibi cōcor. opi. contractus.

b ¶ Vult venire. ad de qd ita pbatur hic, dū dicit ꝯſide-rari de mente pris qd nō eſſet ibi ne-pos q per ſucceſſo-riū edictū veniret ex pſona ſua. l. iij. §. ſi emācipat'. ff. de contrarab.

c ¶ Tertio. Bar. re-liquit cogitādū in l. ſi. ff. ad tertul. in vlti. col.

d ¶ Et adde quid ſi filia pmi matrimo-nij fratrem habēs vtrinq3 cōiunctū, ⁊ fratres ex altero mrimonio, ſilio ex ſcdo mrimonio in vniuerſum herede inſtituto, fratre au-tem vtrinq3 cōiun-cto in. xx. tm̄ prete-rita ſit, an poſſit tā-quā pterita in fa-uorē fratris vtrin-q3 cōiūctis pſ iſte ſtamētum rūpere, vide hūnc. j. in. l. maximū vitiū3. q. vlti. de lib. preteri-tis. Phi. Deo.

a ℭ Conceſſio teſtā di ꝛc. vtrū habeat locū in di pẽſatiõe in iſta .l. dic qđ ſic ſm Bal. l. l. ſi. ff. de conſt. prin. vtrū habeat locū in beneficio: q2 loquit̃ in priuilegio. Bal. ibidē dicit ꝙ nõ: q2 beneficium nõ eſt ꝯ ius cõe. And. Barba.

b ℭ Noua cõceſſio. Adde Bal. in. l. f. de teſta mili.

c ℭ Rñdeo ꝙ ius ꝛc. no. illam. l. decurionibus. q2 de ea multis locis, q̃ numeraui in prohe. cle. in gloſſ. de cetero vid ibi omnino. And. Barb.

d ℭ Solu. ibi cõceſſio ꝛc. Adde qđ in ſimili dicit Bal. in l. ſi nõdū. C. de fur. ꝛ. l. ſi. C. de ſuc. edi. ꝛ que ibi notaui, et do. pe. in. c. j. de cõſti. in. j. q. ad ſi. in repeti. And. Barb.

e ℭ Papa. ſentit bal. hic, ꝛ i ai. t. niſi rogati. j. ad trebel. ꝙ valeat talis conceſſio ꝯtrium videt̃ tenere Abb. ſic. in c. cū eſſes, in rep. extra de teſta.

f ℭ Supplementū. ꝯ caſum huiꝰ. ſ. dixit Ja. bu. vt refert Bal. in. l. pactū. in vj. opp. j. de colla. ꝛ ibi vide.

g ℭ Statutum vide Ro: in. l. j. j. vnde vir ꝛ vxor.

g ℭ Sed qđ ſi dicit ſtatutū. pro hoc dicto vide Ange. in ſua cõſi. ꝛ in. l. i. ſ. fuit queſituꝫ. ff. ad treb. et ibi Joã. de imo. tꝫ. q̃ vide: q2 cõſulo ꝯ bal. ꝛ ang vide Lud. ro. in. l. pactum. de colla. ꝛ ibi Bal. in. xvij. q. And. Barb.

h ℭ Moritur: vide in aut. ſacramēta. ſ. ſi aduer. ven.

i ℭ Religt. adđ. in ſiñ qõne Bal. ideꝫ tenentem in. l. hac edictali. ſ. quā obſeruationem. j. de ſec. nupt. ꝛ adde Bar. in. l. papinianꝰ. ſ. ſi cõditioni. ff. eo. in fi. ꝛ Bal. i l. de his. ff. de trāſ.

k ℭ Contentā. adđ

matri. Secundo vero caſu principali, quādo ſtatutum ꝑdit excluſo ſimpliciter obſtando: tunc non eſt curandum an excludens admittat̃ necne: q2 ſit excluſio tanꝙ ex quadam conditione. j. de natura libe. aut. licet. ℭ Ex predictis concludendo ſequitur qđ dicta ſoror ꝛ mater viriliter ſuccedunt, ꝛ qđ frater in excluſione ſororis nihil operatur: q2 mater ei obſtat ꝛ adde in dicto brochardo ſi vnico te ꝛc. quod no. j. de pigno. l. vſucapio. vbi vult qđ regula illa eſt vera ꝛ in fallibilis, quādo vincens ſuccedit in ius victi ſucceſſione, vel alio modo. que verba fuerunt Bart. in. d. l. j. ſed nõ allegat illam gl. que ponit iſtam rationem.

1 ☞ Conceſſio teſtandi libere intelligitur legitime ꝛ iuris ſolennitate ſeruata.
2 Statutum diſponit quod filius debet habere dimidiam pro legitima. ſi Imperator cõcedit liberam teſtandi facultatem, quod iuri.

ℭ Lex trigeſimaquinta.

I quando. ℭ † Conceſſio teſtādi [a] libere intelligitur legitime ꝛ iuris ſolennitate ſeruata. h. d. ℭ No. qđ adiectio libere in teſtandi cõceſſione nihil operat̃ ergo idē importat ſi ꝑnceps ĩteſtabili ꝯcedat poſſe teſtari libere ꝛ ꝑ hoc dico ꝙ ſi vſurarius manifeſtus faciens mētionem qualiter eſt vſurarius, impetrat a papa qđ poſſit libere teſtari qđ tñ nõ poterit teſtari, niſi ꝓſtita ſatiſdatione de qua in. c. quāꝗ. đ vſuris. lib. vj. ℭ Secũdo no. qđ generalia verba reſcriptorū reſtringunt̃ ad ius cõmune. ℭ Tertio not. qđ princeps ſub verbis generalibus non intelligit̃ velle cõcedere illud qđ eſt iniquum, vel abſurdum, vnde licet concedat alicui quod libere poſſit teſtari: tñ non poteſt filium preterire vel exheredare ſine cauſa. Item iſte non poteſt puberi ſubſtituere directo: vt. ff. de vulg. ſubſti. l. ex facto. in prin. ꝛ in fi. facit ad prin. iſtud in rõne ſui. ff. mand. l. creditor. ſ. Lucius. ff. que in frau. cre. l. ſi pater. ℭ Oppo. contra iſtam. l. nam habemus quod priuilegium principis debet aliquid operari: vt. l. j. ff. ad munici. Item verba debent aliquid operari vt. ff. de leg. j. l. ſi quādo. Item beneficia principuꝫ ſunt latiſſime interpretanda: vt. ff. de conſti. prin. l. beneficiū. ſed hic videtur ꝙ nihil operat̃ priuilegiū. ergo male loquitur litera. Sol dicit gl. qđ iſta lex debet intelligi quando priuilegiū erat conceſſum inteſtabili tunc priuilegium ſatis operatur, quod facit eū teſtabilē. Si autem eſſet conceſſum teſtabili: tũc debet intelligi quod non teneatur ad legum obſeruantiam: vt. j. de teſta. l. ſi non ſpeciali. Pro hoc facit theorica Ja. de are. quam ponit in. l. j. ſ. Item nũtiatio. de nõ ui ope. nũtiatio. nam aut eſt noua conceſſio [b], aut eſt iam conceſſi ꝓrogatio. Primo caſu reſtringitur: vt ad ius commune redigatur Secũdo caſu non reſtringitur. ita dicit Ja. de are. quod probatur in. l. j. ff. de mili. teſta. tu dic qđ aut loquimur an poſſit omitti ſolennitas, que ſine alterius iniuria poteſt omitti: ꝛ tunc dic vt in glo. ꝛ Jaco. de aret. aut conceſſio fit in habili: ꝛ non poteſt omitti. aut fit habili: ꝛ poteſt omitti vt. d. l. ſi non ſpeciali. ꝛ. l. fin. j. de teſt. exemplum in olennitate numeri teſtium. aut eſt talis ſolennitas, que non poteſt omitti ſine iniuria alterius: vt ſolennitas inſtitutionis ſui heredis, ꝛ iſta nunquam poteſt omitti. vnde pretextu illius priuilegij non poteſt ſuus ꝑteriri vel ſine cā exheredari. ꝛ iſte eſt ꝓpꝛiꝰ caſus iſtius priuilegij ꝛ relagēdo legē noſtrā ſcđm ſubiectā materiā ad hoc. j. de emanci. li. l. nec auꝰ. ꝛ. l. ij. ſ. ſi qs a ꝑncipe. ff. ne qđ in loco publico. ꝛ extra đ auſ. ꝛ vſu pal. c. ex tuarum. ꝛ ita tꝫ hic Cyn. in addi.
2 ℭ † Sed hic quero qđ ſi per formam ſtatuti filius nomine legitime, debet habere dimidiam, vel vxor de bonis viri debet habere dimidiam. nam valet iſtud ſtatutum et conſuetudo: vt eſt text. no. extra, de teſtamē. c. Raynuntiꝰ. Nũquid

ſi Imperator concedit liberam ſit teſtamenti factionē, intelligitur iſtis reductus ad ius commune, an teneatur obſeruare ius municipale: Reſpon.
c ꝙ ius [c] municipale eſt obſeruāduꝫ: vt in. c. j. de conſti. lib. vj. facit qđ no. in. l. decurionibus. C. de ſilentia. lib. xij. ℭ Secundo opp. ꝛ videtur ꝙ videatur omiſſa ſolẽnitas: vt. ff. de iniuſt. teſta. l. ſi quis filio exheredato. ſ. ſed ꝛ ſi quis. Sol. ibi erat facta conceſſio ſub nomine priuilegiato vnde intelligitur ſecundum conditionem perſone, ſed hic erat facta ſimpliciter ſm Ja. butr. ꝛ glo. ſentit vel ibi non eſt conceſſio de nouo ſed eſt reſeruatio iuris conceſſi: que reſeruatio iuris iam cõceſſi intelligitur ſecũdum ius quod prius erat: vt. ff. de leg. iij. l. ſi quis in princip. teſta. ſ. miles. ℭ Tertio opp. ꝙ etiam ſi teſtabili concedatur libera teſtamenti fa-
d ctio, nil operatet: vt. ff. de bo. lib. l. Pau. ſ. patroni. Sol. ibi ꝯceſſio [d] fuit facta a priuato, qui non poteſt facere ne leges habeant locum in teſtamento alterius: vt. ff. de teſta. l. teſtamenti. ſed hic loquitur in principe, qui poteſt hoc facere. ꝛ contra iura diſponere: vnde non ob. ℭ Ex ꝛ. l.
e iſta habetis ꝙ ſi papa [e] conceſſit monaho quod poſſit teſtari de bonis paternis, ſicut plerunꝗ facit, qualiter debet intelligi iſta cõceſſio. puto tamen ꝙ verbum prolatum a papa intelligatur ſecundum ius canonicum, ꝛ non ſecundum ius ciuile: vt extra de teſta. c. cū eſſes. ꝛ. c. relatum. Item habes ſimiliter ꝙ ſi Imperator concedit alicui ꝙ poſſit inſtituere filium ſuum ſpurium, qualiter hoc intelligatur: quia intelligitur ſeruata teſtamentorum ſolennitate, vnde requiruntur. vij. teſtes: quia ſpurius loco proꝛſus extranei eſt, cum ſit omnino incognitus, imo prohibitus a iure communi vnde non habet in eo locum. l. ſi. j. fami. herciſ. ſed habet in eo locum principium huius. l. quod tene menti, ꝛ vide. l. ſi is qui. de vulga. ſubſtitu.

1 ☞ Filius ſi renuntiauit patri cum iuramento, an valeat.
2 Filius ſi renuntiauit cum iuramento, an heres eius poſſit agere ad ſupplementum.

ſ. Illud etiam. Per pactum habitum inter patrem et filium non poteſt tolli filio ius agēdi ad ſupplementum legitime ſecus ſi hoc fiat cum herede eius poſt mortē defuncti. hoc dicit no. ℭ Iſto. ꝙ viuo patre, filio non debetur legitima nec
f ſupplementum [f] legitime quod apparet: quia viuo patre non pot legitime renuntiare: vt hic. nā ſi deberetur poſſet renuntiare iuri preſenti iurta no. in. l. j. ꝯ. de pact. de hoc dic vt dixi. ꝯ. de ſac. ſan. ecc. aut. ſi qua mu.
ℭ † Quero quid ſi filius renuntiauit cum iuramento. Rñ. ꝙ non poteſt
g venire cõtra: vt in. c. ij. de pac. lib. vj. Sꝫ ſi quid dicit ſtatutuꝫ [g] ꝙ filius non poſſit contrahere, vel renuntiare ſine licentia, vel ſine cõſenſu patris nunquid pater poterit dare licentiā ꝙ renuntiet ſibi patri: dicit Bart. ꝙ non in. l. j. ff. de auc̄ho. tuto. per glo. ibi poſitam. mihi videtur ꝙ ſatiſfactum ſit ſtatuto quia ſtatutum no requirit authoritatem, ſed ſimpliciter licentiaꝫ ſeu voluntatem, que in re propria interuenire poteſt. eſt eñ differentia inter authoritatem ꝛ conſenſum: vt no. Inn. in. c. dudum. de
2 rebus ecc. nõ alie. ℭ † Quero hic ſi iſte qui iurauit moritur [h] nunquid
h heres eius poteſt agere ad ſupplementum. videtur ꝙ ſic: q2 iuramentū finitur morte iurantis: vt no. Inno. extra de iureiur. c. veritatis contrarium credo: q2 non finitur effectus introductus per iuramentū. nam propter iſtud iuramentū valuit renuntiatio, vnde quod a prin. valuit, ex ſuperuenienti caſu nõ debet retractari: vt. l. patre furioſo, de his qui ſunt ſui vel alieni iuris. ꝛ. ff. de ver. ob. l. extitimo, cum ſua materia brocardica
ℭ Vlterius glo. opponit de. l. j. ꝯ. ſi parens. ſi a pa. quis fue. manu. vbi pater poteſt renuntiare ſucceſſioni filij. So. illud ideo quia illa ſucceſſio deferebatur quaſi per pactum: quia contracta fiducia pater emācipauerat. ſecus vbi ſucceſſio deferretur mere ex diſpoſitione legali. Item ille ſ. eſt correctus hodie ſecundum gloſſ. ꝛ alios: quia pater vt pater, non ratione contracte fiducie ſuccedit ꝛ. facit ad predicta. ff. de actio. empt. l. ſi quis ſeruum.

1 ☞ Pater relinquit filie decem pro legitima, ꝛ iuſſit eam eſſe cõtentā filia acceptauit ꝛ facit quitantiam fratri, an poſſit agere ad ſupplementum legitime.
2 Filius ſi dixit patri quod nolebat inſtitui heres, an rumpatur teſtamentum ſi non inſtituatur.

ſ. Et generaliter. Qui accepit ſimpliciter quod eſt ſibi donatum vel relictum pro legitima, non perdit ius agendi ad ſupplementum ſecus ſi interceſſerit renuntiatio ſpecialis agendi ad ſupplementum hoc dicit ꝛ iſtum. ſ. allegat glo. ff. de tranſ. de his. quod ſi pater aſſignat ſorori aliquā partem, de qua illa dicat ſe contentā, ꝛ ꝓmittit plus non petere: qđ nihilominꝰ põt petere ſupplementū legitime niſi expreſſe fuerit actū ꝙ tale ſuplemen-
i tum non poſſit petere ſm Guil. ℭ † Quero. pater reliquit filie in teſtamēto. x, ꝛ iuſſit eā eſſe contentā [k] ita ꝙ in bonis ſuis non poſſit plꝰ pete-
k re vel hr̃e occaſione legitime, vel alia quacũꝗ rõne. amõ iſta filia iſtud legatū acceptauit, ꝛ recepit a fr̃e: ꝛ facit ꝯ eo finē ꝛ refutationē, nũc vult agere ad ſupplementū legitime, querit nunquid poſſit. ꝛ videt̃ ꝙ non: q2 iudiciū defuncti arguit: vt. ꝯ. e. l. parentibus. ſ. qui autē. Itē q2 quodam modo

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

modo iſta videtur exheredata.ff.de here.inſti.l.qui volebat. Item quia non fuit proteſtata ius ſupplementi ſibi ſaluum fore.ff. ſi quis cau.l.ij. poſt prin. Contrarium eſt verum: qꝛ onus illius clauſule nõ valet in legitima:vt.ꝫ.eo.l.quoniã in prioribus.⁊ eſt expreſſum in aut.vt cum de ap. cog.§.ceterũ.nec ob.ſibi ꝙ agnouit iudicium defuncti:qꝛ hoc nõ nocet in legitima:vt hic. Item nõ ob. ꝙ non fuit proteſtata de iure ſuo:qꝛ hec ſibi reſeruat ſine proteſtatione:vt hic. Non ob.l.ij.ſi quis caut.qꝛ ibi loquitur in pena que nõ põt peti vna cum principali,ſꝫ hic loquitur in iure ſupplementi,qꝺ põt peti vna cũ principali.⁊ ſic non ob. ¶ † Querit hic
2 glo.quid ſi paterfilium nõ inſtituit,ideo qꝛ cum vellet eum inſtituere, filius dixit ꝙ nolebat inſtitui,an rumpatur teſtm̃:⁊ gl.oſ.hic diſputat.dicunt quidã ꝙ ſi filius hoc dixit calore iracundie, vel qꝛ forte pater volebat ei nimis parum relinquere:qꝛ hoc non nocet filio,ſi autẽ hoc dixit:qꝛ nolebat ꝙ pater teſtaretur, vel qꝛ nolebat vllo modo eſſe heres,propter onera forte paterna,tunc dicunt ꝙ valet teſtamentũ.arg.pro prima parte.ff.de bo.libe.l.Pau.§.patroni.arg.ꝓ ſecũda parte.ff.de cõtratab.l.nõ putauit.§.ſi quis ſua manu. Alij dicunt ꝙ ꝓpter verba filij:pater non poteſt omitere ea que ſunt ſolẽnitatis.puta eũ preterire,vel ſine cauſa exheredare,ſꝫ bene põt omitere ea que ſunt pietatis,puta exheredare cũ cauſa inſerta ipſo filio cõſentiente.⁊ dicit. Bar. ꝙ ſufficiẽs cauſa exheredandi eſt hec.exheredo te:qꝛ vis exheredari,nec ob.§.cauſas.in aut.vt cum de ap.cog.qꝛ ibi loquitur de exheredationis cauſa, que fit filio inuito,non de ea que fit eo volente.arg.d.§.ſi quis ſua manu.ſm Bar.qꝺ ego verũ non credo: qꝛ cõſenſus inter patrẽ viuentẽ ⁊ filium nihil operatur in filij excluſione a debito bonorũ ſubſidio:vt.ꝫ.ea.l.§.illud.ꝓpterea cõcludendo dico ꝙ iſtud teſtamentũ per hoc non firmatur cõtra nullitatẽ,nec etiã excluditur filius a querela,vel debito bonorũ ſubſidio.non ob.§.ſi quis ſua manu.qꝛ de iure veteri in exheredatione nõ requirebatur cauſa. Itẽ ille.§.ſi quis ſua manu.dicit ꝙ nocet ei exheredatio quantũ ad ſubmouendam bonorũ poſ.Ztab.que non datur niſi preterito:tñ non dicit ꝙ filius non poſſit conqueri de inofficioſo,lꝫ glo.ibi dicat:tñ ex hoc nõ potes argue re,ſed ſolum ex glo.⁊ glo.allegat.ll.que nõ habet locũ in filio per.§.illud quoqꝫ capitulũ.qꝛ vbi nõ eſt cauſa,ibi nõ eſt ſolẽnitas,⁊ qñ ius diſponit de certa ſolẽnitate ſeruanda in actibus hominũ,nõ põt illi iuri derogari per pactũ.facit.ff.de leg.j.l.nemo põt.huic accedit ꝙ ſi filius preteritus poſt teſtm̃ viuo patre expreſſe vel tacite approbat teſtm̃,⁊ decedit,remanet teſtamentũ nullũ:vt.ff.de lib.⁊ poſth.l.ſi filius qui in poteſtate.⁊ inſti.de exhere.li.in prin.

1 ¶ Legitime ſuppletio an fiat ipſo iure.
2 Relinquere filio pro parte ſua,aut pro legitima,an ſint idem.
3 Euictio an veniat in legitima.
4 Quarta debita iure nature,eſt potentior quã falcidia, vel trebellianica.
5 Legitima debetur in ipſa ſubſtantia bonorum teſtatoris.
6 Filius ſi eſt inſtitutus in minus legitima parte, ⁊ ſubſtitutus fratri,ſi deceſſerit ſine liberis, an illud quod capit ex iſta ſubſtitutione fratre ſine liberis moriente imputet in legitimam.
7 Iure accreſcendi quod capitur,non inputatur in legitima.
8 Lucra prouenientia ex caſu non imputantur in legitima.
9 Filius ſi eſt inſtitutus in re alicuius tertij,quam non poteſt conſequi,an poſſit dicere teſtamentum nullum.
10 Filius inſtitutus in mille,an poſſit repudiare pecuniam, ⁊ petere corpora hereditatis pro ſua legitima.
11 Quid ſi filius luſit partem ſuam,quam pater dedit ei in vita ſua, an poſſit amodo petere legitimam.
12 Statutum dictat ꝙ frater poſſit repellere ſororem a ſucceſſione patris, dotando eam conuenienter: an idem obtineat ſi auus deceſſit relicta nepte ex filio predefuncto, ⁊ nepote ex alio filio predefuncto.

¶ Lex trigeſimaſexta.

SCimus. Sicut ſi ab initio minus legitima relinquitur, agitur ad ſupplementũ. ita ſi ex poſt facto legitima minuatur,per euictionem (nã per falcidiam non põt minui legitima) ⁊ debet fieri repletio ꝺ ſubſtãtia patrimonij teſtatoris, ⁊ in legitima non imputatur qꝺ caſu queritur.h.d.vſqꝫ
1 ad.§.cum autẽ. ¶ † No.hic ꝙ ſuppletio legitime fit ipſo iure. hoc intelligit glo.verum,dum tamẽ filius alleget. Simile dicit glo. teſtamẽtũ in quo filius eſt preteritus,eſt nullum ipſo iure:dũ tamẽ dicat filius nullũ, ſecus ſi filius tacet:vt.ff.de iniuſto.teſta.l.filio preterito.idẽ no. gl.j.ꝺ cõ tab.l.poſthumo.tu dic quãtum ad primum,quod ſuppletio fit ipſo iure: qꝛ ſicut falcidia reſecat ipſo iure,ita multo fortius debita iure nature:vt ff.ad.l.falci.l.lineã margaritarũ.⁊ l.plautius.⁊ l.in quãtitate.lꝫ ſiat ipſo iure ſuppletio:tñ incõmutabilis acquiſitio non fit niſi per agnitionẽ,ſimile no.ff.de cõdi.inſti.l.ei.qui ita hereditatẽ.quãtum vero ad ſecundũ
2 ꝺ filio preterito,dic vt plene no.per gl.⁊ doc.in.d.l.filio ꝑterito. ¶ † Secundo no.in illo verſicu.pro parte.quod idem eſt dicere relinquo, vel dono filio meo pro parte ſua,quod eſt dicere pro legitima ſua.⁊ ideo quando pater filio emancipato donat in premium emancipationis pro parte ſua imputatur in legitimam ſm Ray.⁊ Cy.alias aũt verbum partis ponitur pro dimidia:vt.ff.de ver.ſig.l.nomẽ filiarum.§.portionis.ſed hic
3 ponitur pro legitima. ¶ † Tertio no.qꝺ in legitima ſiue donata,ſiue relicta,venit euictio,nõ intelligas ꝙ veniat duplũ noĩe euictionis,ſed tantundẽ quãtum euictũ eſt. Et eſt bene no.qꝺ licet qñ donatio incipit a traditione non veniat euictio:vt.ff.de dona.l.ariſto.tñ hoc fallit qñ donatur pro legitima. Item licet in prelegato nõ veniat euictio:vt.ff.de leg.ij.l.cũ pater.§.euictis.tñ hoc fallit qñ prelegatur pro legitima:vt hic.⁊ hoc fauore teſtamenti ne rũpatur.
4 ¶ † Quarto no.in tex.dũ dicit, nulla falcidia interueniente,qꝺ quarta debita iure nature eſt potentior qͣ falcidia, vel trebellianica.⁊ ideo dicimus qꝺ trebellianica detrahitur per legitimã:quia de corpore legitime non põt detrahi, vt in aut.de teſti.⁊ ea que parit.§.quã ob rem.⁊ ibi per Iaco. de beluiſo. ¶ Quinto no.in illo verſic.vt ſiue ab initio ⁊c.ꝙ omne grauamẽ ⁊ oĩs dilatio remoue a tur a legitima.⁊ ideo dicimus qꝺ qñ filius eſt rogatus de reſtituẽdo ſub cõditione, ab ipſo initio legitima detrahitur ipſo iure: qꝛ nõ recipit diem, vel conditionem, poſtea vero exiſtente cõditione de reſiduo detrahitur trebellianica: vt extra de teſta.c.Raynutius.⁊ c.Raynaldus.ſimul autem non poſſunt detrahi: qꝛ vna euelleretur de corpore
5 alterius, qꝺ eſt impoſſibile. ¶ † Sexto not.in.§. repletionem,ꝙ legitima debetur in ipſa ſubſtantia bonorum teſtatoris, vnde hodie fructus poſt mortem teſtatoris percepti non imputantur in legitimam filij ⁊ ſic corrigitur.l.papi.§.ſi cõditioni.ff.eo. non attenta diſtictione Azo. ibi poſita. ratio patet ex predictis: qꝛ cum ipſo iure legitima detrahatur,iam poſtqꝫ detracta eſt,non recipit compenſationẽ cum fructibus,ſicut debitum exactum non recipit cõpenſationem. Item qꝛ illi fructus non ſunt de ſubſtantia bonorum defuncti:quia tempore mortis defuncti non erant pen
a dentes[a]. ⁊ ideo nõ veniunt in imputationem legitime.⁊ iſta eſt veritas etiã hoc not.j.fami.her.
6 l.filium quem habentem. ¶ † Septimo not.in illo verſi.vel ex ſubſtitutione.ꝙ ſi filius eſt inſtitutus in minus legitima parte,⁊ ſubſtitutus fratri,ſi frater deceſſerit ſine liberis,quod illud quod capit ex iſta ſubſtitutione fratre ſine liberis moriente, non computatur in legitimam. ratio eſt: vt dixi:quia iſtud fideicommiſſum pendet ex cõditione, ſed legitima non recipit diem, neqꝫ con
7 ditionẽ. ¶ † Octauo ⁊ vltimo nota, quod illud quod capitur iure accreſcendi, non imputatur in legitimam. Pone ergo ꝙ ſunt duo filij inſtituti. quilibet in minus quam ſit legitima ſua, vel eſt eis legatum relictum: ⁊ vnus repudiat partem ſuam, ⁊ accreſcit alteri, nunquid imputatur in legitimam eius cui accreſcit: ⁊ videtur ꝙ non:vt hic. ſecus tamen videtur in iure non decreſcendi,per rationem litere.j.de cadu.tollen.l.j.§.hoc ita tam varie.§.ſin autem ad deficiẽtis: ego vtrobiqꝫ credo imputari: quia illud quod capitur iure accreſcendi, capitur vno ⁊ eodem titu.⁊ recta via.vt.ff.ad.l.fal.l.j.§.ſi coheredis. Non obſt.iſta litera: quia alium ſenſum habet, ſed certe iſtud eſt reſtringere text.nam hic exempli gratia dicit, vſuſfructus: vt patet in text. dum dicit vt puta. vult enim dicere quod ſi filio relicta eſt proprietas, ⁊ alij relictus eſt vſuſfructus, ⁊ ille vſufructuarius moritur, ita quod vſuſfructus accreſcit proprietati per cõſolidationẽ: qꝺ iſte vſuſfructus non cõputatur in legitimã: qꝛ nõ capit iudicio teſtatoris, nec beneficio ſuppletionis legitime,ſed
8 caſu ex natura proprietatis. ¶ † Nono not.in illis verbis quaſi iure aduentitio eũ lucrari qꝺ lucra prouenientia ex caſu nõ computantur in legitimam. ⁊ hec faciunt ad duas queſtiones. Prima queſtio eſt: Pater aliquid dedit filio emancipato in premium emancipationis. decedit filius viuo patre ſuo, ſuperſtite nepote, ad quem nepotem venit iſta res donata, queritur an ne
b pos hoc imputabit ſibi in quartam [b] debitam ſibi de bonis aui: videtur quod non: quia repletio debet fieri ex ſubſtantia teſtatoris, ſed hoc non eſt ſubſtantia eius, ſed dic quod nepos venit ex perſona patris ſui: quia in eius locum ſucceſ

etiã ſi iuramẽtum interueniſſet.ſꝫ Luro.i.l.j.§.ſi qs ita.ff.de ver.obl.⁊ vide Bald.ꝺ.proxi.

a ¶ Pendentes.vi de ang.⁊ Imol.in l.Cẽturio.ff.ꝺ vulga.⁊ pu. Sal.in.l.Iubemus.j.ad trebel.ſcripſi in.l.i ſideicommiſſariã.in prin.in meis.reportatis.ff.ad treb.

b ¶ In quartã.ad de Bar.in.l.j.quartam.ff.ad.l.falc.⁊ ibi per Ang.

b ¶ Ego dico. vide no. per Bal. in. d. l. cum alienam. viii. col.
b ¶ Corpora. vide Bar. in. l. ſuus quoq;. in ſi. prin. ff. de here. inſti. ⁊ Bal. in. l. filium. cum ſeq. ff. fami. hercis.
☞ Tu dic qđ eſt in electione filij an velit eam in bonis, an in eſtimatio ne: vt no. Guil. de cu. hic. §. proxi. ⁊ ibi dixi in apoſt. ad ipſum in verb. de re. here. Bart. in. l. non amplius. §. cũ bonorum. ⁊ qđ ibi etiã addidi ad eũ in ver. in vna re. ff. de leg. i. Ja. re. in. l. meminimus. nu. j. in ver. electio rerũ. j. quãdo et quibus quarta pars. lib. x. Oldra. onſi. cxiij ⁊. cixx. ⁊ pau. xviij. ⁊ vide iſtum in. l. i. j. ſi quid in fraudẽ patro.
c ¶ Pater. vide no per Bal. in. l. ſuus quoq;. ff. de here. inſtit.
d ¶ In dotibus. vi de qđ not. Bar. et Bal. ⁊ melius Jo de imol. in. l. ſuus quoq; in ſi. prin. ff. de here. inſti.
e ¶ Quinto q̃ro ⁊c. Pro iſta põe vi de Bal. in. l. Jube mus. j. ad treb. ⁊. l. hereditatẽ. C. de i pu. ⁊. l. j. C. qñ non pe. par. ⁊ in. l. iiij ꝺ acq. here. ⁊ in aut. ſi quas ruinas. C. de ſac. ſan. ec. bar. l. q: poterat. ad tre be. l. gerit. de acqr here. l. j. de vulg. ⁊ pup. Lud. in. l. j. de acqui. here. ⁊ ibi di xi. And. Barb.
f ¶ Luſit. adde qđ i ſimilinot. Bar. i l. ſi cuꝫ dotem. §. ſi poſt. et qđ ibi dixi poſt Bar. ff. ſo. m i tri. ⁊ bal. in aut. ex teſtamẽto. j. ꝺ coll ⁊ in aut. ſi captiui. in ſi. C. de epi. ⁊ cle. et in. l. filie. i. fami. hercis. ⁊ quid in eo qui conſumpſit meretricando. vel aliter conſumẽdo ſua culpa, vide Bal. in. d. aut. ex teſtõ. ⁊ Bart. ⁊ Bal. in aut. qđ locũ. j. ꝺ coll. ⁊ Bal. in aut. ſi rogatus. j. ad treb. vbi in alimentis tenet ſñũ eius qđ hic dicit. ⁊ ita etiã Bal. ⁊ Pau. de ca. in. d. l. ſi cũ dotẽ. §. i. ⁊ per Bal etiã in tractatu de duob' fra. ⁊ in. l. ij. §. i. ff. ſol. ma. ⁊ qđ no. Bal. in. l. cer tuꝫ. circa. j. col. j. fami. hercis. ⁊ vide Lud. ro. in. d. aut. qđ locũ. ⁊ Pau. ꝺ ca. per illum tex. ibi dicit, ꝙ pater nõ tenet vlterius relinquere filio legiti mam, qui dãnũ ſibi ꝓ legitima in malos vſus cõſumpſit. Et vide Fulg in. d. aut. ꝙ locum. aliqualiter materiam iſtam limitantem.
g ¶ Fratres. vide Bar. in. l. Lucius. §. q̃ſitũ. ff. de leg. iij. Et illa verba for maliter ponit etiã Jo. an. in addi. Spe. in ti. de ſucceſ. ab inteſt. in rub. in j. col. Ange. in cõſ. cccxliiij. incip. In chriſti noĩe, totũ dictũ ſtatutũ poſ ſet forte cõcordari cũ opi. Bal. hic. ⁊ in. l. Jubem'. §. ſi. j. ad trebel. cũ ſi. q: ſi ſtatũ dicit ꝙ frater excludat matreꝫ ſeu nepotẽ ex filia: tũc nõ veri ficatur in fratre patruele, qui eſt remotior in gradu, vnde nõ excludit ma trem nepotẽ ex filia: q: nõ eſt eadẽ ratio ꝙ frater patruelis qui eſt remo tior ꝙ frater, excludat matrẽ ⁊ nepotem ex filia. ſed vbi frater patruelis non excluderet iſtum, quem excludebat frater ex priuilegio ſeu ſtatuto, ſed pariter remotior eſt ſicut ipſe. ⁊ tunc procedat dictum Bal. hic: cũ ſit eadem ratio. ⁊ vide Bal. in. l. ſi. ꝗ. de in ius vocan.
h ¶ Auus. An appellatione patris, veniat auus, vide Bar. in. l. liberto rum. in viii. col. ff. de ver. ſigni.
i ¶ Honorabilior. adde Bal. ⁊ Jmo. in. l. inter cetera. ff. de li. ⁊ poſth. vbi etiam refert Ang. in. l. gallus. §. ſi. eod. tit. iſt ud tenuiſſe.

ſit: vt. l. gallus. §. nunc de lege. de lib. ⁊ poſt. ⁊ ideo ſicut p̃r ſi viueret illud imputaret ⁊ ſibi in quartã: ita ⁊ nepos ſm Mar. ſil. ⁊ Ja. bu. hic i lec. Scda queſtio eſt. ⁊ hanc habeo in additio. per Ja. but. iſta. l. Si filia dotata deceſſit relicto filio eodẽq; nepote: quo ad auum dotantẽ: qui nepos dotem dicte filie habet, an cõputet ſibi in quartã ſi que rat de ſucceſſione aui. Mar. ſil qđ ſic: q: ſuccedit hic nepos in locũ filie, ſed ipſa cõputaret. ergo ⁊ ipſe. ſed cõtra videt: q: venit ex ſua perſona, non filie: vt als dicit. ſ. e. l. ſi quis filiũ. Ja. de are. con ſentit cum Mar. ſil. dicẽs quodcũq; proceſſit ex defuncti ſubſtantia cõputari in quarta ſm Jac. bu. ſed ſi tu vis tenere iſtam partẽ quã tenet bar. ff. ad. l. fal. l. in quartam. ſñde ad iſtum tex. quod iſta imputatio ideo ſit: q: ex natura rei eſt: vt ſ. e. l. qñ nouella. ⁊ ideo ad quẽcunq; vadit res, va dit cũ onere imputationis, iuxta no. in. l. ſi cũ do tem. §. ſi pater. ſolu. matri. per Jac. de aret. adde quod dixi in. l. oĩmodo. ⁊. l. qñ nouella. per Bar.
9 ⁊ tene qđ magis placet. ¶ † Extra querit Guil. ponamus quod filius eſt inſtitutus in re certa. que nõ eſt patris, ſꝫ cuiuſdam tercij, ita qđ filius rem illam nullo modo põt conſequi, nunquid iſte tanq̃ in nihilo inſtitutus poſſit dicere teſtamen tum nullũ: r̃ñdet Guil. qđ non: q: debet ſibi eſti
a matio: vt. j. de leg. l. cũ alienã. ¶ Ego dico[a] qđ etiã ſi error induxit patrem ad relinquendã rem alienã: tñ hoc caſu eſt ſpeciale qđ debeatur eſti matio fauore teſtamenti: ne rũpat. caſus eſt hic. als eſſet ſecus: vt. ff. de leg. i. l. ſi domus. §. de eui ctione, quid aũt ſi iſta res non eſt in cõmercio vt res ſacra: dico qđ iſte filius videt preteritus: q: talis inſtitutio in hac re eſt nulla ipſo iure. ⁊ ideo põt dicere teſtm̃ nullum, ⁊ idẽ dico ſi eſt inſtitu tus in re que tempore teſtamenti nõ eſt in rerũ na tura: cũ relictum talis rei ſit ipſo iure nullum, ad
10 hoc. ff. de le. i. l. apud Julianũ. §. ſi. cũ ſi. ¶ † Que ro. pater inſtituit filiũ in mille ꝓ legitima ſua. di
b cit filius nolo pecuniã, ſed volo corpora[b] heredi taria, nunquid poſſit: tex. loq̃t hic alternatiue, dum dicit vel aliam rem, vel pecunias reſtitui. di cit Guil. quod eſt electio filij, pro hoc allegat tex. in aut. neq; virum quod ex dote. §. j. col. vij. ⁊. ff. de bo. lib. l. libertus qui ſoluendo. vbi eſt tex. ex preſſus in patrono. adde quod filius in legitima eſt loco creditoris, ideo poteſt aligere: vt no. Jac. de are. ⁊ Cy. j. communia de leg. aut. res que. hec tamen legitima debet aſſignari non minutatim in diuerſis rebus, ſed in re mediocri arbitrio boni viri: vt. l. ſ. j. qñ ⁊ qui. quar. pars debe. li. x. ſm Guil. de cu. ¶ Tertio querit, pater iſtituit filiũ in quadam domo propria ipſius patris, illa domus eſt poſtea combuſta ſine culpa filij, queritur vtrũ debeat ei ſuppleri legitima. R̃ñ. quod ſic, ſi dom' eſt combuſta viuo patre adhuc, ſecus ſi poſt mortem patris: vt
c l. ſi patronus ex debita. §. j. ff. de bo. liber. ¶ Quarto querit. pater[c] inſti
d tuit filiũ in dotibus[d] mortis ſue, ⁊ nihil aliud ſibi reliquit. querit nũqd iſte filius poſſit dicere teſtm̃ nullum. R̃ñ. ſic ꝓpter inutilem inſtitutio nem ab ipſo principio: q: in re ꝓpria filij non põt filius inſtitui: vt. ff. de cõdi. ⁊ demonſtra. l. mea res. nec obſtat quod pater habet vſumfructuꝫ dotium: quia morte finitur: vt. j. de legatis. l. vxor patrui. ¶ Quinto que
e ro[e], pater reliquit filio fundum valentem vltra legitimam cum quodaꝫ onere, filius vult legitimam ſuam, ⁊ nihil vltra, nec vult onus implere, queritur vtrum poterit iſtud relictum diuidere, vel petere ſimpliciter le gitimam. Reſpondeo, ſic, caſ' eſt no. in. l. ſi libertus patrono. §. quid er
11 go. ff. de bonis liberis. ¶ † Sexto quero. pater dedit filio partem ſuam ſi
f lius luſit[f] eam viuo patre, nunquid poteſt amodo petere legitimam: reſpon. non: quia culpa ſua perdidit: vnde ſibi imputet. ⁊ propter hoc dic quod etiam in re euicta ſi proceſſit euictio culpa filij, nõ debetur eui ctio. argu. ff. de euictio. l. ſi per imprudentiam. ſi autem viueret, alimẽta filio negare non poſſet, licet filius luſerit partem ſuam: vt. ff. de oper. lib. l. libertus qui operarum. ⁊ ibi per Jaco. de aret. ⁊ argumẽ. ff. ad trebel. l.
12 Imperator. in ſin. ¶ † Septimo quero. dicat ſtatutum ꝙ frater poſ ſit repellere ſororẽ a ſucceſſione patris, dotando eam conuenienter, an idem obtineat ſi auus deceſſit relicta nepte ex filio predefuncto, ⁊ nepo te ex alio filio predefuncto, dubium eſt: quia ſtatutum loquitur de fra tre ⁊ ſorore, non de nepote ⁊ nepte. ſuper hoc qđ dixi Jac. de are. ꝙ hic
g nepos ⁊ neptis fratres[g] appellantur: vt inſti. de gradi. §. quarta. ⁊ quod
h auus[h] repreſentatur in appellatione patris: vt. ff. de verbo. ſignific. l. iu ſta. ⁊ eadem ratio ſit in his que in primis filijs ⁊, ſic poteſt nepos repel lere neptem conuenienter dotando eam. ergo huic nepti non debeatur amplius nomine legitime, cum debeat eſſe contenta dote, cum verba ſta tuti concordent, ⁊ mens non repugnet, ⁊ vt agnatorum ſalua ſit digni tas: vt ff. de ven. inſpi. l. j. §. ſi ſeruus. argu. ff. de leg. j. l. ab omnibus. circa princ. nam ratio conſuetudinis eſt attendenda, ⁊ vbi ratio obtinet, ⁊ ibi debet obtinere conſuetudo: v. j. que ſit long. conſuetu. l. j. ſecunduꝫ Jac. de aret. ⁊ ibi per Cyn. et tangit aliqualiter. infra de adulta. lege. prima. Sed quid ſi ex iſta filia premortua non ſupereſt neptis, ſed nepos: certe hic non cadit in eo dos, ⁊ ideo cum forma conſuetudinis hic non poſſit habere locum: non habet locum conſuetudo, ſed ius commune. argu. le gis, ita autem. in. prin. argu. ff. de adminiſtra. tuto. ⁊. l. conſtitutionibus ad municipa. cum ſimi.

1 ☞ Legitima ſi relinquatur filio iure fideicõmiſſi, ſufficit, licet non re linquatur per directam inſtitutionem.
2 Conditio per quam inducitur preteritio, tollitur de medio.

§. Cum autem.

Conditio inſerta, fideicommiſſo vni uerſali filio relicto, vſque ad legitimaꝫ
1 remouetur, ſed ab inde infra conditio expectatur. hoc dicit. ¶ † Not. hic ꝙ ſufficit filio relinqui iure fideicommiſſi vniuerſalis, licet non relinqua tur per directam inſtitutionem, ratio: quia fideicommiſſarius vniuerſa lis eſt loco heredis: vt. l. ſi filius. quod cum eo. veritas eſt quod iſtud eſt hodie correctum: quia debet habere iure directo, vel ſaltem inſtituatur in vno nummo: vt in authen. vt cum de appella. cog. §. ceterum. ⁊ eſt ra
i tio: vt alias dixi, ſcilicet honorabilior[i] titulus. ⁊ ius accreſcendi: quia non haberet locum in fideicommiſſo vniuerſali: vt. j. de fideicommiſſ. l. eam quam. et ad hoc. ff. de contrata. l. ſi emancipatus. vbi eſt caſus: q: fideicommiſſarius non videtur inſtitutus etiam ſub conditione. ad idẽ facit. ff. ad trebelli. l. ita tamen. §. quoties. ⁊. §. qui rogatus. Cyn. in. d. l.
2 eam quam. ¶ † Secundo not. quod conditio per quam inducitur pre teritio tollitur de medio, inducitur enim hec preteritio: quia interim non erat heres nec fideicommiſſarius, vnde dicit Barto. habeo hic caſum pro opinio. mea ſuper gloſſa. l. ſi patri. j. de inſtitutionibus eo ſubſtitu tio. Sed ego dixi in. l. quoniam in prioribus. ſ. eodem quod de iure. C. non attenditur preteritio: vt hic. ſecus eſt de iure authenticorum. ⁊ ideo cum filius interim eſt preteritus: teſtamentũ eſt ipſo iure nullum. ⁊ hec eſt veritas.

§. Illud preterea.

Quinquennium datur ad quere lam mouendam: ⁊ currit a die adi te hereditatis, ad quam adeũdã heredi ſcripto terminus aſſignat. h. d. vſq; ad illum verũ. in medio tñ. ¶ No. ꝙ anteq̃ actio naſcat, nõ poteſt contrã eaꝫ preſcribi, quero, que eſt ratio quare cõtra tab. etiaꝫ ante aditã hereditatẽ naſcit: vt. j. ꝺ collatio. l. vt liberis. ⁊ ſecus eſt in querela: r̃ñdet Jac. bu. q: querela dirigit cõtra defunctũ, vnde oportet qđ dirigatur in perſonam q̃ defunctũ repreſentat, ⁊ ſic contra heredem, ⁊ ante aditã hereditatem nullus eſt heres, ſꝫ cõtra tab. cõpetit cõtra teſtamẽtũ, non cõtra defunctũ. hec ꝓbant. ff. de inoffic. teſta. l. titia. ⁊. l. filio. §. cõtra ta bu. ſm Jac. Tu dic ꝙ ſane eſt: q: querela nõ competit niſi in ſubſidium, vt no.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

vt no. plene. ff. eo. l. pater filium. ſed ante aditam hereditatez ceſſat ratio
ſubſidij: q: poteſt conſuli exheredato aliter, ſcilicet per repudiationem
heredis ſcripti. Secūda ratio eſt: q: exheredatio eſt diſpoſitio ipſius te-
ſtamenti, vnde anteq̃ confirmetur per aditionem hereditatis, non pōt
naſci querela ad expugnādum: q: non prius eſt effectus quam cauſa, ſed
preteritio nōn continet diſpoſitionem teſtatoris: quia dicitur non ens, ꝛ
ideo non requirit confirmationem per aditionem hereditatis, ꝛ iſta eſt
ſubtilis ratio ꝛc.

Ver. In medio. ¶ No. ꝙ querela non preparata non
traſmittitur, niſi in caſibus expreſſis
in iure, ꝛ ideo dicit Pe. ꝙ frater qui habet querelam turpi perſona in-
ſtituta, nō tranſmittit hanc querelam non preparatā ad poſteros ſuos:
quia non reperit hoc iure expreſſum, vnde debemus ſtare regule iſtius.
§. licet glo. dicat contrarium, ꝛ male. s. eo. l. ſi pater tuus. ſm Pe. ꝛ Cy.

1 ☞ Peculium in quo filiusfamilias habet proprietatem eſt triplex,
ſcilicet caſtrenſe, quaſi caſtrenſe, ꝛ aduentitium.
2 Que autem ſunt perſone que habent peculium quaſi caſtrenſe.
3 Aduocatus qd lucratur a clientulo, eſt peculium quaſi caſtrenſe.

¶ Lex trigeſimaſeptima.

Cum antiquis. ¶ Sicut in caſtrenſi, ita in
quaſi caſtrenſi peculio filiusfamil. habet duplex priuilegium: q: pōt teſtari, ꝛ teſtamentū
eius nō ſubiacet querele, ſed paterfamilias effectus: q: deſi-
nit eſſe peculium, ꝛ cū reliquis bonis cōfunditur, dicta priuilegia nō me
1 retur. h. d. ¶ † Premitte ad euidentiam, ꝙ triplex eſt peculium in quo
filiusfa. habet proprietatē, ſcilicet caſtrenſe, quaſi caſtrenſe, ꝛ aduentitiū.
Item premitte ꝙ in aduentitio nō teſtatur. Item eſt quartū peculium,
ſcz profectitiū, in quo filius nil habet, vnde de eo nō teſtatur, tum q: nō
dominus, tum quia filiusfamilias. Reſtat ergo ꝙ duo tantū ſunt pecu-
lia de quibus filiusfa. pōt teſtari, ſcz caſtrenſe, ꝛ quaſi caſtrēſe. ꝛ licet olim
in quaſi caſtrenſi eſſet cōceſſum ſpecialiter quibuſdaz: hodie generaliter
eſt conceſſum cuilibet filiofamilias poſſe teſtari de quaſi caſtrēſi. Item
eſt conceſſum quod teſtamentū illud non ſubiaceat querele, ꝛ hoc dum
durat filiusfamilias, poſtea vero non teſtatur iure priuilegiato, ſed iure
cōmuni: vt paterfa. ꝛ ideo tūc eius teſtamētum ſubiaceat querele: quia
ceſſante priuilegio, reponitur quis in iure cōmuni: vt hic, ꝛ arg. ff. de ex-
cu. tuto. l. ſed ꝛ milites. in prin. quod autez hic dicitur quod nō ſubiacet
teſtamentū querele: hodie eſt correctum: quia nō poſſunt inofficioſe te-
ſtari: vt no. ff. eo. l. papinia. §. papi. in gl. in verb. cōtra veterani. ꝛ in aut.
de heredi. ꝛ falci. §. penul. ſm Marti. fil. ꝛ intellectuz huius. l. collige ex
glo. que incipit. duo. que gl. breuiter legem diuidit, ꝛ ſummatim. ¶ In
tex. ibi, ſed non quaſi priuilegiū habent nō in modo teſtandi: ſed in effe-
ctu teſtamenti, hoc eſt non equiparantur quātum ad modum: ſed quan
tum ad ſucceſſionis effectum. ¶ In textu conſueto, no. de hoc ver. facit
ad. l. vl. j. de teſtamē. ¶ In tex. ſed ꝛ veterani. vide inſtitu. de teſta. mil.
§. j. ¶ In tex. In his itaq;. quibuſdā ad euidentiā premiſſorū reaſſumit
primum thema, mouēs duas. q. vna eſt an poſſit filiusfamilias de quaſi
caſtrenſibus teſtari. alia, an poſſit inofficioſe teſtari. ¶ In text. dubita-
batur, premittit ſecundam queſtionem, poſtea ſubdit primam. ꝛ ſic pre-
poſterat in querendo, ſed in ſoluēdo tenet ordinē rectum: quia prius eſt
querendum de perſona, ſeu iure perſone quam de modo ſeu de iure for-
me, vt patet hic. In text. q: ꝛ videbatur ꝙ non: quia ꝛc. nam quod qui-
buſdam ſpecialiter indulgetur, aliis denegatur: vt. l. cum patronus. de
leg. ij. ¶ In tex. iure ſuo. i. ſine ſolēnitate. ¶ In text. iure cōmuni. id eſt
2 cum ſolennitate. ¶ † In tex. vt puta. no. hic perſonas ᵃ que habent pe-
a culiū quaſi caſtrenſe. Sunt autem hmōi cauſarum patroni, notarij, me-
dici, magiſtri ſtudiorū ꝛ oēs omnimodo qui ſalaria recipiunt publica,
occaſiōe dignitatis, beneficij, vel magiſterij. nō tñ intelligas ꝙ illud qd
lucrantur mecanici: puta magiſtri lapidū, qui ſtant in citadella, ſit pecu-
lium quaſi caſtrenſe, licet illud habeant de publico: q: a priuata cauſa,
non ab officio deſcendit: ideo eſt aduētitium, ꝙ filijfamilias ibi querūt:
3 vt. j. de bo. que lib. l. cū oportet. ¶ † In tex. publica. quid de eo ꝙ aduo
b catus lucrat a clientulo, nunquid ſit quaſi quaſtrenſe ᵇ, ita ꝙ filiusfami-
lias poſſit teſtari: Rñ. ſic: quia hodie aduocati non percipiunt ſtipēdia
publica. vnde loco publicorū ſtipendiorū ſuccedunt iſta ſalaria priuato-
rum. ꝛ facit qd no. s. de aduo. diuer. iu. l. fori. ita tenet Cy. ꝛ Ja. bu. hic.
¶ In tex. ſm leges. hoc ad ſolēnitatē referas. ¶ In tex. Si enim. equi
parat ius per rōnem, ꝛ ius liberorum. ꝛ no. iſtam equiparationem. ꝛ fa-
cit qd. ll. loquētes in legitima patroni, habeāt locū in legitima liberorū.
ꝛ ſepe doc. arguunt per hanc ſimilitudinē: tñ iſta ſimilitudo nōn eſt ſem
per bona: vt. ff. ſi quid in frau. patr. l. non vſq; adeo. ꝛ. ff. de fal. l. ſi quis le
gatum. §. ſi. ¶ In tex. ſuppoſite, quaſi dicat non oportet eſſe ſuppoſita
querele. ꝛ ſic interrogatiue lege. ¶ In text. ſz hoc obtinere. mirabile qd
duo obſtantia, ſcz patria poteſtas, ꝛ teſtamēti inofficioſitas, minus ob-
ſtant quā vnum obſtaculū, ſcz ſolius inofficioſitatis: vt in verſi. ſi eñ. ſed
illud eſt: q: ceſſat priuilegium, nam ille qui eſt ſui iuris, non habet pecu-
lium ꝛ ſic ſi deficit ſubiectū ſeu materia priuilegij, merito deficit priuile-
gium. Itez ille qui eſt ſui iuris: nō teſtatur ex priuilegio qd eſt late inter
pretandum, ſed de iure cōi ſm Mar. fil. ꝛ Jaco.
4 but. ¶ † Et not. ꝙ mutato ſtatu perſone, rei ſta-
tum conuenit immutari. facit. ff. de publicanis.
l. licitatio. §. ſi. ff. de acqui. heredi. l. Paulus in ſi.
ꝛ. j. de imponē. lucra. deſcri. l. j. circa mediuz. li. x.
¶ In tex. ibi, nomen. no. ꝙ vbi ceſſat nomē. ceſ-
ſat priuilegium nominis. ¶ In tex. cōfunditur.
facit. ff. de vulg. ſubſt. l. ſed ꝛ ſi plures. §. filio. ꝛ no.
ꝙ vnū patrimoniū nō debet diuerſo iure cenſeri.

¶ De inofficioſis donationibus. Rubrica.

1 ☞ Donatio facta in fraudem querele inoffi-
cioſi teſtamenti ad excludendam querelam, an
valeat. 2.
3 Donatio inofficioſa an reuocetur in totum.
4 Iuramentum donationis inofficioſe, an impe-
diat reuocationem.
5 Iuramentum patris non firmat contractum fa-
ctum in fraudem filiorum.
6 Filius licet acceptet hereditatem paternam: po-
teſt tamen agere reuocatoria.
7 Suppletio que fit filio ex donatione inofficioſa,
an fiat de legatis ex donatione inter viuos.
8 Pater donauit alicui extraneo vſq; ad legitimā,
certum eſt quod donatio valet, poſtea ipſe pater
in fraudem filij diſſipat reſiduum, an filio poſſit
ſubueniri.
9 Quid ſi legitima non fuit donata, ſed caſmate
perijt. 10.
11 Et an ſint neceſſaria duo iudicia in hac materia.
12 Rei vendicatio quam habet filius perlata que-
rela inofficioſe donatiōis an ſit vtilis, vel directa.
13 Filius quando poſſit mouere querelam inofficio
ſe venditionis.
14 Filius an habeat querelam inofficioſe venditio
nis, vel inofficioſe locationis, vel inofficioſe con-
ceſſionis, ſicut habet querelam inofficioſe dona-
tionis.
15 Querela inofficioſe donationis non preparata,
an traſmittatur ad heredes extraneos.
16 Lex, ſi vnquam. vt habeat locum, an requiratur
qd donatio ſit inofficioſa.
17 Pater habens filium ſpurium, donauit omnia
bona ſua cuidam monaſterio, poſt hec fecit legitimari
iſtū ſpuriū, an iſte ſpurius poſſit reuocare donata.
18 Donatio an conualeſcat ſi poſt donationem na-
tus eſt filius, ſed illico deceſſit.
19 Pater ſi iurauit ſuper donatione, an natis poſt-
ea filijs poſſit venire contra donationem.

¶ Lex prima.

Si vt allegatis. Hoc dicit. Si per inofficioſam
donationē filij fraudant in quar
ta, id eſt in legitima portione: cō
petit querela inofficioſe dona-
tionis, q̃ eſt introducta ad ſimilitudinē inofficioſi te
ſtamēti. h. d. ¶ Caſus. mater habens quatuor fi-
lios, duob᷑ directis donauit. x. vncias ſui patrimo-
nij inter viuos, tandē veniēs ad mortē fecit teſtm̄,
in quo in duabus vncijs dictos quatuor filios he-
redes inſtituit, ꝛ eos legatis ꝛ fideicōmiſſis one-
rauit. tandem matre mortua, filij quieſtant odioſi
matri, videntes ſe nō habere quartā partē, i. legi-
timam ſuam volunt agere querela inofficioſe do-
natiōis. querit nūquid poſſint. rñdet Imperator
ꝛ dicit ꝙ ſi mater fecit dictā donationē in fraudē
ipſorū agentiū: ꝙ ipſi habēt querelam inofficioſe
donatiōis, ꝛ idē ſi mater donaſſet extraneis, adij-
ciēs qd querela iſta inofficioſe donatiōis redacta
eſt ad inſtar inofficioſi teſtamēti. h. d. ¶ Premit
te ad euidētiā, ꝙ q̃rela inofficioſi teſtamēti fuit in
troducta iure antiquiſſimo, verū tñ volētes frauda
re filios, nō eligebant viam teſtamenti, ſed viam
donationis inter viuos: ideoq; ad hāc fraudem
remouendam emanauerunt conſtitutiones prin-
cipum. ꝛ prima conſtitutio fuit Alexandri ſub

a ☞ Perſonas. vt de Bal. i. l. fori cū concor. s. de aduo. diuer. iudi.

b ☞ Nūqd ſit quaſi caſtrēſe. Adde qd notaui in apo. ad iſtum, in. l. fori. per eum alle. hic nu. i. in ver. ſalarijs. vbi teneo cū eo q̃ ſpec. in ti. de actore. ver. Itē cū agit. vbi diſtinguit an habeat ſalariū ex publico: ꝛ tunc dicat quaſi caſtrenſe, ꝛ de illo poſſit teſtari. de ſalarijs aūt priuatorum, ſecus, qd eſt falſum per rōnem quā ponit iſte hic, ꝛ in. l. cum oportet ad ſi. ver. de tertio genere. j. de bonis que liber. Celſus.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN